

Jaarverslag

2011

Het Agentschap Ondernemen
en het "Fonds voor Flankerend
Economisch Beleid - Hermesfonds"

Woord vooraf

Van de heer Bernard De Potter, Administrateur-generaal van het Agentschap Ondernemen en leidend ambtenaar van het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid.

Het Agentschap Ondernemen is een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat op 1 januari 2009 opgericht werd als fusie van het Agentschap Economie en het Vlaams Agentschap Ondernemen.

Het Agentschap Ondernemen heeft in 2011 zijn rol als stimulerende regisseur van het economisch beleid in Vlaanderen geconcretiseerd in een aantal beleidsvoorbereidende initiatieven. Zo werd onder andere het vernieuwde decreet op het economische ondersteuningsbeleid goedgekeurd in het Vlaams Parlement, werd een aangepast brownfielddecreet goedgekeurd door het Vlaams parlement en werd ook een decreet ruimtelijke economie opgemaakt en principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Daarnaast draagt het Agentschap ook bij aan beleidsvoorbereidende initiatieven die uitgaan van andere agentschappen en departementen zoals het actieplan ondernemend onderwijs, actieplan ondernemerschap, het witboek nieuw industrieel beleid en uiteraard ook de projecten die opgezet worden in het kader van ViA.

Ook op het vlak van het ondersteunen van ondernemerschap en het creëren van een ondernemerscultuur in Vlaanderen werden in 2011 belangrijke zaken gerealiseerd. Zo werd bijvoorbeeld met de prestarterssteunmaatregel en het beleid rond opvolging en overname van ondernemingen een begeleidingsaanbod gecreëerd voor elke levensfase waarin een onderneming zich kan bevinden: van pre-start, groei (gazellesprong) tot en met het overlaten van de onderneming. Dit begeleidingsaanbod wordt door het Agentschap Ondernemen via een aantal partnerorganisaties aangeboden aan de ondernemer.

Op het vlak van subsidies en steunmaatregelen voor Vlaamse ondernemingen werden in 2011 heel wat bijstellingen gerealiseerd. Er werd onder andere gewerkt aan een aanpassing van de kmo-portefeuille van een generiek steuninstrument naar een meer thematisch georiënteerd instrument. Deze bijstelling werd in 2011 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Daarnaast werden ook aanpassingen aangebracht aan de steunregeling met betrekking tot de Rentetoeelage voor Hinder Openbare Werken en de ecologiepremie. Wat betreft de strategische investerings- en opleidingssteun werd een studie en evaluatie opgestart om het instrument beter af te stemmen op het nieuw industrieel beleid.

In 2011 werd uiteraard ook verder gewerkt aan het uitbouwen van goede relaties met partners binnen en buiten de Vlaamse overheid. Naast overleg met de belangrijkste stakeholders in het raadgevend comité van het Agentschap Ondernemen, werd ook op thematische platformen intensief overlegt met bedrijfsorganisaties, sociale partners en andere institutionele spelers. In het kader van de implementatie van het preventief bedrijfsbeleid wordt bijvoorbeeld intensief samengewerkt met de sociale partners en met de provincies en gemeenten werd uitvoerig afgestemd over regionaal beleid, bedrijfshuisvesting, logistiek,... Daarnaast werd bij de uitrol van een aantal beleidsinitiatieven ook overlegd met de belangrijkste bedrijfsorganisaties. Het gaat dan onder andere over initiatieven zoals de prestarterssteun, het beleid rond overlaten en overname van ondernemingen, detailhandelsbeleid,...

Naast bovenstaande bijzondere aandachtspunten werd de reguliere werking van het Agentschap Ondernemen in 2011 uiteraard niet uit het oog verloren en werden er op dat vlak ook goede resultaten geboekt. Dit jaarverslag biedt een overzicht van de subsidies, steun en diensten die het Agentschap Ondernemen ter bevordering van het ondernemerschap in 2011 aangeboden heeft.

Bernard De Potter

Inhoudstafel

Algemene voorstelling van het Agentschap Ondernemen.....	5
DEEL I: Werking van het Agentschap Ondernemen & vastleggingen op het Hermesfonds.....	7
1. Steunmaatregelen om ondernemingen in hun competitiviteit te ondersteunen.....	7
1.1. Strategische opleidings- en investeringssteun.....	7
1.2. Toekennen van een rentetoelage in het kader van hinder door openbare werken.....	9
1.3. De ecologiepremies via een oproep organiseren en beheren.....	11
1.4. Ecologiepremie "Plus".....	13
1.5. Uitdovende maatregelen (expansiesteun en groeipremie).....	15
2. Het ondernemerschap bevorderen.....	16
2.1. Kmo-Portefeuille.....	16
2.2. Ondernemersplanwedstrijden organiseren en beheren.....	20
2.3. Mediaoproep ondernemerschap.....	21
2.4. De oproep ondernemerschap organiseren en beheren.....	22
2.5. De oproep peterschapsprojecten organiseren en beheren.....	24
2.6. De oproep brugprojecten economie-onderwijs organiseren en beheren.....	26
2.7. Vlaamse Jonge Ondernemingen - Vlajo VZW.....	27
2.8. Stichting onderwijs ondernemen.....	29
2.9. Tussenstap & EFREM.....	30
2.10. Het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg VZW.....	31
2.11. Business Angels Netwerk (BAN).....	32
2.12. VLAKWA.....	33
2.13. Subsidies Design Vlaanderen.....	34
2.14. Flanders DC/FFI.....	35
2.15. Ad hoc subsidies.....	36
2.16. Uitbouw van het Vlaams Ondernemerschapbevorderend Netwerk.....	37
3. De omgevingsfactoren faciliteren.....	39
3.1. Aanzet tot monitoring van de ijzeren voorraad aan bedrijventerreinen.....	39
3.2. Verdediging van de ruimtelijk-economische invalshoek door advisering.....	41
3.3. Subsidiëring van de (her)aanleg van bedrijventerreinen.....	43
3.4. Subsidiëring van bedrijvent centra en doorgangsgebouwen.....	44
3.5. Aanzetten tot activering van bestemde terreinen.....	45
3.6. Ondernemingsvriendelijke gemeente.....	47
3.7. GIS en databanken.....	49
4. De Europese middelen optimaal aanwenden.....	51
4.1. Een efficiënt beheer van het EFRO - fonds: Doelstelling 2.....	51
4.2. Een efficiënt beheer van het EFRO-fonds: transnationale programma's - Doelstelling 3 gebieden - Interreg.....	53
4.3. Het Enterprise Europe Network (EEN).....	55
5. Beleidsopdrachten, bijzondere opdrachten en projecten.....	58
5.1. Prestarterssteun.....	58
5.2. Gazellesprong.....	60
5.3. Opvolging en overname.....	62
5.4. Kleinhandelsbeleid.....	65
5.5. Eco-efficiëntiescan.....	66

5.6. Brownfieldconvenanten.....	67
5.7. Zelfstandige Kinderopvang.....	68
5.8. Preventief Bedrijfsbeleid.....	69
5.9. De implementatie van de Europese Dienstenrichtlijn (EDRL).....	71
5.10. Impulsloket Flanders care.....	72
5.11. KMO-IT.....	73
5.12. START.....	75
5.13. Intellectuele eigendom.....	76
5.14. Het Nieuw Industrieel Beleid.....	77
5.15. Rationeel Energie Gebruik (REG) in kmo's.....	78
5.16. FINMIX.....	79
5.17. Strategisch ondernemen.....	80
6. Dienstverlening aan bedrijven.....	82
6.1. Sensibiliseren en informeren.....	83
6.2. Individuele informatieverstrekking, vraagarticulatie en accountmanagement.....	86
6.3. Kenniscentrum overheidsmaatregelen : een geïntegreerde benadering van ondernemers.....	89
6.4. Sectoraal accountmanagement.....	91
7. Design Vlaanderen.....	92
7.1. Bedrijfsgerichte acties.....	92
7.2. Promotie Vlaams Design.....	93
7.3. Designplatform als beleidsvoorbereidend initiatief.....	95
8. Overzicht van de uitbetalingen op het Hermesfonds.....	96
DEEL II: Interne Werking van het Agentschap Ondernemen.....	97
1. Adequate inspecties uitvoeren door de afdeling Inspectie Economie.....	97
1.1. Inleiding.....	97
1.2. Controles in opdracht van AEO.....	99
1.3. Controle Europese dossiers.....	100
1.4. OLA-werking.....	101
1.5. Integriteit.....	102
2. Personeel.....	103
3. Communicatie.....	105
3.1. Campagnes van het Agentschap Ondernemen.....	105
3.2. Nieuwsbrief en website.....	109
3.3. Deelname aan beurzen.....	110
4. Informatiseringsprojecten.....	112
4.1. Netwerkimtegratie van het ex-VLAO netwerk in de het netwerk van de Vlaamse Overheid.....	112
4.2. De Ondernemingsfoto.....	113
4.3. Verhuis VAC Leuven.....	114
4.4. Verhuis VAC Brugge.....	114
4.5. Uitbouw CRM systeem.....	114
4.6. EXACT - Implementatie audit debiteurenbeheer.....	114
4.7. DMS.....	115
5. Interne controle.....	116
6. Integriteitsbeleid.....	117
7. Financiën en Facility.....	118

Algemene voorstelling van het Agentschap Ondernemen

Sinds begin 2009 kunnen ondernemers terecht bij het Agentschap Ondernemen – een fusie van het Agentschap Economie en het Vlaams Agentschap Ondernemen. Het agentschap wil de drijvende kracht zijn achter meer en sterker ondernemerschap in Vlaanderen.

Stimulerende regisseur

Het Agentschap Ondernemen wil het ondernemerschap aanmoedigen en bijdragen tot de ontwikkeling ervan. Daarbij wil het ondernemingen in hun concurrentiepositie ondersteunen en bijdragen tot de opbouw van stimulerende omgevingsfactoren voor het ondernemen.

Uiteraard speelt het agentschap ook actief in op de beleidsaccenten die de Vlaamse Regering legt, zoals de vergroening van de Vlaamse economie. Het stimuleert bedrijven aan de hand van steunmaatregelen, informatie en advies om 'open' te ondernemen.

Om te komen tot meer en sterker ondernemerschap treedt het Agentschap Ondernemen in de eerste plaats op als regisseur. Het ondersteunt en stimuleert andere actoren – bedrijfsorganisaties, steden en gemeenten,... – om een bedrijfsvriendelijk beleid te voeren en projecten op te zetten die het ondernemerschap ten goede komen.

Complementaire speler

Daarnaast treedt het Agentschap Ondernemen op als actor en staat het – complementair met de verschillende bedrijfsorganisaties – ondernemingen actief bij.

De kerntaken als actor:

- ▶ sensibiliseren, informeren en oriënteren van ondernemers omtrent de verschillende aspecten van (duurzaam) ondernemerschap;
- ▶ stimuleren van ondernemerschap in Vlaanderen aan de hand van subsidies en platformwerking;
- ▶ het uitvoeren van beleidsopdrachten;
- ▶ optreden als kenniscentrum voor overheidsmaatregelen.

Het Agentschap Ondernemen heeft in elke provincie een multidisciplinair team van medewerkers die ondernemingen informeren en oriënteren over de verschillende manieren waarop de overheid hen kan ondersteunen.

Zo informeert en oriënteert het Agentschap Ondernemen, ondernemers bijvoorbeeld over de financiering van hun onderneming en over het belang van een goed ondernemingsplan daarbij, begeleidt het Agentschap hen bij het zoeken naar een geschikte locatie voor hun onderneming en ondersteunt het hen bij de vergroening van hun onderneming (energie- en eco-efficiëntiescans),...

Een volledig overzicht van de dienstverlening van het Agentschap ondernemen vindt men op www.agentschapondernemen.be.

Subsidieportefeuille en beleidsopdrachten

Daarnaast beschikt het Agentschap Ondernemen over een subsidie-enveloppe van zo'n 240 miljoen euro om bedrijven en bedrijfsorganisaties te ondersteunen: de kmo-portefeuille, de ecologiepremie, de strategische opleidings- en investeringssteun en de steun voor hinder bij openbare werken.

Het Agentschap Ondernemen stimuleert het ondernemerschap ook via tal van projecten zoals de oproep ondernemerschap, oproep peterschap en oproep brugprojecten economie-onderwijs.

Daarnaast wil het Agentschap bijdragen tot voldoende ruimte om te ondernemen via steun voor bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen.

Een aantal specifieke beleidsopdrachten liggen in het verlengde van de kernopdrachten. Zo onder meer het voeren van een specifiek beleid gericht op bedrijven in moeilijkheden (preventief bedrijfsbeleid), het ondersteunen van de brownfieldcel, de uitbouw van een Uniek Loket in het kader van de Europese Dienstenrichtlijn, specifieke trajecten voor (startende) ondernemers in de zelfstandige kinderopvang, het ontwikkelen van de gazellesprong die snelgroeiende ondernemingen wil stimuleren en moet aanzetten tot internationalisering, het ondersteunen van een kmo-IT loket, het uitbouwen van een impulsloket voor Flanders care.

Agentschap Ondernemen en Europa

Het agentschap is ook beheerder van het EFRO-programma in Vlaanderen. Met dit programma stimuleert het de kenniseconomie, ondernemerschap, ruimtelijke economische en stedelijke ontwikkeling. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de provincies en de steden Antwerpen en Gent.

Ook grensoverschrijdende samenwerking op deze domeinen wordt ondersteund in verschillende INTERREG-programma's. En als knooppunt binnen het Enterprise Europe Network bevordert het agentschap samen met het IWT het internationaal zakendoen.

DEEL I: Werking van het Agentschap Ondernemen & vastleggingen op het Hermesfonds

1. Steunmaatregelen om ondernemingen in hun competitiviteit te ondersteunen

1.1. Strategische opleidings- en investeringssteun

Wettelijk kader

- ▶ 22 februari 2008: BvR ¹ tot toekenning van strategische investerings- en opleidingssteun aan ondernemingen in het Vlaamse Gewest en de lijst van de sectoren die in aanmerking komen voor deze steun, gewijzigd bij het BvR van 17 december 2010;
- ▶ 18 april 2008: MB ² tot uitvoering van voormeld BvR (lancering van de maatregel) en bijlagen

Budgettaire allocatie

- ▶ ESR-code: 5112-5117
- ▶ Budget: 41.038.000 euro

Toelichting

De invoering van de EU-principes in verband met het “stimulerend effect” en de “noodzaak van de steun” had tot gevolg dat een aantal opleidingsdossiers moest worden herwerkt. In het jaar 2011 werden ook 44 aanvragen ingediend.

In totaal werden er 83 dossiers beslist, waarvan 70 gunstig. De toegekende steun bedroeg in totaal 48.578.550 euro, hetzij gemiddeld 693.979 euro per dossier. Tevens werd gezorgd voor een principiële vastlegging van 57 miljoen euro voor de toekomstige dossiers van Ford Genk voor de investeringen en opleidingen die gepaard gaan met de introductie van nieuwe modellen.

Tijdens het vierde kwartaal van het jaar werd begonnen met een tweede evaluatie van het SIOS-systeem. Beslist werd de evaluatie aan het consultatiebureau Idea Consult toe te vertrouwen. Deze evaluatie heeft een dubbel voorwerp. Enerzijds zal gepeild worden naar de effectiviteit van de steun. Anderzijds zal het strategisch karakter van de steun onderzocht worden.

In eerste instantie wordt de SIOS-maatregel geëvalueerd op haar effectiviteit en werd de argumentatie onderzocht om de politieke standpuntbepaling met betrekking tot een eventuele verlenging van de regionale steunkaart te onderbouwen.

Anderzijds stelt zich de vraag of SIOS voldoende inspeelt op het concept van het Nieuw Industrieel Beleid, en zal onderzocht worden hoe deze steunregeling beter in deze visie kan ingeschakeld worden.

---

¹ Verantwoording van de criteria

² Lijst in aanmerking komende activiteiten (NACE codes)

Enkele cijfergegevens

Tabel 1: Strategische Investerings- en Opleidingssteun - per provincie

Provincie	Aantal	Toegekende steun	Gemiddelde steun per dossier
Antwerpen	15	10.618.314,05	707.887,60
Brussels Gewest	6	4.936.142,90	822.690,48
Limburg	4	4.213.819,46	1.053.454,87
Oost-Vlaanderen	18	12.073.130,26	670.729,46
Vlaams Brabant	6	3.744.186,76	624.031,13
West-Vlaanderen	21	12.992.956,99	618.712,24
	70	48.578.550,42	693.979,29

Tabel 2: Strategische Investerings- en Opleidingssteun - per groottecategorie ondernemingen

Groottecategorie	Aantal	Toegekende steun	Gem steun per dossier
KO	10	7.547.075,69	754.707,57
MO	14	11.415.824,81	815.416,06
GO	46	29.615.649,92	643.818,48
Totaal	70	48.578.550,42	693.979,29

Tabel 3: SIOS - Strategische Investerings- en Opleidingssteun - per NACE-code

Nace-Code	Activiteit	Toegekende steun	Aantal
0	Primaire sector (landbouw...)	1.000.000,00	1
1	Voeding - textiel - hout - papier - drukkerij	4.266.715,77	8
2	Chemie - metaal	18.537.003,95	23
3	Meubelen - overige - reparatie - water - gas	6.215.983,71	7
4	Bouw - handel - vervoer	8.708.833,11	14
5	Scheepvaart - luchtvaart - opslag - horeca - uitgeverij - film	2.014.041,88	3
6	Media - IT - financiën - onroerend - accountancy	3.459.818,79	6
7	Consultancy - ingenieurs - architecten - reclame - R&D - reissector - interim	664.498,79	2
8	Beveiliging - ondersteuning - openbaar bestuur - onderwijs - gezondheid - huisvesting	893.510,00	3
9	Kunst - cultuur - sport - overige	2.818.144,42	3
	Totaal	48.578.550,42	70

1.2. Toekennen van een rentetoelage in het kader van hinder door openbare werken

Wettelijk kader

- ▶ 7 juli 2006: decreet houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 29 juni 2007: artikel 11 van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007;
- ▶ 6 juli 2007: BvR tot uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 10 juli 2007: MB tot uitvoering van artikel 6 van het BvR van 6 juli 2007 tot uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 1 juli 2008: MB tot wijziging van het MB van 10 juli 2007 tot uitvoering van artikel 6 van het BvR van 6 juli 2007 tot uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 21 november 2008: artikelen 56 tot en met 59 van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2008;
- ▶ 23 januari 2009: BvR tot wijziging van het BvR van 6 juli 2007 tot uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 28 mei 2009: MB tot wijziging van het MB van 10 juli 2007 tot uitvoering van artikel 6 van het BvR van 6 juli 2007 tot uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 19 november 2010: decreet tot wijziging van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken;
- ▶ 17 december 2010: BvR tot wijziging van het BvR van 6 juli 2007 tot uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken.

Budgettaire allocatie

- ▶ ESR-code: 5112-5118
- ▶ Budget (= na verschillende verhogingen van het vastleggingskrediet in de loop van 2011): 2.462.804,75 euro

Toelichting

In uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 kunnen zelfstandigen en KMO's die een verstoorde bereikbaarheid ondervinden door openbare werken, vanaf 10 juli 2007 een rentetoelage aanvragen bij het Agentschap Ondernemen. Door de aanpassing van het decreet op 19 november 2010 werd deze steunmaatregel vanaf 1 januari 2011 uitgebreid naar bestaande beroepsleningen die voor de start van de openbare werken werden aangegaan. Voordien was de maatregel alleen bestemd voor nieuwe overbruggingskredieten.

Begin 2011 werd de uitbreiding intern binnen het Agentschap Ondernemen en extern naar alle betrokken partijen (steden en gemeenten, financiële instellingen, belangenorganisaties, ...) gecommuniceerd.

De doorgevoerde optimalisering van de maatregel werd duidelijk opgepikt door de doelgroep en directe entourage (waaronder boekhouders, collega-handelaars in de straat, ...). Het bewijs daarvan is dat in 2011 in totaal 358 nieuwe aanvragen werden geregistreerd. 292 aanvragen konden in 2011 gunstig worden beslist. De totale rentetoeelage die in 2011 werd vastgelegd inclusief de herzieningen, bedraagt 2.460.796,98 euro. De toegekende rentetoeelage voor bestaande beroepsleningen kan in één keer aan de getroffen onderneming worden uitbetaald na de beslissing. Vandaar dat in 2011 een bedrag van 1.797.533,75 euro aan rentetoeelage kon worden uitgekeerd.

In vergelijking met de vorige jaren is de instroom van nieuwe aanvragen vertienvoudigd. In de periode van 10 juli 2007 tot 31 december 2010 werden in totaal 75 nieuwe aanvragen geregistreerd, waarvan 6 in 2007, 11 in 2008, 32 in 2009 en 26 in 2010.

Tabel 4: RT HOW - per provincie

Provincie getroffen exploitatiezetel	Aantal toekenningen	Toegekende steun	Gemiddelde steun per dossier
Antwerpen	55	459.188,77	8.348,89
Limburg	39	408.423,80	10.472,41
Oost-Vlaanderen	51	460.883,55	9.036,93
Vlaams Brabant	15	98.671,74	6.578,12
West-Vlaanderen	132	1.033.629,12	7.830,52
Totaal	292	2.460.796,98	8.427,39

Tabel 5: RT HOW - per NACE-code

NACE-code	Meeste voorkomende activiteiten	Aantal toekenningen	Toegekende steun	Gemiddelde steun per dossier
1	Voeding: warme bakker; Prepress en drukkerij	24	254.426,22	10.601,09
2	Constructie en bewerking van metalen ...	5	30.906,49	6.181,30
4	Bouw afwerking; Garagebedrijf; Groothandel en detailhandel	151	1.392.429,36	9.221,39
5	Hotel, restaurant, café ...	55	417.339,34	7.587,99
6	Diensten: computer, bank en verzekeringen, immokantoor ...	14	70.117,33	5.008,38
7	Diensten: reclamebureau, reisbureau ...	8	88.046,39	11.005,80
8	Organisatie van beurzen; Medische diensten: huisarts, tandarts, thuisverpleging, crèche ...	9	62.979,19	6.997,69
9	Kapsalon, schoonheidsinstituut, fitness, sauna ...	26	144.552,66	5.559,72
Totaal		292	2.460.796,98	8.427,39

Tabel 6: RT HOW - per groottecategorie ondernemingen

Grootte	Aantal toekenningen	Toegekende steun	Gemiddelde steun per dossier
KO	289	2.416.786,17	8.362,58
MO	3	44.010,81	14.670,27
Totaal	292	2.460.796,98	8.427,39

1.3. De ecologiepremies via een oproep organiseren en beheren

Toelichting

In 2011 werd in het kader van de subsidiemaatregel EP-Call, 36.548.756,72 euro subsidie toegekend aan 64 steunaanvragen met een totaal investeringsbudget van 159.152.559,47 euro.

De gemiddelde subsidie per steunaanvraag bedroeg 571.074,33 euro.

Spreiding van de steunaanvragen over de sectoren:

Het grootste aantal steunaanvragen komt uit de sector van 'overige dienstverlening' (NACE-code 7) met 19 positief besliste dossiers. Dezelfde sector vertegenwoordigt ook het hoogste subsidiebedrag met 65.472.414,25 euro. De sector 'bouw-handel-vervoer' (NACE-code 4) volgt met 17 positief besliste steunaanvragen en een subsidiebedrag van 57.397.900,40 euro. Beide sectoren samen vertegenwoordigen 77% van het totaal toegekende subsidiebudget of 56% van alle positief besliste steunaanvragen.

Geografische spreiding van de steunaanvragen:

De provincie West-Vlaanderen vertegenwoordigt het grootste aantal steunaanvragen - 32 in totaal - gevolgd door de provincies Oost-Vlaanderen (18) en Antwerpen (12). Op arrondissementeel niveau telt Gent het grootste aantal steunaanvragen (9) gevolgd door Kortrijk (8) en Antwerpen (7).

Spreiding van de steun over de types technologieën:

Technologietype 'Milieuproject - procesgeïntegreerd' vertegenwoordigt in 2011 de grote meerderheid van de toegekende steun. Bij de opstart van ecologiepremie plus werden technologieën die kunnen genieten van groenestroom- of WKK-certificaten geschrapt van de limitatieve technologieënlijst. O.a. hierdoor is het overwicht van het aandeel van energietechnologieën in de toegekende steun verschoven naar milieutechnologieën

Spreiding naar ondernemingsgrootte:

Van de 64 steunaanvragen werden er 60 ingediend door kleine en middelgrote ondernemingen en 4 door grote ondernemingen. De KMO's vertegenwoordigen 34.937.587,27 euro ecologiesteun voor een investeringsbudget van 143.210.357,22 euro. De 4 grote ondernemingen zijn goed voor 1.611.169,45 euro steun en 15.942.202,25 euro ecologie-investeringen.

Tabel 7: EP Call aantal per NACE-code

Omschrijving activiteit	Nace1	Aantal	Investering	Steun
Voeding - textiel - hout - papier - drukkerij	1	3	1.370.045,00	394.022,16
Chemie - metal	2	4	6.182.000,00	1.445.200,00
Meubelen - overige - reparatie - water - gas	3	9	57.397.900,40	11.588.600,00
Bouw - handel - vervoer	4	17	16.918.839,82	5.947.268,71
Scheepvaart - luchtvaart - opslag - horeca - uitgeverij - film	5	4	4.919.150,00	1.806.892,00
Media - IT - financiën - onroerend - accountancy	6	6	6.148.210,00	609.571,00
Consultancy - ingenieurs - architecten - reclame - R&D - reissector - interim	7	19	65.472.414,25	14.648.402,85
Beveiliging - ondersteuning - openbaar bestuur - onderwijs - gezondheid - huisvesting	8	2	744.000,00	108.800,00
Totaal		64	159.152.559,47	36.548.756,72

Tabel 8: EP Call aantal per arrondissement en provincie

Provincie	Aantal
Antwerpen	12
Limburg	5
Oost- Vlaanderen	18
Vlaams Brabant	4
West-Vlaanderen	32
Totaal	64

Tabel 9: EP Call per type technologie

Investeringsstype	Subsidiebedrag
Energiebesparing	10.365.876,56
Hernieuwbare energie	14.104.730,47
Milieuproject - end-of-pipe	16.831,48
Milieuproject - proces geïntegreerd	11.836.898,45
Warmte-kracht koppeling	224.419,76
Totaal	36.548.756,72

Tabel 10: EP Call ondernemingsgrootte

Grootte	Aantal	Subsidiebedrag	Investeringsbedrag
GO	4	1.611.169,45	15.942.202,25
KMO	60	34.937.587,27	143.210.357,22
Totaal	64	36.548.756,72	159.152.559,47

1.4. Ecologiepremie "Plus"

Toelichting

De steunverlening voor ecologiepremie via een call-systeem werd in 2011 afgevoerd. De laatste call in een reeks van 10 liep eind januari 2011 af.

In februari 2011 werd gestart met een vernieuwde ecologiesteunregeling EP PLUS. Het callsysteem werd vervangen door een 'open' systeem dat transparanter is en meer rechtszekerheid biedt. Elke aanvrager die aan de vooropgestelde criteria voldoet is, binnen het voorziene budget, zeker van subsidie. Door een aangepaste methodologie worden de betoelaagbare technologieën op basis van een ecologiegetal ingedeeld in ecklassen met daaraan gekoppeld steunpercentages. Op deze manier wordt gestuurd naar de meest performante technologieën.

In 2011 werden in het kader van de subsidiemaatregel EP PLUS 135 steunaanvragen betoelaagd voor een totaal van 11.936.784,37 euro en een investeringsbudget van 97.114.562,35 euro.

De gemiddelde subsidie per steunaanvraag bedroeg 88.420,62 euro.

Spreiding van de steunaanvragen over de sectoren:

De sector 'bouw-handel-vervoer' (NACE-code 4) vertegenwoordigt het grootste aantal aanvragen (51 van de 135) gevolgd door de sector 'Voeding, textiel, hout, papier, drukkerij, (NACE-code 1) met 32 aanvragen en vervolgens de sector 'Chemie, metaal' (NACE-code 2) met 27 aanvragen. Qua subsidiebedrag staat NACE-code 1 bovenaan met 30.263.823,76 euro gevolgd door NACE-code 2 met 26.948.544,96 euro en NACE-code 4 met 12.020.944,51 euro.

Geografische spreiding en ondernemingsgrootte van de steunaanvragen:

In 2011 werden 124 aanvragen van kleine en middelgrote ondernemingen gehonoreerd t.o.v. 11 aanvragen van grote ondernemingen. Het merendeel van de aanvragen kwamen uit de provincie Antwerpen (32) en de provincie West-Vlaanderen (28).

Tabel 11: EP Plus aantal per NACE-code

Omschrijving Activiteit	Nace1	Nace2	Aantal	Investering	Steun
Subtotaal	0		1	3.099.317,04	389.989,51
Voeding - textiel - hout - papier - drukkerij	1		32	30.263.823,76	4.955.324,30
Chemie - metaal	2		27	26.948.544,96	2.568.433,92
Meubelen - overige - reparatie - water - gas	3		4	9.524.951,10	1.252.871,31
Bouw - handel - vervoer	4		51	12.020.944,51	1.398.256,26
Scheepvaart - luchtvaart - opslag - horeca - uitgeverij - film	5		10	11.483.561,18	1.069.266,45
Media - IT - financiën - onroerend - accountancy	6		4	1.041.105,73	60.248,80
Consultancy - ingenieurs - architecten - reclame - R&D - reissector - interim	7		4	124.952,47	7.654,79
Beveiliging - ondersteuning - openbaar bestuur - onderwijs - gezondheid - huisvesting	8		1	69.084,78	4.145,89
Kunst - cultuur - sport - overige	9		2	2.538.276,83	230.593,14
Totaal			135	97.114.562,35	11.936.784,37

Tabel 12: EP Plus Aantal naar ondernemingsgrootte en provincie

Provincie	Ondernemingsgrootte	Aantal	Investering	Subsidie
Antwerpen	KMO	28	26.097.387,00	4.434.201,68
Antwerpen	GO	4	10.985.891,60	1.032.676,74
Brussels Gewest	KMO	1	20.000,00	1.200,00
Limburg	KMO	16	12.824.833,18	1.214.128,96
Limburg	GO	1	8.667.000,00	716.700,00
Oost Vlaanderen	KMO	37	15.148.433,80	1.423.452,15
Oost Vlaanderen	GO	5	5.840.881,14	643.869,39
Vlaams Brabant	KMO	15	6.557.156,20	1.127.363,04
Vlaams Brabant	GO	1	95.475,00	6.537,59
West Vlaanderen	KMO	28	10.897.504,43	1.337.854,82
Totaal		135	97.114.562,35	11.936.784,37

Tabel 13: EP Plus per type technologie

Investeringstype	Subsidiebedrag
Energiebesparing	1.690.289,60
Hernieuwbare energie	1.615.813,17
Milieuproject - procesgeïntegreerd	8.630.681,60
Totaal	11.936.784,37

1.5. Uitdovende maatregelen (expansiesteun en groeipremie)

Ook al werd de oude expansiewetgeving en groeipremie vervangen door nieuwe steunmaatregelen zoals de ecologiepremie en de strategische steun, toch blijven deze dossiers nog een bepaalde termijn blijven "voortleven".

Er worden immers nog uitbetalingen verricht van in het verleden goedgekeurde dossiers, terugbetalingen gedaan, inspectieverslagen opgevolgd,...

In 2011 heeft dit geleid tot onderstaande betalingen op het hermesfonds:

Tabel 14: betalingen expansiesteun en groeipremie

Expansiesteun - Wet 1970 en Decreet 1993	35.084,42
Expansiesteun - Wet 1978	10.300,00
Groeipremie	9.440.820,44

2. Het ondernemerschap bevorderen

2.1. Kmo-Portefeuille

Wettelijk kader

- ▶ 19 december 2008: BvR tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 1 januari 2009: MB tot uitvoering van het BvR van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 28 mei 2009: MB tot uitvoering van artikel 12 van het BvR van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 5 juni 2009: MB tot wijziging van het MB van 1 januari 2009 tot uitvoering van het BvR van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 14 januari 2010: MB tot wijziging van diverse bepalingen van het ministerieel besluit van 1 januari 2009 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 17 augustus 2010: MB tot wijziging van artikel 8 en artikel 16 van het ministerieel besluit van 1 januari 2009 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 5 juli 2011: MB tot wijziging van het ministerieel besluit van 1 januari 2009 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten, wat betreft de blokkering van de subsidie en de opheffing van het georganiseerd beroep van de dienstverlener.
- ▶ 19 september 2011: BvR tot wijziging van diverse bepalingen van het BvR van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten;
- ▶ 28 oktober 2011: MB tot wijziging van diverse bepalingen van het ministerieel besluit van 1 januari 2009 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten

Budgettaire allocatie:

- ▶ ESR-code: 3211 (subsidies) en 1201(werkingskosten).
- ▶ Budget: voor 2011 bedroeg het globaal budget voor de kmo-portefeuille 33.530.000 euro.

Tabel 15: verdeling kmo-portefeuille budgetten per pijler

Pijler	Budget per pijler
opleiding, advies en strategisch advies	31.080.000
technologieverkenning	2.000.000
advies internationaal ondernemen	450.000
Totaal	33.530.000
Waarvan gealloceerd op het Hermesfonds	33.080.000

Toelichting

De Vlaamse Regering keurde op 19 december 2008 het besluit tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten definitief goed. Hierbij werd het voormalige "BEA" omgevormd tot de kmo-portefeuille die in werking trad op 1 januari 2009 met het ministerieel besluit van 1 januari 2009 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten.

Ondernemingen kunnen jaarlijks tot 15.000 euro subsidies ontvangen voor opleiding, advies, technologieverkenning (i.s.m. IWT) en advies voor internationaal ondernemen (i.s.m. FIT).

Daarbovenop kan een onderneming tot 25.000 euro steun genieten voor strategisch advies. De steun bedraagt telkens 50%, met uitzondering van technologieverkenning waarbij de steun 75% is.

Samengevat

Tabel 16: overzicht mogelijke subsidies kmo-Portefeuille

	Opleiding	advies ondernemen	technologie-verkenning	advies internationaal ondernemen	strategisch advies
Steun%	50%	50%	75%	50%	50%
Steunplafond per pijler	€ 2.500	€ 2.500	€ 10.000	€ 5.000	€ 25.000
Maximum per jaar	€ 15.000				€ 25.000

3 jaar kmo-portefeuille in cijfers

De kmo-portefeuille werd gelanceerd in 2009. Na een relatief trage start kwam de maatregel goed op gang in het vierde kwartaal van 2009.

Tabel 17: Goedgekeurde projecten per pijler en grootte van de steunvragende onderneming (2009-2011)

Goedgekeurde projecten	2009		2010		2011	
	Aantal projecten	Totale subsidie	Aantal projecten	Totale subsidie	Aantal projecten	Totale subsidie
per grootte onderneming per pijler						
KO	34.065	24.861.492,41	45.757	29.567.630,81	51.132	28.072.856,95
Advies	4.562	10.549.852,76	5.865	11.553.330,23	4.220	6.864.982,04
advies internationaal ondernemen	96	359.149,75	74	240.332,26	98	347.686,90
Opleiding	29.246	12.776.172,16	39.624	16.659.716,07	46.541	19.103.736,09
strategisch advies	26	496.058,00	17	254.623,25	12	215.007,50
technologieverkenning	135	680.259,74	177	859.629,00	261	1.541.444,42
MO	5.228	4.478.479,10	7.169	5.239.866,78	7.448	4.826.717,86
Advies	711	1.909.873,72	971	2.169.564,41	656	1.119.404,13
advies internationaal ondernemen	18	50.918,50	13	51.480,00	24	87.812,26
Opleiding	4.458	2.179.322,53	6.131	2.708.180,53	6.680	3.076.999,80
strategisch advies	11	178.315,00	4	93.000,00	5	81.700,00
technologieverkenning	30	160.049,35	50	217.641,84	83	460.801,67
Eindtotaal	39.293	29.339.971,51	52.926	34.807.497,59	58.580	32.899.574,81

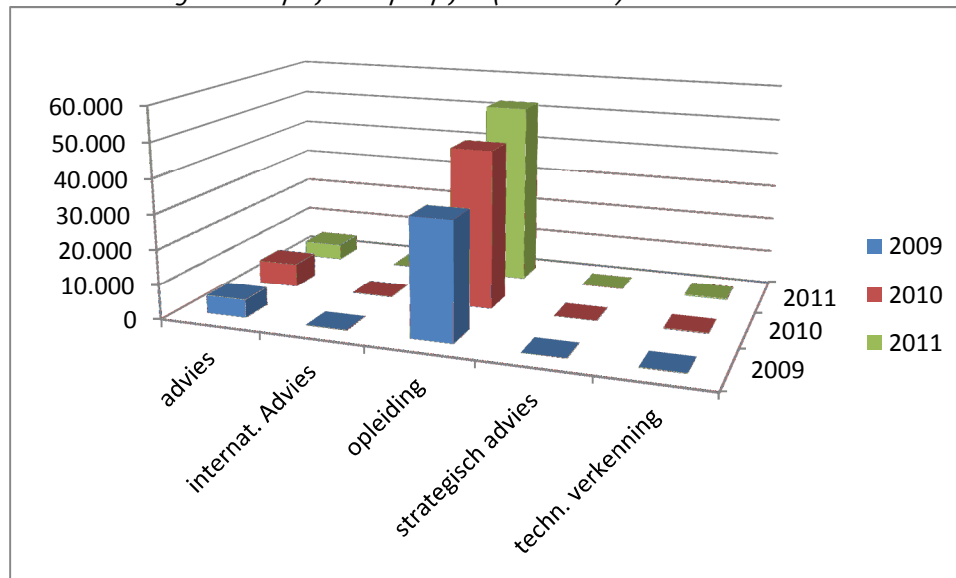
Deze trend heeft zich ook doorgezet in 2010, waarbij 86% van de goedgekeurde projectaanvragen in de pijler opleiding werden ingediend.

Op 28 december 2010 was het volledig budget van 33.480.000 euro (opleiding, advies en strategisch advies) uitgeput. De budgetten voor internationaal advies (FIT) en technologieverkenning (IWT) waren reeds eerder opgebruikt. Men kan dus stellen dat de kmo-portefeuille in 2010 op kruissnelheid was.

Dit succes werd in 2011 bestendigd. Tegen eind 2011 was het budget van 33.080.000 euro voor opleiding, advies, strategisch advies en technologieverkenning volledig benut.

Het zijn voornamelijk kleine ondernemingen die aanvragen indienen in de kmo-portefeuille, nl 86,69% in 2009 en 87,28% in 2011.

Grafiek 1: Goedgekeurde projecten per pijler (2009-2011)

De pijler opleiding kent over de periode 2009-2011 de meeste aanvragen, die toenemen met de jaren. Het aantal goedgekeurde projecten steeg van 33.704 in 2009 naar 53.221 in 2011, goed voor 91% van het totaal aantal goedgekeurde projecten in 2011.

Het aantal goedgekeurde aanvragen in de pijler technologieverkenning verdubbelde nagenoeg. Dit had voornamelijk te maken met de verhoging van het budget voor deze pijler van 1,1 miljoen euro in 2009 en 2010 naar 2 miljoen in 2011. Ook de grotere bekendheid speelde in deze toename van het aantal aanvragen mee.

Tabel 18: Goedgekeurde projecten per pijler en per hoofdactiviteit van de steunvragende onderneming (2011)

per nacecode per pijler	advies	advies internationaal ondernemen	opleiding	Strategisch Advies	Technologie- verkenning	Eind- totaal
Primaire sector	288	21	1.793	3	47	2.152
Voeding-textiel-hout-papier- drukkerij	451	16	3.171	2	106	3.746
Chemie - metaal	143	5	773	1	23	945
Bouw-handel - reparatie	1.913	39	16.252	5	94	18.303
Scheepvaart-luchtvaart-opslag- horeca-uitgeverij-film	219	1	1.760	1	2	1.983
Media-IT-financiële sector- onroerend - accountancy	825	15	15.747	1	19	16.607
Consultancy-ingenieurs- architecten-reclame-R&D- reissector-interim	649	17	6.650	2	41	7.359
Beveiliging - ondersteuning - openbaar bestuur - onderwijs - gezondheid - huisvesting	289	5	5.189	1	10	5.494
Kunst - cultuur - sport - overige	99	3	1.886	1	2	1.991
Eindtotaal	4.876	122	53.221	17	344	58.580

Van de 58.580 goedgekeurde projecten in 2011 werden er 18.303, 31% van het totale aantal projecten in de kmo-portefeuille, ingediend door ondernemingen actief in de bouw- en handelssector. De dienstensector was goed voor 16.607 projecten of 28%.

In de pijler technologieverkenning was de industriële sector duidelijk koploper met nagenoeg één derde van de aanvragen.

2.2. Ondernemersplanwedstrijden organiseren en beheren

Wettelijk kader en Budgettaire allocatie:

31 januari 2003: decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, inzonderheid artikel 2, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2005.

Toelichting

In kader van de startersinitiatieven werd in 2011 de vernieuwde aanpak voor ondernemingsplanwedstrijden verder uitgerold.

Tot voor kort werden jaarlijks een tiental verschillende ondernemingsplanwedstrijden georganiseerd en gesubsidieerd. Dit kwam de transparantie en de eenvoud naar de kandidaat-deelnemers niet te goede. Om meer duidelijkheid te creëren werd beslist om nog één 'ondernemingsplanwedstrijd van de Vlaamse overheid' te subsidiëren. Deze werd wel opgedeeld in twee percelen: enerzijds een wedstrijd voor studenten en anderzijds een wedstrijd voor het algemene publiek met aandacht voor doelgroepen.

In het najaar van 2010 werd hiervoor bestek opgesteld en gelanceerd voor de organisatie van 3 jaargangen van de wedstrijd. Er werden 3 offertes ingediend. In april 2011 werd het perceel van de studenten toegewezen aan Flanders DC voor een subsidiebedrag van 675.000 euro en het perceel van het algemene publiek aan de VZW Ondernemingsplanwedstrijd Vlaanderen voor een subsidiebedrag van 825.000 euro.

Aangezien er bovendien een bijkomende uitsplitsing werd gemaakt binnen het perceel van de studenten, worden er momenteel in kader van deze opdracht jaarlijks 3 wedstrijden georganiseerd:

- ▶ Flanders DC organiseert voor het secundair onderwijs de wedstrijd 'Plan(k)gas' en voor het hoger onderwijs de wedstrijd 'Battle of Talents'
- ▶ VZW Ondernemingsplanwedstrijd Vlaanderen organiseert voor het algemene publiek en met aandacht voor doelgroepen de wedstrijd 'Bizidee'.

Alle wedstrijden lopen tijdens het academiejaar (dus van september/oktober tot mei/juni). De eerste editie van elke wedstrijd is dus halverwege.

In Plan(k)gas zijn meer dan 300 groepjes van deelnemers, bij Battle of Talents gaat het om 120 deelnemers en in de wedstrijd Bizidee werden er 300 ideeën ingediend in de eerste fase.

De promotoren van de wedstrijden maken eveneens deel uit van het themaplatform prestarters en komen op regelmatige basis samen met de promotoren van de maatregel inzake steun voor advies aan prestarters. Het Agentschap Ondernemen poogt via dit overleg de kruisbestuiving en doorverwijzing tussen de initiatieven te stimuleren.

2.3. Mediaoproep ondernemerschap

Wettelijk kader en budgettaire allocatie:

Een bekendmakingsdocument (lancering eind maart 2010), ondertekende overeenkomsten tussen de productiehuizen, zenders en de minister (mei 2011)

Toelichting

Voor de programma's die in 2010 geselecteerd werden in het kader van de mediaoproep ondernemerschap zijn de voorbereidingen volop lopende. Er is op regelmatige basis overleg met de productiehuizen om de voortgang te bespreken en opties te lichten. Tastbare resultaten van deze oproep worden verwacht in de loop van 2012 en 2013.

In het voor- en najaar van 2011 liepen wel reeds de uitzendingen van het Innovatiekanaal op Kanaal Z.

2.4. De oproep ondernemerschap organiseren en beheren

Wettelijk kader

- ▶ BVR van 24 april 2009 voor steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap
- ▶ MB per oproep

Bugettaire allocatie

- ▶ oproep prestarters: 2,5 mio euro
- ▶ oproep NIB: 7 mio euro

Toelichting

In 2011 stonden met betrekking tot de Oproep Ondernemerschap de volgende zaken centraal:

- ▶ De oproep naar steun voor advies aan prestarters met aandacht voor doelgroepen;
- ▶ De opvolging van de lopende projecten uit vorige oproepen;
- ▶ De eerste oproep Nieuw Industrieel Beleid.

De lopende projecten uit de oproepen 2007 met als beleidsaccent allochtoon ondernemerschap en geïntegreerde financiering werden verder opgevolgd. Nagenoeg alle projecten uit deze oproepen zijn beëindigd. Voor de projecten rond geïntegreerde financiering werd een evaluatie gemaakt die mede diende als insteek voor het nieuwe instrument FINMIX dat in het najaar van 2011 door het Agentschap Ondernemen in de markt werd gezet.

De projecten uit de oproep 2009 met als beleidsaccenten groei (gazellen) en continuïteitsmanagement zijn nog lopende en worden actief opgevolgd en betrokken bij de themawerking rond gazellen en de overnameproblematiek. Deze projecten lopen af in 2012 en momenteel wordt bekeken hoe de resultaten, methodieken en aanpakken kunnen betrokken worden bij de ontwikkeling van het gazellenbeleid en de acties in kader van het actieplan overname en opvolging.

Op 16 december 2011 werd de eerste oproep Nieuw Industrieel Beleid goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze oproep wordt gelanceerd in uitvoering van de rol die het Agentschap Ondernemen heeft in de uitvoering van de acties rond de 'Fabriek van de Toekomst', waarvoor het Agentschap Ondernemen als trekker werd aangeduid. De hele opzet en aanpak rond deze Fabriek van de Toekomst en het Nieuw Industrieel Beleid werden vastgelegd in het 'witboek Nieuw Industrieel Beleid', dat op 27 mei 2011 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Het doel is om de Vlaamse industrie een nieuw elan te geven in een omvattende aanpak, waarin onder meer aandacht is voor hernieuwde waardenketens, transformaties, clustervorming, gedeelde infrastructuur, samenwerking, vergroening en hernieuwde arbeidsrelaties.

Op 19 december 2011 werd de projectoproep gelanceerd voor projecten die de transformatie van de industrie mee mogelijk maken en projecten die de focus leggen op open productieconcepten. De oproep richt zich specifiek tot bedrijfsgroeperingen zoals beroepsfederaties, sectorfederaties, interprofessionele organisaties,... al dan niet in samenwerkingsverband.

De oproep bestaat uit 4 modules, er kunnen 4 types van projecten ingediend worden. Namelijk: bewustmakingsprojecten, projecten rond ervaringsuitwisseling, projecten rond gerichte bedrijfsbenadering en studies.

Samenvattend gelden volgende modaliteiten:

Tabel 19: modaliteiten oproep NIB

	Ondersteunend: bewustmaking	Ervarings- uitwisseling	Gerichte bedrijfsbenadering	Studie
Beschikbaar subsidie- budget voor de oproep	2.000.000 €	1.000.000 €	3.000.000 €	1.000.000 €
subs. per project (in euro)	min. 200.000 - max. 500.000	max. 200.000	min. 200.000 - max. 500.000	max. 200.000
subs.%	80 %	80 %	80 %	80 %
Looptijd	12 - 24 m	12 - 36 m	12 - 36 m	12 - 18m

In de laatste maanden van 2011 werd reeds gestart aan de voorbereidingen van een tweede oproep in kader van het Nieuw Industrieel Beleid. Deze oproep zal draaien rond 'Key Enabling Technologies' of speerpunt domeinen voor de Vlaamse industrie en zal in 2012 gelanceerd worden.

2.5. De oproep peterschapsprojecten organiseren en beheren

Wettelijk kader

- ▶ BVR van 24 april 2009 voor steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap
- ▶ Bestek voor het generieke luik (lanceringsdatum: 6 mei 2011)
- ▶ MB voor de oproep van 29 november 2011

Bugettaire allocatie

- ▶ aanbesteding: 2,3 mio euro
- ▶ oproep: 1,2 mio euro

Toelichting

Op 29 april 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de omvorming van de ondersteuning van de peterschapsprojecten via subsidies.

In de nieuwe aanpak wordt op twee sporen gewerkt:

- ▶ enerzijds met een contractuele aansturingsmethodiek (beheersovereenkomsten);
- ▶ anderzijds met het behoud van de wedstrijdformule op beperktere schaal.

Contractuele aansturing

Uit de laatste oproepen is duidelijk gebleken dat het instrument van peterschapsprojecten bij verschillende organisaties een quasi structurele plaats is gaan innemen en de werving en werking een bijna ononderbroken proces is geworden. Vandaar dat beslist werd bepaalde organisatoren voor een langere termijn via uitbesteding contractueel aan te sturen.

Voor deze generieke peterschapsprojecten werd een budget van 2,3 miljoen euro voorzien.

Zowel Unizo, Voka als Confederatie Bouw stelden zich kandidaat, elk voor een ander perceel. De onderhandelingen vonden plaats in juli 2011. Uiteindelijk werd ook effectief gegund aan Unizo, Voka en Confederatie Bouw. Hun generieke peterschapsprojecten starten in het voorjaar van 2012.

Oproep 2011

De klassieke wedstrijdformule blijft bestaan voor nieuwe organisatoren en organisatoren met een onvoldoende track record. Hiervoor werd een budget voorzien van 1,2 miljoen euro.

De thema's voor deze oproep zijn:

- ▶ *Peterschapsprojecten die inspelen op specifieke sectorale behoeften*
Daarbij wordt gedacht aan een aantal vrije of dienstverlenende beroepen zoals architecten, fotografen, webontwikkelaars, energieconsulenten en creatieve beroepen (zoals de modesector). Wat creativiteit betreft, worden ook cross-sectorale projecten beoogd.
- ▶ *Peterschapsprojecten die inspelen op specifieke behoeften van doelgroepen*
Nog steeds zijn bepaalde doelgroepen ondervertegenwoordigd in de ondernemerspopulatie. We denken hierbij aan ouderen, allochtonen, vrouwen en personen met een arbeidshandicap.
- ▶ *Peterschapsprojecten die inspelen op de vergroeningsagenda*
Klimaatverandering, stijgende brandstofprijzen, het toenemend mondiaal energiegebruik,... worden ook essentiële aandachtspunten voor iedere bedrijfsleider. Nog meer dan voor de grote bedrijven, stelt dit

kleinere bedrijven voor nieuwe uitdagingen die tevens opportuniteiten kunnen zijn. Kennisoverdracht tussen bedrijven kan dan ook een essentiële bijdrage leveren in het ontwikkelen van de nodige kennis, vaardigheden en skills om deze uitdaging ook aan te gaan. De strikte cleantech projecten worden doorverwezen naar de oproep Nieuw Industrieel Beleid.

► *Peterschapsprojecten die inspelen op de “verwittingsagenda”*

In casu wordt hier bedoeld het stimuleren van het professionalisme en innovatie binnen de zorgsector met het oog op het verschaffen van kwaliteitsvolle zorg. De focus moet liggen op economische activiteiten of op de zelfstandige zorgverstreker.

► *Peterschapsprojecten die de combinatie werk-gezin behandelen*

Meer bepaald peterschapsprojecten die het thema ‘werkbaar werk’ bij ondernemers en zelfstandigen behandelen. Kennisoverdracht tussen bedrijven kan dan ook een essentiële bijdrage leveren in het ontwikkelen van de nodige kennis, vaardigheden en skills om deze uitdaging aan te gaan.

Op 29 november 2011 werd de call gelanceerd en op 7 december 2011 vond een infosessie plaats.

2.6. De oproep brugprojecten economie-onderwijs organiseren en beheren

Wettelijk kader en budgettaire allocatie

- ▶ BVR van 24 april 2009 voor steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap
- ▶ MB per oproep (datum betekenis MB van de oproep 2010: 16/12/2010)

Toelichting

Bij ministeriële beslissing d.d. 16.12.2010 werden 9 van de 52 ingediende brugprojecten bij Oproep 2010 gunstig gerangschikt.

Op bovenstaande projecten werden - voor wat de brugprojecten economie-onderwijs betreft - ook voor het eerst de principes van de doorverwijsmatrix toegepast. Dit betekent concreet dat aan elk brugproject een 'dossierbehandelaar' en 'accountmanager' werd toegewezen. De dossierbehandelaar volgt het brugproject inhoudelijk op (= tussentijdse verslagen, jaar- en eindrapporten, wijzigingen,...). De toegewezen accountmanager - in dit geval de sectoraal accountmanager voor de onderwijssector die begin 2011 binnen het agentschap werd aangeduid - volgt de projecten op vanuit het perspectief van de externe klant (= potentiële externe klanten zoals bedrijven, scholen,... doorverwijzen naar de projecten, als waarnemer de stuurgroepvergaderingen bijwonen,...). In de praktijk bleek deze samenwerking tussen de dossierbehandelaar en de accountmanager zeer goed te werken. Zo ontvingen of bezochten zij samen in 2011 de meeste van de 9 gunstig gerangschikte brugprojecten van oproep 2010 om alle voorwaarden en modaliteiten van de toegekende subsidie aan de desbetreffende projectpromotoren toe te lichten.

In het kader van de verduidelijking van de regierol van het agentschap werd in het voorjaar van 2011 o.a. ook een filmpje opgenomen van het gunstig gerangschikte brugproject LoKel van Oproep 2008.

Daarnaast stond in 2011 ook de opvolging van de gunstige gerangschikte brugprojecten van de oproepen 2006 en 2008 centraal: beoordeling verslagen stuurgroepvergaderingen, tussentijdse verslagen, jaarrapporten, eindverslagen, uitbetalingen en wijzigingen.

Verder was het Agentschap Ondernemen wat ondernemerschapsonderwijs betreft ook betrokken bij de jurering van twee wedstrijden van het Departement Onderwijs & Vorming, nl. "Competitie rond ondernemerskwaliteiten voor schoolteams (COOS)" en "Beloftevolle ondernemer", en was voormelde sectoraal accountmanager voor de onderwijssector betrokken bij de totstandkoming van het 'Actieplan Ondernemerschapsonderwijs' dat op 14.10.2011 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Via dit actieplan willen de ministers van Economie, Onderwijs en Werk gezamenlijk ondernemingszin en ondernemerschap stimuleren via het onderwijs. Ze promoten een leerlijn zodat leerlingen, studenten en cursisten bij het verlaten van het onderwijs ondernemend zijn, een voorbereiding genoten hebben op het zelfstandig ondernemerschap en de keuze voor zelfstandig ondernemerschap willen overwegen. Tijdens een klankbordgroepvergadering op 9.11.2011 kregen alle projectpromotoren de kans om hun advies over dit actieplan te verstrekken.

De gunstig gerangschikte brugprojecten van oproep 2010 en de maatregel van de brugprojecten economie-onderwijs 'tout court' werden bovendien zowel tijdens de VON-sessie op 27.10.2011 op de Beurs Ondernemen in Flanders Expo te Gent als op de Competento Infomarkt rond het aanbod van initiatieven in ondernemend onderwijs op 17.11.2011 in het Boudewijngebouw te Brussel in de verf gezet. De afdeling was met een stand op deze infomarkt aanwezig.

2.7. Vlaamse Jonge Ondernemingen – Vlajo VZW

Wettelijk kader

- ▶ MB van 8 april 2011 voor de werkingssubsidie van 2011

Budgettaire allocatie

- ▶ budget: 990.000 euro

Toelichting

Het agentschap subsidieert jaarlijks ook een aantal structurele partners op het vlak van ondernemerschaps-onderwijs.

Eén van deze partners is de vzw Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo). Vlajo heeft als missie studerende jongeren vroegtijdig vertrouwd te maken met ondernemerschap en hiertoe bedrijven en scholen te mobiliseren in een win-win relatie, en zodoende bij te dragen tot de welvaart en het welzijn van Vlaanderen.

Vlajo biedt in elke fase van de schoolloopbaan programma's aan die jongeren in staat stellen ondernemende competenties te ontwikkelen en te testen in een gecontroleerde en realiteitsbenaderende context.

Naast haar product “de mini-onderneming”, heeft Vlajo de voorbije jaren volgens voormeld concept haar gamma aan leer- en doeformules uitgebreid om een concreet antwoord te bieden op het gebrek aan ondernemingszin. Zij richt zich zowel op jongeren uit het secundair onderwijs als hogeschoolstudenten en leerlingen uit het lager onderwijs, waarvoor ze nieuwe projecten heeft ontwikkeld om ondernemerschapattitude en -vaardigheden bij te brengen. Het gradueel ontwikkelen van ondernemende vaardigheden start met de Droomfabriek en culmineert in het hoger onderwijs met de Small Business Projects en Start Academy (vanaf 2010).

Met Vlajo Challenge (eind 2010 voltooid brugproject van oproep 2008) staat de volledige productportfolio van Vlajo (Droomfabriek incl. Kidd@bizz, BLIK, Jieha!, Vlajo Challenge, mini-ondernemingen, Studentenbedrijf.be, Small Business Projects, Start Academy) momenteel op punt. Het komt er nu enkel op aan om deze “Breder-Dieper-Sterker” uit te rollen.

De operationele doelstellingen voor 2011 waren:

Kwantitatief

Na opeenvolgende jaren van groei plant Vlajo in schooljaar 2011-2012 32.500 studenten te bereiken (Droomfabriek, mini-ondernemingen, Jieha!, BLIK, Studentenbedrijf.be en SBP's) in 2.250 leergroepen. In aantal uren studiebegeleiding ondernemerschapsonderwijs – extra toegevoegd aan de scoaire curricula – betekende dit in 2011 1,77 miljoen uren via de Vlajo programma's.

Trainingsdagen voor studenten

Actuele bedrijfstopics, die rechtstreeks inwerken op de persoonlijke en sociale vaardigheden van studenten, komen in het reguliere onderwijs niet of te weinig aan bod. Vlajo wil het schoolse curriculum hierin aanvullen door praktische vormingssessies rond welbepaalde thema's aan te bieden, die bijdragen tot succes in het bedrijfsleven (en in de mini-onderneming en SBP). Deze thema's worden o.a. georganiseerd in seminarievorm. Vlajo plande in 2011 ca. 20 dergelijke seminars voor een bereik van 5.000 deelnemende studenten;

Wedstrijd “Beste ondernemende klas 2010” – Wisselbeker Vlaamse Regering

Vlajo mobiliseerde in 2011 alle junior ondernemende talenten in Vlaanderen in de campagne “Beste ondernemende klas 2011”. In de 3 respectieve wedstrijden voor jongeren van 15 tot 25 jaar (Jieha!, mini-

ondernemingen en SBP) werd de Wisselbeker van de Vlaamse Regering georganiseerd. De 5 laureaten in elk van de 3 Vlaamse wedstrijden werden geselecteerd in provinciale voor finales (maart 2011) en uiteindelijk verkozen in nationale finales (mei 2011), waarop de afdeling ook met een jurylid vertegenwoordigd was. Voor mini-ondernemingen en SBP vertegenwoordigden de winnaars Vlaanderen op de JA-YE Europese finale;

Nationale marktdagen

Mini-ondernemingen zijn doe-leerformules: eerst denken (businessplan) en dan effectief doen. De sterke leereffecten zijn in belangrijke mate te danken aan het doe-gedeelte. Het is belangrijk dat de mini-ondernemingen en SBP's voldoende gelegenheid krijgen om hun businessplan te toetsen aan de 'markt'. Met dat doeleinde organiseerde Vlajo collectieve verkoopdagen verspreid over heel Vlaanderen. In totaal namen hieraan ca. 250 leergroepen deel (2500 studenten).

Op de website www.vlajo.org vindt men meer informatie over deze productportfolio.

2.8. Stichting onderwijs ondernemen

Wettelijk kader

- ▶ MB dd. 22 juli 2011 voor de werkingsubsidie van 2011

Budgettaire allocatie

- ▶ budget: 270.000 euro

Toelichting

Naast VLAJO is de private Stichting Onderwijs & Ondernemen een andere structurele partner van het Agentschap Ondernemen.

De private Stichting UNIZO Onderwijs & Ondernemen werd in oktober 2008 in de schoot van UNIZO-Vorming opgericht en wil de brug tussen het onderwijs en de ondernemerswereld bestendigen en verbreden. Via acties en het ter beschikking stellen van accurate informatie, werkmateriaal en -modellen en gerichte netwerken stimuleert ze ondernemingszin en ondernemerschap in het hele Vlaamse onderwijs. Ze wil via haar acties een meer ondernemende houding bewerkstelligen bij jongeren én bij leerkrachten/docenten – van in de kleuterklas tot aan de universiteit – en de beroepskeuze voor ondernemerschap op een positieve manier beïnvloeden. De Stichting richt zich zonder onderscheid tot alle partners in het onderwijs en tot de ondernemers. Haar kerntaak bestaat erin pedagogisch versterkende werkvormen aan te bieden in alle onderwijsniveaus en alle graden.

Hiervoor ontwikkelde ze de volgende productportfolio:

- ▶ UNIZO Prijs Ondernemingszin (UPOZ)
- ▶ Online lespakket 'Ik start een eigen zaak' voor de 3de graad secundair onderwijs
- ▶ De onderwijsvakmansroute
- ▶ De studiekiosk
- ▶ Summer School/Summer Academy
- ▶ Stages
- ▶ Startsimulator
- ▶ Vormingscursussen 'ondernemerscompetenties' voor leerkrachten/docenten (nieuwe actie).

De operationele doelstellingen, projecten of acties voor 2011 waren:

- ▶ Verspreiding en toepassing van de Leeronderneming in het secundair onderwijs en in het hoger onderwijs
- ▶ Spelenderwijs ondernemingszin ontwikkelen in het basisonderwijs
- ▶ Training 'Ondernemerscompetenties': Het bevorderen van een 'ondernemerscultuur' in het onderwijs is in eerste instantie een zaak van leerkrachten/docenten. Zij vormen immers de intermediaire groep die de kiem tot verandering mogelijk maakt. Het stimuleren van ondernemingszin in het onderwijs vraagt om ondernemende leerkrachten/docenten. In het najaar 2011 startte de Stichting met een eerste intensieve meerdaagse training, een *Whizzcamp*, voor lesgevers. Deze unieke vorming biedt leerkrachten en docenten oefenkaders om zich professioneel én persoonlijk verder te ontwikkelen, zowel op vlak van ondernemende competenties, pedagogische methodieken als persoonlijke doelstellingen.
- ▶ Uitbouwen van een systematische samenwerking met het hoger onderwijs inzake professioneel ondernemerschap: o.a. door het stimuleren van master- of bachelorproeven vanuit reële onderzoeksbehoeftes van de KMO. Doel: een brede toepasbaarheid en het vermarkten van innovaties en het verspreiden van kennis. Het valoriseren van bachelor- of masterproeven in een specifieke KMO-context kan immers leiden tot een verbetering van de innovatiekracht van het bedrijf. Mogelijks ontstaan er zelfs spin-offs of nieuwe bedrijven.

2.9. Tussenstap & EFREM

Wettelijk kader

- ▶ MB's voor de werkingsubsidie van Armoedebeleid

Toelichting

Het Agentschap Ondernemen verleent steun aan de VZW Zenitor, afdeling Tussenstap, die instaat voor het verlenen van advies aan ondernemers in nood. Tussenstap helpt via mail, telefonisch advies of stuurt een vrijwilliger ter plaatse om de globale problematiek in beeld te brengen. Door de problemen met zijn of haar onderneming ontstaat er grote druk op de ondernemer/onderneemster, vaak ook in zijn of haar persoonlijk leven. Een globale aanpak van de problematiek is daarom vaak aangewezen.

Einde 2011 verloopt de projectsteun voor Zenitor. In 2011 werden daarom onderhandelingen met VZW Zenitor alsook VZW Efrem opgestart. Efrem is net als Zenitor een organisatie die zich richt naar ondernemers in nood. Efrem is voornamelijk, maar niet uitsluitend actief in West-Vlaanderen en werkt meer dan Zenitor via kleinere OCMW's die niet over de benodigde kennis beschikken om de ondernemers die bij hen aankloppen te kunnen helpen. Efrem treedt ook op als actor in schuldbemiddelingsprocedures.

Doelstelling is om beide organisatie te laten samenwerken met het oog op een efficiënte hulpverlening via het benutten van synergie.

2.10. Het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg VZW

Wettelijk kader

Jaarlijks terugkerend subsidiebesluit met nominatim toekenning van een subsidie aan het VCK.

Budgettaire allocatie

EC210, ESR 3300 (inkomenoverdrachten aan vzw's ten behoeve van de gezinnen)
In 2011 werd 334.000.000 euro vastgelegd.

Toelichting

Sinds de oprichting van het VCK in 1984 is er een financiële ondersteuning geweest van de kwaliteitszorg in Vlaanderen. De bedoeling is het bedrijfsleven en de consumenten bewust te maken van de noodzaak om te streven naar kwaliteit. Kwaliteitszorg is een actie die permanent ondersteund wordt. Hiervoor neemt het VCK voortdurend nieuwe initiatieven.

Aan het VCK wordt sinds 1993 jaarlijks een vast subsidiebedrag verleend om de bevordering van de kwaliteitszorg te promoten. De eigen financiële inspanningen van het VCK moesten minstens € 421.000,00 euro bedragen.

Het VCK heeft als doel het economische weefsel in Vlaanderen te versterken door ondernemers en kaderleden te sensibiliseren en te bekwalimen in innovatieve kwaliteitsconcepten waarbij specifieke aandacht gaat naar kwaliteit, menselijke betrokkenheid en het realiseren van transitie's.

Enkele realisaties van het VCK zijn het realiseren van een cyclus rond het Derde Oog, waarbij kwaliteitsmanagers samen een transformatieproject uitwerken. Het VCK organiseert jaarlijks het Vlaams Kwaliteitscongres en de verkiezing van de Business Excellence manager. Verder wordt de Kwaliteitskrant uitgegeven, in een oplage van 16.000 exemplaren. Er worden tal van netwerk- en opleidingsactiviteiten georganiseerd.

2.11. Business Angels Netwerk (BAN)

Voor BAN Vlaanderen werd einde 2010 een nieuw subsidiebesluit (Besluit van de Vlaamse Regering) goedgekeurd voor de periode van 2011 tot 2014. In 2011 werd via BAN Vlaanderen geïnvesteerd in 18 bedrijven voor een bedrag van om en bij de 2,5 miljoen euro. Vier bedrijven konden via BAN Vlaanderen ook een BA+lening afsluiten bij het Participatiefonds.

2.12. VLAKWA

Wettelijk kader

- ▶ BVR van 15 juli 2011 houdende toekenning van steun aan het Vlaams Kenniscentrum Water (VLAKWA vzw)
- ▶ Ad hoc financiering

Budgettaire allocatie

- ▶ ESR-code: 32003214
- ▶ Budget: 925.000,00 euro

Toelichting

Binnen het kader van het EFRO-programma Doelstelling 2 2007-2013 werd in de periode oktober 2008 – december 2010 het EFRO-project 99 – Oprichting Expertisecentrum Water gerealiseerd door de Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST). Dit project had tot doel een onderzoek uit te voeren naar de zinvolheid van de oprichting van een dergelijk expertisecentrum en tevens de krijtlijnen vast te leggen waarbinnen dit Vlaams Kenniscentrum Water moet opereren (doelstellingen, doelgroep, juridische structuur). De uitvoering van dit project gebeurde in nauw overleg met de relevante Vlaamse actoren (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, universiteiten, industrie, VMW, VITO, FIT, Aquafin en drinkwaterbedrijven). Alle betrokkenen stelden voorop dat er een organisatie nodig is die de noodzakelijke inspanningen levert om de samenwerking tussen de diverse (water)actoren in Vlaanderen te bewerkstelligen teneinde tot één Vlaams waterprogramma te komen en dit gezien het grote strategische, industriële en maatschappelijke belang van water in Vlaanderen. Tevens waren zij van mening dat het niet realistisch zou zijn om deze rol te laten opnemen door één van de bestaande organisaties, gezien hun decretale of statutaire verplichtingen, hun doelstellingen, opdrachten of onderlinge relaties.

Het project leidde tot de formele oprichting van het VLAKWA op 19 april 2010. De relevante actoren op Vlaams niveau zijn vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur: Aquafin nv, Boerenbond, Fedustria, FIT, HOWEST, Katho, KHBO, KU Leuven, Inagro, POM West-Vlaanderen, Provincie West-Vlaanderen, Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, Unizo, Vegebe, VITO, Vlaamse overheid – Departement LNE, VLIZ, VMW en Voka. Dit garandeert de focus op het genereren van toegevoegde waarde voor Vlaanderen en alle wateractoren in Vlaanderen. Het vermijden van overlap met bestaande instanties zal door hen bewaakt worden. Tevens wordt getracht naar een administratieve vereenvoudiging en een efficiëntere overheid.

In de statuten werden volgende doelstellingen geformuleerd:

- ▶ Nationale en internationale valorisatie ondersteunen;
- ▶ Als intermediair de samenwerking ondersteunen in toegepaste complementaire en vraaggedreven onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten;
- ▶ Centraal aanspreekpunt zijn, met een loketfunctie voor adviesverlening en informatieverstrekking;
- ▶ Strategische adviesondersteuning coördineren;
- ▶ Nationaal en internationaal waterkennis- en ervaring verspreiden.

Om de werking van het VLAKWA te kunnen financieren werd vanuit het Hermesfonds voor de periode 1 september 2010 tot 31 december 2012 een eenmalige subsidie toegekend van 925.000,00 euro. Vanuit het IWT werd eenzelfde bedrag toegekend.

2.13. Subsidies Design Vlaanderen

Wettelijk kader

- ▶ Ministerieel besluit van 24 april 2009

Budgettaire allocatie

- ▶ Rubriek 30.03
- ▶ Er werd voor subsidies 141.000,00 euro vastgelegd

Toelichting

In het kader van de werking van Design Vlaanderen steunt het Agentschap ondernemen uiteenlopende projecten, die de hedendaagse vormgeving in Vlaanderen stimuleren. Ontwerpers die erkend zijn door Design Vlaanderen en organisaties die projecten plannen met die ontwerpers, kunnen beroep doen op de subsidieregeling.

2.14. Flanders DC/FFI

Flanders DC (www.flandersdc.be) heeft als deelmissie de creatieve sectoren in Vlaanderen aan te zetten tot een meer ondernemende attitude. Hiertoe biedt het verscheidene tools en formules aan en is het Flanders Fashion Institute sinds 1 juli 2009 in de werking van Flanders DC opgenomen. Belangrijk hierbij is dat Flanders DC de actoren binnen de creatieve sector, in zijn ruimste betekenis, zal sensibiliseren en inspireren m.b.t. ondernemingscreativiteit met daarbij voornamelijk een focus op ondernemerschap. Dit betekent dat Flanders DC bouwt aan een cultuur van meer ondernemerschap binnen de creatieve sector in Vlaanderen en er voor zorgt dat er nieuwe inzichten, ideeën en praktische instrumenten worden aangereikt aan deze creatieve sector. Hierover is een convenant afgesloten tussen Flanders DC en het Agentschap ondernemen voor de periode 2009-2014. In het kader van deze convenant ontvangt Flanders DC voor zijn werking een subsidie van 500.000,00 euro per werkingsjaar.

Met deze subsidie organiseert of participeert Flanders DC o.a. in minimum 10 activiteiten per jaar die ondernemingscreativiteit stimuleren bij de creatieve sector. Hiermee worden jaarlijks minimum 300 deelnemers uit de creatieve sector bereikt. Minimum 5 activiteiten per jaar worden uitgevoerd in partnerschap met één of meerdere relevante actoren uit de creatieve sectoren.

2.15. Ad hoc subsidies

In 2011 werden de volgende ad hoc subsidies toegekend:

Tabel 20: Ad hoc subsidies

Projectnaam	Naam indiener	Datum MB	Toegekend steunbedrag in €
Solar Team 2010-2012	Solar Team	26/01/2011	50.000
Iedereen Coach 2010	VKW Vlaams-Brabant	14/02/2011	5.000
Commerciële vernieuwing	Kortrijks Ondernemerscentrum	28/02/2011	252.000
Internationaal jaar van de Chemie 2011	Essenscia	3/03/2011	100.000
Vlaamse Startersdag op 18 mei 2011	Unizo	13/05/2011	112.812,5
CombiFin	Business Angels Netwerk (BAN) Vlaanderen	20/06/2011	47.573
Your Next Move 2011	Your Next Move	30/06/2011	60.000
Beurs Ondernemen in Vlaanderen	Promotiecentrum voor Ondernemingen - P.C.O.	6/07/2011	73.000
TEDxFlanders Leitmotiv	IdeasWE	2/09/2011	7.000
"De wereld aan je voeten" - Seminars "De mondialisering, een zegen of een vloek?"	Karel Uyttendaele	12/09/2011	50.000
JCI 2011 World Congress	JCI World Congress	17/10/2011	130.000
Open Bedrijvendag - Editie 2011	Open Bedrijven	17/10/2011	161.338,5
Vlaamse Dag van de klant 2011	Unizo	17/10/2011	135.375

2.16. Uitbouw van het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk

Situering

Het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk (VON) van het Agentschap Ondernemen wil meer en sterker ondernemerschap stimuleren door kennis en ervaring uit te wisselen, projecten aan te zetten tot onderlinge structurele samenwerking en deze samenwerking te ondersteunen via allerlei middelen. Het VON organiseert hiertoe netwerksessies en opleidingen. Dit telkens over alle projecten die financieel ondersteund worden vanuit het Agentschap Ondernemen heen. Finaal moet dit de efficiëntie en de effectiviteit van zowel de subsidieverstrekking als de dienstverlening van de Vlaamse overheid ten goede komen en verhogen. Het VON is in eerste instantie een netwerk van intermediaire belangenorganisaties, promotoren en medewerkers die actief zijn op het vlak van ondernemerschapsbevordering binnen de gesteunde projecten. Daarnaast bevinden zich onder de leden eveneens sectorfederaties, kenniscentra, onderwijsinstellingen en zuivere privébedrijven.

In 2008 werd het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk gelanceerd en de werking opgestart. Eind november 2009 werd, ter ondersteuning van de werking van het VON, een online VON-platform gelanceerd. Het VON biedt informatie over honderden afgelopen projecten en alle toekomstige en lopende projecten. Het ledenaantal en het aantal gebruikers zit in stijgende lijn. Ondanks deze toename kan de interactie tussen, zowel fysiek als online, en de betrokkenheid van projectpromotoren en gebruikers verbeterd worden. Het gemiddeld aantal unieke bezoekers en bezochte pagina's op de website moet verhogen en de bottom-up-aansturing van de werking vanuit de projecten en projectpromotoren dient te worden aangemoedigd.

Begin 2011 werd in het licht hiervan een nieuwe VON-coördinator (i.p.v. een VON-beheerder) aangetrokken. De coördinator moet ertoe bijdragen dat het netwerk geleidelijk aan haar taak vervult als motor voor ondernemerschapsbevordering.

Fysieke VON-sessies

Op de VON-sessies wordt een informatief, inspirerend en/of interactief seminarie gekoppeld aan informele netwerking. Het agentschap creëert hiermee een forum waarop aan de VON-leden de kans wordt geboden onderling kennis te maken om zo projecten en leden aan te zetten tot onderlinge structurele samenwerking en uitwisseling van kennis en ervaring.

VON-sessie 1: "Allochtoon Ondernemerschap in Vlaanderen" – 9 juni 2011

opkomst: 39 personen | tevredenheid intern: + | tevredenheid extern: +

VON-sessie 2: "Horseshmouth: sociale netwerken met een doel" – 14 juni 2011

opkomst: 14 personen | tevredenheid intern: - - | tevredenheid extern: ±

VON-sessie 3: klankbordgroep "Actieplan Ondernemerschapsonderwijs 2011-2014" – 9 november 2011

opkomst: 26 personen | tevredenheid intern: + | tevredenheid extern: ++

VON-sessie 4: "Werkende praktijken m.b.t. initiatieven naar (pre)starters" – november 2011 (geannuleerd)

Deze VON-sessie wordt verplaatst naar 2012 in afwachting van de finale einddatum van het onderliggend onderzoek.

VON-sessie 5: "Ondernemerschap zonder grenzen: een blik op creativiteit" – 15 december 2011

opkomst: 29 personen | tevredenheid intern: ++ | tevredenheid extern: ++

Beurs Ondernemen in Vlaanderen (Gent) – 27 oktober 2011

Op 27 oktober 2011 vond in Flanders Expo in Gent de beurs *Ondernemen in Vlaanderen 2011* plaats. Op deze beurs werd er een gezamenlijke stand van het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk (VON) en het Agentschap Ondernemen voorzien.

Op de VON-stand waren zowel balies, informatie- als folderwanden voorzien, waarbij projecten volgens thema geclusterd (brugprojecten, peterschapsprojecten, startersinitiatieven, ondernemingsplanwedstrijden, e.d.) werden.

Voor de balies werd rekening gehouden met de trajecten waarin nog kan worden ingestapt. Gelet op de recente focus op Startersinitiatieven Vlaanderen en Ondernemingsplanwedstrijden Vlaanderen werd voornamelijk aan hen ruimte geboden om hun dienstverlening bekend te maken. Daarnaast werd er eveneens ruimte voorzien voor BAN Vlaanderen, een algemene balie voor peterschapsprojecten en een informatiebalie voor het VON zelf. De balies werden bemand door medewerkers van de projecten zodat een concrete informatieverstrekking verzekerd was.

Op zowel de balies als de informatiewanden werden alle logo's afgebeeld van onze partnerorganisaties. Voor de Brugprojecten Economie-Onderwijs werd een specifieke informatiewand voorzien, incl. een LCD-scherm waarop het filmpje van het LOKEL-project uit de informatiecampagne van het Agentschap Ondernemen eerder dit jaar te bekijken was.

Op de stand werd aan alle lopende projecten en toekomstige projecten de kans geboden op de folderwanden hun eigen folders en publicaties aan te bieden ter informatie aan de bezoekers. Op de stand lagen eveneens projectbundels³ ter beschikking waarin alle projecten van volgende clusters werden vermeld:

- ▶ Startersinitiatieven Vlaanderen
- ▶ Ondernemingsplanwedstrijden Vlaanderen
- ▶ Overdracht & Overname
- ▶ Groei / Gazellesprong
- ▶ Brugprojecten Economie-Onderwijs

Daarnaast werden de eigen publicaties vanuit het Agentschap Ondernemen met betrekking tot projecten aangeboden, evenals de eigen VON-folder. Alle eigen publicaties (excl. de folders en publicaties aangeleverd vanuit de projecten zelf) konden eveneens worden besteld en werden na afloop digitaal toegestuurd. Op de overige LCD-schermen werden alle filmpjes uit de recente informatiecampagne van het Agentschap Ondernemen afgespeeld.

VON-online – enkele cijfers

- ▶ aantal projecten: > 400 afgelopen, lopende en toekomstige projecten
- ▶ aantal geregistreerde VON-leden: 937 leden
- ▶ aantal inschrijvingen nieuwsbrief: 918 lezers
- ▶ gemiddeld aantal websitebezoekers/maand: 1976 bezoekers
- ▶ gemiddeld aantal unieke websitebezoekers/maand: 1534 bezoekers
- ▶ gemiddeld aantal nieuwe websitebezoekers/maand: 67 bezoekers

---

3 Volgende informatie werd opgenomen in de bundel: naam van het project, beknopte omschrijving van het project, toelichting van de organisatie (& eventueel andere partners van het samenwerkingsverband), contactgegevens (naam organisatie, adres, website, contactpersoon, emailadres + telefoon + fax contactpersoon) en looptijd van het project

3. De omgevingsfactoren faciliteren

3.1. Aanzet tot monitoring van de ijzeren voorraad aan bedrijventerreinen

Toelichting

In 2011 werd verder gewerkt op de twee sporen die de voorbije jaren werden gevolgd:

- ▶ het zo goed mogelijk inzichtelijk maken van de vraag naar ruimte vanuit het bedrijfsleven en in het bijzonder van een aantal doelgroepen;
- ▶ het zo goed mogelijk in beeld brengen van het aanbod aan bedrijfshuisvestingsmogelijkheden

Vraag naar ruimte

In 2011 werd een haalbaarheidsonderzoek gevoerd naar een tool die ten behoeve van kandidaat-investeerders een zo volledig mogelijk beeld zou geven van het beschikbare bedrijfstvastgoed en die tegelijk ook een vorm van vraagregistratie zou bevatten. In het kader van dit haalbaarheidsonderzoek werden verschillende stakeholders betrokken. Als gevolg daarvan wordt nu een project voorbereid waarbij de vastgoedsector – de makelaars en hun softwareleveranciers – zelf en in samenwerking met lokale overheden, tracht een koepelsite rond bedrijfstvastgoed uit te werken op basis van een duurzaam business model. Dit initiatief zou ook informatie moeten opleveren om een beter zicht te krijgen op de vraag naar bedrijfstvastgoed.

Ervan uitgaande dat vooral specifieke doelgroepen moeilijkheden ondervinden om zich rechtszeker te kunnen huisvesten, werden in het verleden een aantal specifieke studies opgestart en afgerond:

- ▶ Studie naar de aard, ruimtebehoefte en geschikte locaties voor Sevesobedrijven (afgerond in 2009);
- ▶ Locaties watergebonden bedrijventerreinen en overslagpunten.

Deze studies hebben als doelstelling de ruimtebehoeften van specifieke ruimtevragers beter te leren kennen zodat een specifiek locatiebeleid voor deze ruimtevragers kan ontwikkeld worden. Sommige beleidsaanbevelingen worden nu stelselmatig in praktijk gebracht, onder meer n.a.v. de adviesbevoegdheden die het Agentschap Ondernemen heeft m.b.t. RUP's. Mede om andere beleidsaanbevelingen te gelegener tijd te kunnen doen doorwerken in het beleid, investeert het Agentschap Ondernemen sedert 2011 mee in de totstandkoming van een Groenboek en Witboek in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het Agentschap Ondernemen participeert hiervoor in het kernteam van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

In het jaar 2011 werden nog twee bijkomende studies afgerond:

- ▶ Studie naar de aard en vestigingsproblematiek van problematische ruimtevragers met aanzet van oplossingen en beleidsaanbevelingen; deze studie zal aanleiding geven tot een aantal beleidsacties om ontwikkelaars van bedrijventerreinen en andere spelers in het ruimtelijk economisch werkveld te informeren en te sensibiliseren.
- ▶ Doelmatigheidsevaluatie beleid wetenschapsparken en incubatoren: de resultaten van deze studie worden meegenomen bij de uitwerking van uitvoeringsbesluiten op de subsidiëring van wetenschapsparken en incubatoren, maar geeft ook mee voeding aan de ruimtelijke component van het Nieuw Industrieel Beleid.

Aanbod aan bedrijfhuysvestingsmogelijkheden

In 2011 werd gestart met het inventariseren van het zogenaamde pijplijnaanbod, de bedrijventerreinen in planning en de al bestemde terreinen die nog niet ontwikkeld of in ontwikkeling zijn. Deze informatie is cruciaal om de ijzeren voorraad te kunnen berekenen. In 2011 is voorts veel aandacht gegaan naar het maken van afspraken intern en met externen om de informatiewaarde van het GIS-bedrijventerreinen beter te valoriseren, efficiënter up to date te houden en voor de buitenwereld ter beschikking te stellen. Vermeldenswaard in dit verband is ook de lancering van het Magda-geo en een protocol tussen het Agentschap Ondernemen en het beleidsdomein RWO, onder meer m.b.t. de inhoud van de nieuwe bezettingstabel.

Specifiek mag ook vermeld worden dat de POM's een subsidie hebben gekregen om op een efficiënte wijze GIS-informatie uit te wisselen met het Agentschap Ondernemen.

3.2. Verdediging van de ruimtelijk-economische invalshoek door advisering

Wettelijk kader

- ▶ 15 mei 2009: Gecoördineerde decreten Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
- ▶ 5 april 1995: Decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
- ▶ 11 mei 2001: Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de instellingen en administraties die adviseren over voorontwerpen van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's);
- ▶ 4 juni 2004: Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de nadere regels voor het planologisch attest;
- ▶ 12 oktober 2007: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's.
- ▶ 5 juni 2009: Protocol met de 'taakverdeling inzake de verplichtingen voor een plan-mer voor een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan-afspraken over de verantwoordelijke instantie voor de plan-mer voor een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan'.

Budgettaire allocatie

De adviestaak van RUP's, planologische attesten, MER's en verzoeken tot raadpleging hangt samen met personeelsinzet. Financiële consequenties hebben enkel betrekking op het inhuren van specifieke expertise of het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten. Er wordt geen specifieke begrotingspost voor voorzien.

Het Agentschap Ondernemen treedt daarnaast op als initiatiefnemer van milieu-effectenrapporten (MER's) en verzoeken tot raadpleging (VTR) en van ruimtelijke veiligheidsrapporten (RVR's). Voor het inhuren van specifieke expertise op dit vlak wordt gebruik gemaakt van de middelen voorzien op rubriek 12111202. In 2010 werd hiertoe een raamcontract voor een periode van vier jaar aangegaan met Arcadis Belgium nv voor de opmaak van MER's en het leveren van aan MER's gerelateerde expertise en met Sertius cvba voor de opmaak van RVR's en het leveren van aan RVR's gerelateerde expertise.

Tabel 21: Adviesvragen ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) en planologische attesten (PA)

Type	Bestuurlijk_Niveau	Aantal
RUP	gemeentelijk	132
RUP	provinciaal	29
RUP	gewestelijk	10
PA	gemeentelijk	36
PA	provinciaal	4
PA	gewestelijk	1

De adviezen inzake ruimtelijke uitvoeringsplannen ('RUP's') moeten beschouwd worden als formele eindstap van een ruimtelijk planningsproces. De dienst Ruimtelijke Economie volgt de ruimtelijke planningsprocessen op teneinde een ijzeren voorraad aan bestemde bedrijventerreinen na te streven. Aan gewestelijke en provinciale RUP's, die het gevolg zijn van de afbakeningsprocessen van de groot- en regionaalstedelijke gebieden (gewestelijk) en van de kleinstedelijke gebieden en economische knooppunten (provinciaal), wordt daarom meer aandacht besteed dan aan de gemeentelijke RUP's. Het betreffende besluit van de Vlaamse Regering voorziet niet meer in een verplichting om het advies van het Agentschap Ondernemen te vragen bij een gemeentelijk RUP dat een nieuw bedrijventerrein bestemt.

Daarnaast treedt het Agentschap Ondernemen, dienst Ruimtelijke Economie op als initiatiefnemer van MER's, verzoeken tot raadpleging en ruimtelijke veiligheidsrapporten voor historisch gegroeide bedrijven en niet-

watergebonden bedrijventerreinen. Deze taak werd opgestart in 2009 ten gevolge van het protocol dat de Vlaamse Regering hierover uitvaardigde.

In het kader hiervan werden in het jaar 2011:

- ▶ 3 procedures verzoek tot raadpleging volledig afgerond (de kaasboerin, milieubedrijf Beerse-Merksplas, Van Wellen);
- ▶ 2 bijkomende procedures nog niet volledig afgerond (De Wandeleer, Lindemans);
- ▶ 2 procedure plan-MER historisch gegroeid bedrijf opgestart;
- ▶ 2 RVR's verdergezet (afbakening Leuven en afbakening Hasselt-Genk).

In het kader van de nadere uitwerking van het economisch netwerk Albertkanaal coördineert het Agentschap Ondernemen de opdracht die POM-Antwerpen en POM-Limburg kregen van de Vlaamse Regering tot opmaak van 1) de globale plan-mer ENA en 2) de bij de globale plan-mer ENA horende gebiedsgerichte MER's voor Genk Zuid-West, Termien en Tervant. Het MER voor Tervant werd in 2011 definitief goedgekeurd door de dienst MER. De MER's voor Genk Zuid-West en Termien werden begin 2012 ingediend bij de dienst MER met het oog op het bekomen van de definitieve goedkeuring van deze plan-mer's.

3.3. Subsiëring van de (her)aanleg van bedrijventerreinen

Wettelijk kader

- ▶ BVR van 16 mei 2007 houdende subsidiëring van bedrijventerreinen gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008;
- ▶ Ministerieel besluit van 1 oktober 2007 houdende de uitwerking van de CO2-neutraliteit op de bedrijventerreinen, gewijzigd bij besluit van 5 juni 2009.

Budgettaire allocatie

- ▶ Rubriek 61.02
- ▶ Er werd 17.298.929,59 euro vastgelegd.

Toelichting

- ▶ In vergelijking met 2010 werd er 5.745.148,83 euro meer vastgelegd en werden er 39 i.p.v. 30 bedrijventerreinen financieel gesteund
- ▶ De steun werd ongeveer voor de helft of 8.042.170,34 euro toegekend aan nieuw aan te leggen bedrijventerreinen. Het betrof 30 terreinen of een equivalent van ongeveer 232 ha.
- ▶ 8.706.759,25 euro steun werd toegekend aan verouderde terreinen en brownfields. Daardoor werd nagenoeg 414 ha geheel of gedeeltelijk heraangelegd. De steun werd verdeeld over de volgende verouderde terreinen: Zaubeeek in Kruishoutem, Hezemeerheide in Meerhout, Legen Heirweg in Gavere en Hoogbuul in Geel. De volgende brownfields kregen steun om het volledige terrein opnieuw aan te leggen: Rotem-Noord in Dilsen-Stokkem, Poort tot Noeveren in Boom, de Ambachtelijke Zone Assent in Bekkevoort en Metalunion in St.-Niklaas. Zij zijn samen goed voor 39 ha bijkomende ruimte voor bedrijven.
- ▶ Voor 1 brownfield werd een steun van 250.000 euro vastgelegd om de problematiek op het terrein te onderzoeken en de haalbaarheid van een nieuwe ontwikkeling als bedrijventerrein te onderzoeken. Het betreft het terrein dat tot heel recent in gebruik was door de bedrijven Messer, Asphaltco en Nycomed in Machelen. Het terrein wordt geconfronteerd met een complexe vervuiling, verouderde gebouwen en andere gedesaffekteerde bedrijfsinfrastructuur en met een verzadigde mobiliteitssituatie.
- ▶ Tenslotte ging in 2011 een kleine 300.000 euro beheersteun naar 4 nieuwe bedrijventerreinen: Sas Kampenhout Vekestraat in Kampenhout, AKMO in Assenede, Dries in Zulte en Ter Mote in Nevele. Het betreft een vergoeding voor het voeren van beheer van 5 jaar op basis van een ingediend beheerplan. Het terreinbeheer moet nadien verdergezet worden zonder steun.

Het totale subsidiebedrag is als volgt verdeeld per provincie:

Tabel 22: subsidies bedrijventerreinen

Provincie	Nieuw		Oud		Voortraject		Eindtotaal	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
Antwerpen	2	1.964.874,75	4	2.876.948,56	0	0	6	4.841.823,31
Limburg	4	1.547.128,99	1	1.489.030,30	0	0	5	3.036.159,29
Oost-Vlaanderen	7	1.225.978,62	3	3.310.608,38	0	0	10	4.536.587,00
Vlaams-Brabant	2	739.328,91	1	1.030.172,01	1	250.000,00	4	2.019.500,92
West-Vlaanderen	14	2.864.859,07			0	0	14	2.864.859,07
Eindtotaal	29	8.342.170,34	9	8.706.759,25	1	250.000,00	39	17.298.929,59

3.4. Subsidiëring van bedrijventra en doorgangsgebouwen

Wettelijk kader

- ▶ BVR van 11 mei 2007 houdende subsidiëring van bedrijventra en doorgangsgebouwen

Budgettaire allocatie

- ▶ Rubriek 99.99
- ▶ Er werd op deze rubriek 1.000.000 euro vastgelegd voor de projectoproep.

Toelichting

In 2011 werd de enveloppe voor de oproep vastgelegd, gericht naar bedrijventra met basisdiensten en gespecialiseerde bedrijventra. De oproep zelf loopt vanaf 9 januari 2012 tot 6 april 2012. Er heeft in 2011 geen oproep gelopen.

3.5. Aanzetten tot activering van bestemde terreinen

Wettelijk kader

- ▶ 30 december 1970: wet betreffende de economische expansie waardoor automatisch 'hoogdringende omstandigheden' van toepassing waren i.v.m. onteigeningen;
- ▶ BVR van 16 mei 2007 houdende subsidiëring van bedrijventerreinen gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008;
- ▶ 30 december 1970 betreffende de economische expansie - artikel 32: het terugkooprecht werd oorspronkelijk door dit artikel geregeld;
- ▶ decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, art. 73: huidige basis voor verlening van onteigeningsmachtigingen;
- ▶ 23 april 2004: Beslissing van de Vlaamse Regering inzake de nadere uitwerking van het economisch netwerk Albertkanaal (ENA) in uitvoering van het RSV;
- ▶ 30 maart 2007: Decreet betreffende de Brownfieldconvenanten.

Een belangrijke hefboom ter realisatie of activering van bestemde bedrijventerreinen is het instrument onteigening en het instrument terugkoop. Deze instrumenten hebben op vandaag geen financiële consequenties voor het Agentschap Ondernemen zelf. Het Agentschap Ondernemen adviseert wel de onteigeningsmachtigingen.

Daarnaast vervult het Agentschap een co-regisseursrol in het kader van afspraken van de Vlaamse Regering n.a.v. bestemmings- en ontwikkelingstrajecten (bijvoorbeeld voor het ENA en het VSGB), en voert het Agentschap Ondernemen ad hoc initiatieven uit om herinrichtingen van verouderde bedrijventerreinen of brownfields te faciliteren, om onbenutte bedrijfsgronden vermarkt te krijgen of om bestaande bedrijventerreinen te verduurzamen. Deze initiatieven zijn veelal het gevolg van monitoring-inspanningen of van de contacten die het Agentschap Ondernemen onderhoudt met het werkveld van ontwikkelaars en lokale beleidsmensen.

Ten slotte stimuleert het Agentschap Ondernemen ook het beheer van bedrijventerreinen. Hiervoor is ook een subsidieregeling van kracht.

Budgettaire allocatie

- ▶ De subsidies voor activering en verduurzaming van bedrijventerreinen worden voorzien via de begrotingsrubriek voor 'Projecten in het kader van gebiedsgerichte partnerschappen en/of het Vlaams ruimtelijk-economisch beleid' (rubriek 51225002).
- ▶ Subsidies voor beheer worden vastgelegd op rubriek 61.02.
- ▶ Studiewerk of externe consultancy wordt vergoed via rubriek 12111202.

Toelichting

Activering en verduurzaming van bedrijventerreinen.

In 2011 werden twee initiatieven genomen:

- 1) steun voor herbestemming van te verlaten militaire kazernes en
- 2) steun voor activeringsteams onbenutte bedrijventerreinen.

1) Steun voor herbestemming van te verlaten militaire kazernes

In uitvoering van het WIP - Werkgelegenheidsplan en krachtlijnen voor het Investeringsplan (WIP) werd in 2011 steun verleend voor het voorbereiden van de herbestemming van 11 door het leger te verlaten militaire kazernes. De steun omvat in totaal een bedrag van bijna 800.000 euro.

Het Investeringsplan kondigde als concrete maatregel aan dat verlaten militaire domeinen en gebouwen bruikbaar zouden gemaakt worden voor bedrijfsactiviteiten. De Vlaamse overheid zou hierbij werk maken van een snelle herbestemming en een vlotte ondersteuning van de lopende initiatieven.

Doelstelling is om vanuit een performant omgevingsbeleid investeringen in Vlaanderen te ondersteunen. Vlaanderen wil zich positioneren als een unieke en aantrekkelijke vestigingsregio voor ondernemers, innovatieve investeringen en internationale ondernemingsprojecten. Dat kan enkel als een subregionaal aanbod ontstaat van economische ruimte. Door verlaten militaire domeinen te herbestemmen voor economisch gebruik kan deze doelstelling mee gerealiseerd worden. Tevens past dit initiatief in het streven naar zorgvuldig ruimtegebruik bij het creëren van bedrijfshuisvestingsmogelijkheden.

Minister Peeters gaf de gemeentebesturen op wiens grondgebied een te herbestemmen militair domein bevindt de kans steun aan te vragen. Voorwaarde was dat het militair domein kan ingeschakeld worden voor economische activiteiten in de ruime zin.

De toegekende steun mag gebruikt worden voor voorbereidend studiewerk en personeelsinzet zodat de procedure tot herbestemming degelijk kan voorbereid worden en zelfs de eerste stappen kunnen gezet worden naar de herontwikkeling van deze militaire kazernes.

Er werd steun toegekend voor onderzoek naar kazernes in Brasschaat, Damme, Diest, Landen, Ravels, Sint-Niklaas, Tienen, Tongeren, Vilvoorde en Zaventem.

2) Steun voor activeringsteams onbenutte bedrijventerreinen

In 2011 werden de lopende projecten 'onderhandelingsteams onbenutte bedrijventerreinen' geëvalueerd. Deze projecten, uitgevoerd door de POM's i.s.m. een aantal intercommunales, hebben als doelstelling onbenutte percelen op bedrijventerreinen te activeren door een actieve benadering van de eigenaars en het oplossen van knelpunten. Deze werkwijze werd in 2007 geïntroduceerd en nu geëvalueerd. In de voorbije periode van drie jaar werd in Vlaanderen ongeveer 600 ha onbenut bedrijventerrein geactiveerd. Uit de evaluatie blijkt dat er nog voldoende beleidsopgave aan onbenutte, knelpuntterreinen bestaat om de aanpak verder te zetten. In de komende periode van drie jaar zal sterker dan in de voorgaande periode ingezet worden op het oplossen van knelpunten die de activering van percelen in de weg staan. Om die reden worden de projecten in de volgende drie jaar 'activeringsteams onbenutte bedrijventerreinen' gedoopt.

Brownfieldconvenanten

Ter begeleiding van de onderhandelingen tot het afsluiten van de 42 ontvankelijk en gegrond verklaarde brownfieldprojecten werd al in 2010 externe juridische expertise aangetrokken. Hiervoor werd al in 2010 een bedrag van 101.500 euro vastgelegd op rubriek 12111202.

3.6. Ondernemingsvriendelijke gemeente

Het Agentschap zette in 2011 verder in op een actief beleid rond Ondernemingsvriendelijke Gemeente. Het Agentschap bouwde verder op de sporen: projectsubsidies, overlegplatform en kenniscentrum. Daarnaast werkte het Agentschap aan het uitbouwen en versterken van haar relatiebeheer naar steden en gemeenten en werd de basis gelegd voor de uitbouw van de overlegtafels economie, een netwerk van en met gemeenten met het oog op kennis-en ervaringsuitwisseling rond economisch beleid.

Begin 2011 werd de tweede projectoproep ondernemingsvriendelijke gemeente gelanceerd. De middelen hiervoor werden reeds eind 2010 vastgelegd. Centraal bij de oproep stond het 'gemeentelijk kernversterkend winkelbeleid', met 4 prioriteiten:

- ▶ Mobiliteit of de toegankelijkheid van het kernwinkelgebied;
- ▶ financieringsmodellen voor een kernversterkend winkelbeleid;
- ▶ de verdieping van vernieuwende ideeën uit commercieel strategische plannen;
- ▶ het nieuwe winkelen door invloed van e-shoppen en sociale media.

Er werden 14 voorstellen ingediend voor een totaal gevraagd subsidiebedrag van 4.372.159 miljoen euro. Afstemming, samenwerking en het vermijden van overlap tussen projecten waren belangrijke aandachtspunten bij de oproep. Uiteindelijk werd een subsidie toegekend aan 9 projecten voor een totaal bedrag van 1.974.713,00 euro.

De nieuwe projectpromotoren en geïnteresseerde indieners werden opgenomen in het overlegplatform Ondernemingsvriendelijke gemeente. Het Overlegplatform Ondernemingsvriendelijke Gemeente verenigt niet alleen de promotoren van de projecten uit de eerste en tweede projectoproep Ondernemingsvriendelijke Gemeente maar ook de promotoren van een 13-tal EFRO-projecten rond administratieve vereenvoudiging. Via dit overlegplatform wil het Agentschap kennis-en ervaringsuitwisseling en afstemming tussen projecten bevorderen. Op die manier wil ze niet enkel een transparante communicatie naar de doelgroep van gemeenten bevorderen maar ook het rendement van de ingezette subsidiemiddelen verhogen.

Het Agentschap organiseerde in 2011 5 sessies: 3 rond detailhandel en 2 rond administratieve vereenvoudiging, verbeteren dienstverlening.

Tabel 23: sessies OVG

Detailhandel	
18 Maart 2011	Bezoek geleid door Stebo
31 mei 2011	Toelichting en bespreking realisaties en uitdagingen volgende projecten: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 'Handel met kennis van Zaken - De 4 steden in de Vlaamse Ardennen slaan de handen in elkaar' ▶ 'Innovatief distributiebeleid'
11 oktober 2011	Kennismaking - Terugblik op de projectoproep + voorstelling en bespreking nieuw gesubsidieerde projecten
Administratieve vereenvoudiging /verbeteren dienstverlening	
31 mei 2011	Brainstorming 'Welke vragen stellen ondernemers aan steden en gemeenten? Hoe gaan steden en gemeenten om met die vragen? Zijn er mogelijkheden om dit verder te optimaliseren'. Vertrekkend vanuit de getuigenissen en ervaringen van Gent, Kortrijk, Mol
11 oktober 2011	brainstormsessie - een blik op de toekomst

Om de informatie en de resultaten van de projecten beter toegankelijk te maken voor de doelgroep en de geïnteresseerden werd deze gebundeld op de website www.ondernemingsvriendelijkegemeente.be. De website werd in 2011 opengesteld voor het publiek. De site wordt voortaan ook bijna dagelijks aangevuld met een persoverzicht.

Daarnaast werkte het Agentschap verder aan het versterken en uitbouwen van haar relatiebeheer naar steden en gemeenten. Naast een aantal eerste acties om dit relatiebeheer bekend te maken bij gemeenten en andere belanghebbenden ging bijzondere aandacht daarbij in 2011 aan het vorm geven van dit relatiebeheer binnen het Agentschap. Daarbij werd er onder meer geopteerd om dit team te versterken door een aantal interne verschuivingen, zodat er begin 2012 met versterkt team zou kunnen worden gestart. Ook werd systematische afstemming met een aantal andere initiatieven voorzien.

Verder werd na het nodige overleg ook een ad hoc subsidie van 410.000 euro toegekend aan VVSG voor het project overlegtafels economie. Via de organisatie van deze overlegtafels wil men een Vlaams ontmoetings- en leerplatform voor gemeenten uitbouwen waarbij kennis- en ervaringsuitwisseling en afstemming tussen gemeenten en tussen bestuursniveaus, over economisch beleid en dienstverlening naar ondernemers centraal staat. Dit project voorziet in een nauwe samenwerking met het Agentschap Ondernemen, in bijzonder met het relatiebeheer gemeenten, de uitbouw van het overlegplatform en het kenniscentrum, met het sleutelproject Geïntegreerde benadering van ondernemers, enz. Om dit maximaal te realiseren, wordt voorzien dat 2 van de 3 VVSG -coördinatoren die zouden instaan voor de organisatie gehuisvest zullen worden in de provinciale diensten van het Agentschap. Verder wordt ook veel belang gehecht aan overleg en samenwerking met andere initiatieven.

3.7. GIS en databanken

In 2011 werd de basistaak van het GIS Bedrijventerreinen binnen Agentschap Ondernemen verdergezet. Dit betekent: inventariseren en ontsluiten van de geografische informatie in GIS van de bedrijventerreinen in Vlaanderen. Na de migratie en de netwerkintegratie tussen de oude VLAO en AE-netwerken werd overgeschakeld naar de nieuwe software versie ArcGIS 10. Daardoor zijn alle data nu toegankelijk voor het hele Agentschap.

Bovendien werd op basis van de nieuwe GIS- softwareversie de mogelijkheid benut om voor de Dienst Ruimtelijke Economie een viewer/editor voor GIS in dienst te stellen, zodat daarmee GIS gegevens kunnen worden geactualiseerd en opgevolgd. Deze zullen in eerste instantie voor de bedrijfsverzamelgebouwen en voor de bedrijventerreinen in ontwikkeling (tussen bestemming en uitgifte) worden gebruikt. Dit laatste is zeer belangrijk aangezien de blijvende schaarste aan ruimte om te ondernemen een goede opvolging rechtvaardigt, zodat in de ontwikkelingsfase geen ongewenste vertragingen ontstaan. Ditzelfde systeem kan worden aangewend voor andere thematieken, zoals de deelzones. Deze "deelzones" bevatten subsidiedossiers, terreinen in planningsfase, ontwikkelingsfase van terreinen en de ruimtelijk-economische kaart. Belangrijk is hierbij dat de dossierbehandelaars zelf door deze applicatie die als een Internetbrowser werkt, rechtstreeks de voor hen relevante data kunnen inbrengen en bijwerken, zonder over volledige kennis en kunde van GIS software te beschikken.

In samenwerking met de dienstverlening rondom locatieadvies en internationaal investeren werd een studie uitgevoerd voor een nieuwe tool ter ondersteuning van de accountmanagers die daarmee snel gegevens kunnen opvragen. De bedoeling is dan ook in de toekomst de mogelijkheid te creëren rechtstreeks om gegevens te verkrijgen van de vastgoedwereld. Dit project werd intussen in overleg met het kabinet voorgelegd aan de vastgoedwereld.

Ten behoeve van beleidsmatige evaluaties en voorbereiding voor nieuwe bestemmingen met betrekking tot bedrijventerreinen werd de veldstructuur van de percelenlaag geactualiseerd in overleg met het Kabinet Economie en het Kabinet Ruimtelijke Ordening. De praktische uitwerking gebeurde in nauw overleg met de POM's. Zoals voorzien kan vanaf 2011 worden gewerkt met de nieuwe veldenstructuur, die bovendien door afspraken over groepering van gegevens, aansluit bij de beleidsmatige evaluatie rondom beschikbaarheden en tekorten. De overeenkomst zoals voorbereid met RWO werd ondertekend. Deze voorziet enerzijds in de structurele de aanlevering van nieuwe RUP's en oudere BPA's, anderzijds in een regelmatige uitwisseling van het GIS-bedrijventerreinen aan de ene kant en de ruimte boekhouding aan de andere kant.

Het project "onbenutte terreinen" dat aan de POM's werd toevertrouwd, werd verlengd en de resultaten worden stelselmatig ingebracht in de GIS-databank volgens de nieuwe veldenstructuur. Dit project zal in 2012 verlengd worden. Hiertoe wordt ook voorzien dat de POM's in de loop van 2012 voor de uitwisseling gebruik kunnen maken van dezelfde software als het Agentschap.

Daarnaast was het Agentschap Ondernemen in 2011 betrokken als partner van een aantal al dan niet grensoverschrijdende projecten:

- ▶ Euregio Rijn-Maas
- ▶ Rijn-Schelde delta
- ▶ Digitaal info punt regio Brugge
- ▶ Digitaal economische kaart West-Vlaanderen (gezamenlijke voordrachten met VKBO GEO GUI, thans omgedoopt tot MAGDA GEO)

Het Agentschap Ondernemen neemt namens het Departement EWI verder actief deel aan de werkzaamheden van de GDI-stuurgroep alsook aan verschillende werkgroepen. De GIS databanken worden stelselmatig in lijn gebracht met de vereisten van de INSPIRE-richtlijn en het GDI-decreet. Het project VKBO-GEO-GUI, thans

omgedoopt tot MAGDA GEO dat in samenwerking met CORVE reeds in de voorgaande jaren werd gestart nadert zijn finale implementatie. Na de eerste voorstelling op de AGIV trefdag, zal nu gaandeweg deze tool worden aangewend voor de uitwisseling en actualisering van gegevens, onder meer met lokale besturen en private en publieke ontwikkelaars.

Door de nauwere samenwerking met andere overheden en het opvolgen van de GDI bepalingen werd ook overgegaan tot de opmaak van INSPIRE conforme metadata en databankintegriteitsregels.

Tijdens de migratie naar het VO-net werd eveneens de koppeling van de GIS-gegevens en de CRM-gegevens (Delphi) bewaard en verzekerd. Zij zullen gaandeweg worden benut in de nieuwe CRM-toepassing, waarvan de studie einde 2011 werd gestart.

4. De Europese middelen optimaal aanwenden

4.1. Een efficiënt beheer van het EFRO - fonds: Doelstelling 2

Wettelijk kader

De wettelijke basis voor de programmaperiode 2007 - 2013 wordt gevormd door de volgende Europese Verordeningen en beschikkingen:

- ▶ VERORDENING (EG) Nr. 1083/2006 VAN DE RAAD van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1260/1999;
- ▶ VERORDENING (EG) Nr. 1080/2006 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 5 juli 2006 betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1783/1999;
- ▶ VERORDENING (EG) Nr.1828/2006 VAN DE COMMISSIE van 8 december 2006 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds, en van Verordening (EG) nr. 1080/2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling;
- ▶ BESCHIKKING C(2007) 6312 van 7 december 2007 tot goedkeuring van het Vlaamse EFRO doelstelling 2 - programma 2007 - 2013 (gewijzigd bij beschikking C(2010)7020 van 8 oktober 2010)

Budgettaire allocatie

- ▶ rubriek 32.00 - 32.06

De cofinanciering van de economische projecten wordt geregeld via het Hermesfonds, rubriek 32.00 - 32.06.

Toelichting

Het doelstelling 2 - programma Vlaanderen 2007-2013 kende zijn effectieve start begin 2008 na de goedkeuring door de Europese Commissie bij beschikking C(2007) 6312 van 7 december 2007.

Het omvat een globaal programmabudget van 500 miljoen euro, waarvan 201 miljoen euro EFRO - middelen. Projecten over geheel Vlaanderen (dus niet langer beperkt tot bepaalde regio's zoals tijdens voorgaande programmaperiodes) komen in aanmerking voor subsidiëring.

Het Agentschap werd door de Vlaamse Regering aangeduid als uniek loket en als beheers- en certificatieautoriteit, verantwoordelijk voor het algemeen beheer van het programma en de financiële afhandeling van de projecten. Het kan hierbij een beroep doen op 5 provinciale en 2 stedelijke contactpunten.

Het programma is gericht op 4 prioriteiten:

- 1) Stimuleren van kennis-economie en innovatie,
- 2) Bevorderen van ondernemerschap,
- 3) Verbeteren van ruimtelijk - economische omgevingsfactoren,
- 4) Bevorderen van de stedelijke ontwikkeling.

Met oog op het versterken van de structurele impact van het programma, werd door het bevoegde Comité van Toezicht (bestaande uit vertegenwoordigers van de leden van de Vlaamse Regering, de provincies, de lokale

besturen en de sociale partners), vorig jaar beslist een programmawijziging door te voeren waarbij een grotere nadruk werd gelegd op infrastructuurinvesteringen. Deze programmawijziging, goedgekeurd door de Europese Commissie bij beschikking C(2010)7020 van 8 oktober 2010, betrof meer bepaald:

- ▶ de verruiming van het toepassingsgebied van prioriteiten 1 en 2 tot de ondersteuning van innovatieve infrastructuurvoorzieningen, specifiek gericht op de structurele versterking van innovatie en ondernemerschap in Vlaanderen (tot nog toe waren beide prioriteiten gericht op zgn. "zachte acties" zoals sensibilisering, adviesverstrekking,...);
- ▶ de verschuiving van 15 miljoen € van de EFRO - middelen van prioriteit 2 naar prioriteit 3 waar (mede door de hoge kostprijs van infrastructuurinvesteringen) de initiële middelen reeds nagenoeg waren uitgeput;

Mede als gevolg hiervan waren eind 2011, voor de 4 prioriteiten 449 projecten goedgekeurd door het Comité van Toezicht waarbij 181,6 miljoen aan EFRO- steun werd toegekend:

Tabel 24: overzicht EFRO-steun

	Beschikbaar in €	Goedgekeurd in €	%	Projecten
Prioriteit 1	48.227.098	47.786.951	99,09%	180
Prioriteit 2	33.227.098	31.721.401	95,47%	145
Prioriteit 3	63.227.098	62.212.030	98,39%	82
Prioriteit 4	48.227.097	36.080.572	74,81%	41
Programmawerking	8.037.850	8.037.850	100,00%	1
Totaal	200.946.241	185.838.804	92,48%	449

Voor projecten met een economische finaliteit, werd sinds de start van het programma tot 31 december 2011, een bedrag van 79.688.171 € aan cofinanciering in het Hermesfonds vastgelegd (waarvan 14.726.387 € in 2011).

Gezien het verstrijken van +/- de helft van de uitvoeringsperiode (eindigend op 31/12/ 2015) van het programma, werd in 2011 een algemene tussentijdse evaluatie van het beheer en de uitvoering verricht door een onafhankelijke evaluator. Daaruit bleek o.m. dat de gevolgde strategie nog steeds coherent is met de Vlaamse en Europese prioriteiten (externe cohesie), waarbij de doelstellingen elkaar versterken (interne cohesie) en aansluiten op de specifieke noden in Vlaanderen (relevantie). Tevens werden de beheers- en toezichtstructuren globaal positief beoordeeld en werden een aantal aanbevelingen verstrekt voor de invulling en operationalisering van het toekomstig cohesiebeleid na 2013.

Ten einde het programma beter bekend te maken bij het brede publiek, werd in 2011 tevens een ruime mediacampagne gevoerd om een duidelijk beeld te verschaffen van de gesubsidieerde projectwerking en het publiek te sensibiliseren inzake de rol welke de Europese Unie speelt in Vlaanderen. Dit moet een positieve attitude ten opzichte van Europa bevorderen en de burger directe voeling laten krijgen met projecten, gerealiseerd in zijn omgeving.

4.2. Een efficiënt beheer van het EFRO-fonds: transnationale programma's – Doelstelling 3 gebieden – Interreg

Het Agentschap beheert de EFRO doelstelling-3 programma's, adviseert promotoren, beslist mee over de goedkeuring van projecten, en zorgt voor de Vlaamse cofinanciering van economische projecten.

Voor de periode 2000-2006 bedroeg het bedrag aan EFRO middelen dat Vlaanderen kon inzetten voor deelname aan de grensoverschrijdende - transnationale - en interregionale programma's nog 53 miljoen euro. Voor de nieuwe doelstelling-3 programma's 2007-2013 is dit bedrag opgelopen tot 118,5 miljoen euro.

Concreet beheert het Agentschap vier grensoverschrijdende, twee transnationale en drie interregionale operationele (meerjaren)programma's.

De grote thema's en prioriteiten van de doelstelling 3 - of Interreg IV - programma's zijn een versnelde realisatie van de doelstellingen uit de Lissabon- en Göteborg-agenda's. De nadruk ligt hierbij onder meer op:

- ▶ het aanmoedigen van innovaties in ondernemingen, het stimuleren van het ondernemerschap en de groei van de kenniseconomie;
- ▶ het vergroten van de aantrekkelijkheid en de toegankelijkheid van lidstaten, regio's en steden door het verbeteren van de vervoer- en communicatie-infrastructuur;
- ▶ de bescherming van het milieu en het gezamenlijke beheer van natuurlijke en technologische risico's.

De volgende EFRO - middelen zijn voor de verschillende programma's beschikbaar gesteld door de deelnemende regio's en lidstaten voor de periode 2007 - 2013:

Tabel 25: EFRO - middelen beschikbaar gesteld door de deelnemende regio's en lidstaten voor de periode 2007-2013

Programma's	EFRO-budget
Grensoverschrijdende programma's (IVA)	
Grensregio Vlaanderen-Nederland	95 miljoen
Euregio Maas-Rijn	72 miljoen
Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen	138 miljoen
2 Zeeën	167 miljoen
Transnationale programma's (IVB)	
Noordzee Regio	138 miljoen
Noordwest Europa	355 miljoen
Interregionale programma's	
Interregionaal samenwerkingsprogramma (Interreg IVC)	321 miljoen
URBACT II	53 miljoen
INTERACT II	34 miljoen

In 2011 nam het Agentschap Ondernemen als vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid in de Comités van Toezicht en Stuurgroepen van deze programma's deel aan 48 officiële Comités (23) en Werkgroep (25) vergaderingen. Gedurende deze comités behandelde het Agentschap 528 Interreg projectaanvragen.

Verder organiseerde het Agentschap Ondernemen in 2011 10 workshops of seminars ten behoeve van Vlaamse projectpromotoren en uitvoerders van Interreg programma's in Vlaanderen. Het Agentschap participeerde zelf ook actief aan 7 workshops of seminars georganiseerd door derden m.b.t. de uitvoering van Interreg programma's.

Op 31/12/2011 waren de beschikbare EFRO middelen in de verschillende Interreg programma's voor 95% vastgelegd. Nog een drietal programma's (Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen, Noordwest Europa en Urbact) hielden op dat moment nog beperkte restmiddelen EFRO over voor nieuwe projectvoorstellen.

Meer gedetailleerde informatie over de uitvoering van het Interreg IV-programma in Vlaanderen (goedgekeurde projecten,...) vindt men op <http://www.agentschapondernemen.be/efro> onder de rubriek "EFRO in Vlaanderen én Europa (D3 - INTERREG).

4.3. Het Enterprise Europe Network (EEN)

Infosessies

In 2011 organiseerde Enterprise Europe Network Vlaanderen een ruim aantal infosessies voor ondernemingen (hetzij centraal in Brussel, hetzij in de verschillende provincies), en dit rond 11 verschillende thema's. Hiermee werden 1.296 Vlaamse ondernemers bereikt. De onderstaande thema's kwamen daarbij aan bod:

- ▶ Zakendoen met de instellingen van de EU: hoe begin ik er aan?
- ▶ Zakendoen met de Europese instellingen, ook voor uw bedrijf
- ▶ Elektronisch aanbesteden (6x)
- ▶ Hoe kan ik mijn intellectuele eigendom beschermen in clausules voor contracten?
- ▶ Octrooien, zinvol voor kmo's?
- ▶ Software en intellectuele eigendom
- ▶ Geheimhoudingscontracten, hoe pakt u het aan? (2x)
- ▶ Samenwerken met internationale partners, hoe speelt u op veilig?
- ▶ Zakendoen met de USA
- ▶ Veiligheid en welzijn op het werk
- ▶ Overdracht van je kmo: bevrijdend of bedreigend?

Kmo-feedback

Enterprise Europe Network Vlaanderen nam ook deel aan diverse campagnes en events van de Europese Commissie, onder meer in het kader van de Europese week voor kmo's. Er werden bovendien 2 rondetafelgesprekken gehouden om feedback te verzamelen bij stakeholders en vervolgens beleidsadviezen te kunnen verstrekken aan de Europese Commissie. De behandelde thema's van deze rondetafelgesprekken waren de volgende:

- ▶ Internationaal ondernemen buiten de EU
- ▶ Going Local II - De digitale agenda voor Europa

Agentschap Ondernemen is het *middle office* voor de implementatie van de Europese Dienstenrichtlijn (EDRL). Ook hier werkt Enterprise Europe Network Vlaanderen actief aan mee, door het organiseren van infosessies, het uitrollen van een meldpunt voor Vlaamse ondernemers die inzake EDRL in het buitenland problemen ondervinden en het beantwoorden van individuele ondernemersvragen in dit domein.

De bovenstaande acties kaderen vooral binnen de plannen van het Vlaamse regeerprogramma om zich in lijn te stellen met de Europese maatregelen in het kader van de Small Business Act.

Samenwerking met stakeholders

In de eerste plaats wordt erover gewaakt dat de werking van Enterprise Europe Network Vlaanderen ingebed is in de kwalitatieve dienstverlening van het Agentschap Ondernemen om zo een toegevoegde waarde en een Europese dimensie te bieden aan de acties van het Agentschap Ondernemen. Maar daarnaast is er ook frequent overleg met andere Vlaamse stakeholders (IWT, FIT, VLEVA,...) en overheidsdiensten zoals Bestuurszaken, Toerisme Vlaanderen en Internationaal Vlaanderen om zo te komen tot een werkbare synergie en een adequate doorverwijzing ten dienste van de kmo. Met eenzelfde doel voor ogen worden ook regelmatig afspraken gemaakt en gezamenlijke acties ondernomen met het middenveld in het Vlaamse ondernemerslandschap.

Adviesverlening

Enterprise Europe Network Vlaanderen ontving in 2011 in totaal 392 adviesvragen van ondernemers. Daarnaast werden er ook 76 individuele bedrijven bezocht voor de bespreking van hun vragen in verband met zakendoen in Europa.

Partnering services

Om de partnerwerking van Enterprise Europe Network Vlaanderen meer bekendheid te geven, werd er in 2011 een aparte brochure aangemaakt waarin die partnerwerking nader wordt toegelicht en waarin de agenda met internationale bedrijvencontactdagen is opgenomen.

Als gevolg daarvan werden er in 2011 67 Vlaamse bedrijven begeleid door Enterprise Europe Network Vlaanderen tijdens inkomende bedrijvenmissies uit Istanbul (Turkije), Tel Aviv (Israël), Saarland (Duitsland) en uit diverse EU-lidstaten in het kader van de Infopol-beurs in Kortrijk. Daarbij vonden in totaal 111 meetings met buitenlandse bedrijven plaats. Er werden daarnaast ook internationale bedrijvencontactdagen ('brokerage events') georganiseerd tijdens de volgende vakbeurzen: Creativity World Forum (Hasselt), European Seafood Exposition (Brussel), Futurallia (Kansas City, VS), Elmia Subcontractor (Jönköping, Zweden) en Boursocartes (Nantes, Frankrijk). Aan deze brokerage events namen in totaal 25 Vlaamse bedrijven deel, wat resulteerde in 171 meetings met buitenlandse bedrijven.

Om bedrijven op de hoogte te houden van nieuwe buitenlandse zakenvoorstellen, verstuurt Enterprise Europe Network Vlaanderen maandelijks een elektronische *Business Cooperation Newsletter* met een overzicht van de meest relevante zakenvoorstellen van die maand. In 2011 waren er 185 bedrijven geabonneerd op die nieuwsbrief.

De partnerwerking van Enterprise Europe Network Vlaanderen heeft ertoe geleid dat in 2011 5 *Partnership Agreements* tot stand kwamen tussen Vlaamse en buitenlandse bedrijven.

Enterprise Europe Network Vlaanderen draagt dus bij tot het realiseren van het Vlaams regeerakkoord en 'Vlaanderen In Actie - Pact 2020', aangezien het bovenstaande gekaderd kan worden binnen het actiepunt 'De Open Ondernemer'. Kennisdeling en -diffusie over de grenzen heen en het internationaal (in hoofdzaak Europees) oriënteren van de Vlaamse ondernemer zijn immers kernopdrachten van de entiteit. En door middel van de organisatie van brokerage events, de facilitering van partnerschappen en de transnationale uitwisseling van *best practices* wordt de Vlaamse kmo in contact gebracht met zijn/haar collega's in de Europese Unie en daarbuiten.

Info rond aanbestedingen

De aanbestedingsdienst van Enterprise Europe Network Vlaanderen heeft haar klantenbestand in 2011 gevoelig uitgebreid tot 79 bedrijven. Aan de hand van de *Tender Alert Service* krijgen deze bedrijven wekelijks via e-mail een op maat aangemaakte lijst met aanbestedingen die voor hen relevant zijn.

Bovendien nam Enterprise Europe Network Vlaanderen in 2011 deel aan een 'roadshow' georganiseerd door Agentschap Ondernemen en Bestuurszaken met als thema elektronisch aanbesteden. Door middel van 6 infosessies in heel Vlaanderen werden bedrijven geïnformeerd over de modaliteiten van het aanbesteden langs elektronische weg binnen de Europese Unie. Op die manier konden Vlaamse bedrijven gestimuleerd worden om deel te nemen aan grensoverschrijdende aanbestedingsprocedures.

Daarnaast kunnen bedrijven via de website van Enterprise Europe Network Vlaanderen steeds gebruik maken van een eenvoudige zoekmachine om relevante overheidsopdrachten terug te vinden.

Erasmus voor Jonge Ondernemers

Enterprise Europe Network Vlaanderen coördineert in Vlaanderen ook het *Erasmus voor Jonge Ondernemers* programma, waardoor het bijdraagt aan het ViA-actiepunt 'De Lerende Vlaming'. Dit programma werd op 1 januari 2009 door de Europese Commissie immers gelanceerd als onderdeel van de Small Business Act met als doel jonge ondernemers ervaring te laten opdoen bij ervaren gastondernemers in andere EU-lidstaten. In 2011 werden door Enterprise Europe Network Vlaanderen 2 profielen van gastondernemers en 5 profielen van nieuwe ondernemers verwerkt. Er vonden ook 6 uitwisselingen plaats. Om *Erasmus voor Jonge Ondernemers* meer bekendheid te geven, werden in 2011 in totaal 10 infosessies georganiseerd en werd er een promotiefilmje gerealiseerd. Deze promotiespot werd gedurende 1 week (de week van 28/11) uitgezonden op Kanaal Z en is terug te vinden op Youtube (www.youtube.com/watch?v=qmHcf00raRE).

Algemene promotie van Enterprise Europe Network Vlaanderen

Om de bekendheid van Enterprise Europe Network Vlaanderen bij ondernemingen in Vlaanderen te vergroten, werden er 4 advertenties gepubliceerd in *De Tijd*: 3 keer een advertentie gewijd aan de Europese wetgeving & subsidies (19/01, 20/01 en 25/01), 1 keer een advertentie over de ondersteuning bij partnersearch (29/01) en 1 keer een advertentie over kmo-feedback (03/02). Via *De Tijd Online* werd er dan weer promotie gemaakt voor de dienstverlening van Enterprise Europe Network Vlaanderen tijdens internationale B2B-contactdagen en voor de Business Cooperation Database (18-19/01). De ondersteuning van Enterprise Europe Network Vlaanderen tijdens bedrijvencontactdagen werd bovendien gepromoot aan de hand van een promotiefilmje dat op 16/5 en 17/5 uitgezonden werd op Kanaal Z (eveneens te raadplegen op www.youtube.com/watch?v=mwclFfiATDU). Daarnaast werd er een algemene advertentie geplaatst in de *VBO-gids* 2011-2012 (een tweejaarlijkse uitgave). Diezelfde advertentie werd ook opgenomen in een bijlage van *Trends* die volledig gewijd was aan het thema internationaal ondernemen (december 2011).

Tot slot dient nog vermeld te worden dat het aantal unieke bezoekers van de website van Enterprise Europe Network Vlaanderen (www.enterpriseeuropenvlaanderen.be) in 2011 in totaal 4.141 bedroeg.

5. Beleidsopdrachten, bijzondere opdrachten en projecten

5.1. Prestarterssteun

Wettelijk kader

- ▶ BVR van 24 april 2009 voor steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap
- ▶ Bestek voor het generieke luik (lanceringsdatum: 24 januari 2011)
- ▶ MB voor de oproep van 27 januari 2011

Budgettaire allocatie

- ▶ aanbesteding: 2 mio euro
- ▶ oproep: 2,5 mio euro

Toelichting

In 2011 werd in het kader van de startersinitiatieven de nieuwe maatregel 'steun voor advies aan prestarters' gelanceerd, waarbij het Agentschap Ondernemen optreedt als regisseur. Een prestarter is iemand die concrete plannen heeft om met een bedrijf te starten, maar nog geen inschrijving heeft in de KBO.

De maatregel bestaat uit twee sporen. Enerzijds kan de prestarter een advies krijgen over de haalbaarheid van zijn of haar idee. Dit verloopt volgens een traject in een vast stramien, via een aantal gesprekken en vrijblijvende deelname aan een aantal workshops. Tijdens dit traject wordt onder meer gepeild naar de haalbaarheid van het idee zelf, maar ook of de prestarter beschikt over de nodige vaardigheden om ondernemer te worden, of er specifieke vergunningen nodig zijn. De prestarter betaalt 100 euro voor het ganse traject, het Agentschap Ondernemen past 800 euro bij. De doelstelling is om op 2 jaar tijd (desgevallend verlengbaar met 1 jaar) 2.500 prestarters te bereiken.

Om de partijen te selecteren die deze haalbaarheidsstudies mogen uitvoeren, werd gewerkt via een aanbesteding. Uiteindelijk werd de opdracht in juni 2011 toegewezen aan Unizo, met VOKA als onderaannemer. Zij voeren dit uit onder de naam 'Go4Business'.

Naast dit meer generieke spoor, is er ook specifieke aandacht voor een aantal doelgroepen, namelijk starters met een hoog groeipotentieel, vrouwen, allochtonen, ouderen en personen met een arbeidshandicap. Omdat er voor deze doelgroepen specifieke accenten moeten gelegd worden en hier ook diverse organisaties rond actief zijn met de nodige expertise, werd voor deze projecten naar doelgroepen gewerkt via een oproep (volgens de principes van een oproep ondernemerschap). Per doelgroep kon er slechts één project weerhouden worden.

Uiteindelijk werden de volgende projecten geselecteerd (betekeningsbesluit dd. 16/06/2011):

Tabel 26: projecten prestarterssteun

Naam indiener	Projectnaam	Toegekend steunbedrag in euro
Doelgroep high potentials		
VOKA	BRYO	1.250.000,00
Doelgroep vrouwen		
VZW Markant	Ondernemer in zich(t)	549.975,00
Doelgroep ouderen		
VZW NEOS	Ondernemen vandaag: 50 plus!	249.988,50
Doelgroep allochtonen		
VZW Stebo	AZO Allochtone zelfstandige ondernemers	240.089,56
Doelgroep arbeidsgehandicapten		
VZW GTB	Z ² O	198.733,60

Op 31 augustus gaf minister Kris Peeters een persconferentie, die het officiële startschot vormde voor de gesteunde projecten.

Op regelmatige basis organiseert het Agentschap Ondernemen het themaplatform prestarters, waarin alle promotoren van de gesteunde projecten worden samengebracht. Dit geeft een zicht op de stand van zaken van de projecten en het goede verloop ervan.

5.2. Gazellesprong

Meer doorgroei van bestaande ondernemingen is één van de doelstellingen van het Pact 2020. Met de introductie van de 'Gazellesprong' wordt er een extra inspanning geleverd voor het tot stand brengen van een specifiek beleid voor groeiondernemingen.

Nadat in 2010 een beleidsvoorbereidend traject werd uitgevoerd, werd in 2011 vooral aandacht besteed aan opvolging van de lopende proefprojecten en aan de voorbereiding van een toekomstig grootschaliger beleid.

In afwachting van een nieuw omkaderende beleid voor groeiondernemers trok de Vlaamse regering in 2010, gezien het economisch belang van snelgroeiende bedrijven al 1,5 miljoen euro uit om een 170-tal ondernemers te begeleiden in hun groeistrategie. In het kader van de oproep ondernemerschap werden 9 coachingprojecten geselecteerd van intermediaire organisaties, die met steun van het Agentschap Ondernemen proefprojecten uitzetten inzake groeibegeleiding. Deze projecten werden opgestart in het vierde kwartaal 2010 en zullen aflopen in de loop van 2012.

De geselecteerde projecten zijn :

Tabel 27: projecten gazellesprong

Projectnaam	Promotor	Target	Stand nov.'11
Groiegazellen	BAN Vlaanderen	30	17
Groei!	Voka KVK West-Vlaanderen	20	17
Groeicoach	Unizo-Limburg	15	15
tanGO	SPK	20	14
Born Global	Voka KVK Oost-Vlaanderen	10 à 15	15
Groei door designmanagement	Flanders' InShape	8	8
The Second Phase	The Second Phase	10	7
Business Model Innovation	Beco België	3 à 5	4
Creative Jumpers	UAMS	50	Pas in 2012

De meeste projecten begonnen pas effectief aan hun operationele uitrol in het voorjaar van 2011, met uitzondering van het project 'Creative Jumpers', die pas met hun bootcamps zullen starten in het voorjaar van 2012.

De ervaringen die uit deze proefprojecten voortkomen worden van nabij opgevolgd door het Agentschap Ondernemen met de bedoeling om nuttige feedback te vergaren voor omkadering van een nieuwe toekomstige beleidsmaatregel.

Via regelmatige samenkomsten van deze projectpromotoren en via opvolging van de afzonderlijke proefprojecten door accountmanagers van het Agentschap Ondernemen (hiervoor werd een interne werkgroep opgesteld), werd kennis opgebouwd en onderling gedeeld. Om ook de andere accountmanagers van het Agentschap Ondernemen op de hoogte te stellen van deze proefprojecten werd een doorverwijsmatrix opgesteld, zodat zij mogelijke nieuwe kandidaten konden informeren.

In 2011 kwam ook het 'begeleidingsplatform' tweemaal samen, dat bestaat uit alle relevante overheidsinstanties (EWI, Agentschap Ondernemen, PMV, Flanders Investment and Trade en Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie), uitgebreid met de ondernemersorganisaties en de promotoren van de geselecteerde proefprojecten.

Doel is te komen tot een tweesporenbeleid dat zich enerzijds richt tot high potential groeiers en anderzijds tot de meer gemiddelde groeiondernemingen, begeleid door een uitgewerkt omkaderend beleid.

Daarnaast werd in het voorjaar 2011 door het Agentschap Ondernemen een brochure opgemaakt met een overzicht van ondersteuningsmaatregelen en initiatieven van intermediaire organisaties, ten gunste van groeibedrijven. Deze brochure werd ter gelegenheid van de provinciale Trends-Gazellen meetings verspreid, waarbij tijdens de uitreiking zelf ook een korte toelichting werd gegeven over het gazellebeleid van de Vlaamse overheid.

Al deze sporen die uitgezet werden in 2011 zullen in het voorjaar van 2012 leiden tot een concept van nieuw beleid voor potentiële gazellen.

5.3. Opvolging en overname

Het Agentschap Ondernemen staat in voor de ontwikkeling en aansturing van een geïntegreerd beleid dat er op gericht is om de bedrijfscontinuïteit van bestaande ondernemingen door generatiewisseling of overname te stimuleren en in goede banen te leiden. Het beleid bestaat uit activiteiten op het vlak van bewustmaking, informatie en begeleiding, geflankeerd door fiscale maatregelen en eventueel financiële stimuli. Het beleid wordt ontwikkeld vanuit drie dimensies: de fasen van het opvolgingsproces, de aspecten van het opvolgingsproces en de stakeholders in het opvolgingsproces.

De noden op vlak van bewustmaking, informatieverstrekking, begeleiding, fiscale maatregelen en financiële stimuli werden in het masterplan omgezet in een overzicht van de te ondernemen acties voor de periode 2011-2014. Minister-president Kris Peeters lanceerde in oktober 2011 het Masterplan voor opvolging en overname. Dit plan moet leiden tot meer geslaagde bedrijfsoverdrachten in de Vlaamse ondernemingen en vermijden dat expertise en know-how samen met de zaakvoerders op pensioen gaan. De Vlaamse overheid wil dit realiseren met een reeks acties op vlak van bewustmaking, informatieverstrekking en begeleiding, geflankeerd door een nieuw gunstig regime voor schenking van familiale ondernemingen. Het plan loopt vier jaar en de regie is toevertrouwd aan het Agentschap Ondernemen.

Bewustmakingsacties

Het masterplan heeft als prioritaire doelgroep ondernemers die het einde van hun loopbaan in zicht hebben. De vergrijzing van de bevolking en de grote groep babyboomers die de komende jaren met pensioen willen gaan, zijn daar niet vreemd aan. Waar we nu voor staan, is een demografische evolutie die er voor zorgt dat een ongezien aantal ondernemers tegelijk de pensioenleeftijd nadert.

In oktober 2011 kregen 35.402 ondernemers tussen 55 en 65 jaar oud een brief van Kris Peeters. Met deze brief en de begeleidende folder "Al gedacht aan opvolging?" wil hij ondernemers er van bewust maken dat het voorbereiden van de bedrijfsoverdracht veel aspecten heeft en verschillende jaren in beslag kan nemen. Op tijd beginnen en waar mogelijk bijstand vragen is dus de boodschap. De brief werd ondersteund met advertenties in vakbladen en radiospots.

Ondernemers werden aangemoedigd om bij het Agentschap Ondernemen het gratis informatiepakket bedrijfsoverdracht aan te vragen, wat ondertussen al meer dan 1.000 ondernemers deden. Geïnteresseerden kunnen het gratis informatiepakket nog steeds aanvragen via www.agentschapondernemen.be en het gratis nummer 0800 20 555.

Informatieverstrekking

In dezelfde brief en met de radiospots werden ondernemers aangemoedigd deel te nemen aan infosessies en adviesmarkten tijdens de Week van de bedrijfsoverdracht. In de laatste week van oktober vonden 47 infosessies plaats met in totaal 1.632 deelnemers. 19 organisaties richtten in deze week activiteiten in onder het gezamenlijk beeld dat voor de Week van de bedrijfsoverdracht werd gecreëerd. Het initiatief kreeg veel aandacht in de pers. Onder meer op Radio 2 en in Trends, De Tijd, De Morgen en Het Nieuwsblad.

Er is heel veel informatie over opvolging en overname beschikbaar. Alleen, ondernemers die op zoek willen naar informatie vinden hun weg niet. Het Agentschap Ondernemen probeert met infosessies, brochures en haar nieuwe website daarin de weg te wijzen. De website van het Agentschap Ondernemen wordt geleidelijk aan uitgebouwd tot een portaalsite voor alle aspecten over bedrijfsoverdracht, opvolging en overname.

Acties m.b.t. begeleiding

Op vlak van individuele begeleiding lanceerde het Agentschap Ondernemen twee nieuwe steunmaatregelen. Er is nood aan integrale begeleiding over alle aspecten van het overdrachtsproces en aan coaching voor de emotionele kant van de zaak. Kandidaat-overdragers die zich nog in de oriëntatiefase bevinden, kunnen via het EFRO-project Strategisch Ondernemen gedurende maximaal 12 maanden tot 10.000 euro subsidies krijgen voor individuele coaching.

Daarnaast is de kmo-portefeuille uitgebreid met subsidies voor strategisch advies over een overdrachtsplan. Hiervoor bedraagt het steunplafond 25.000 euro per jaar. Voor beide steunmaatregelen waren eind 2011 de eerste aanvragen ingediend.

Ondernemers die van gedachten willen wisselen met anderen in gelijkaardige situaties, kunnen deelnemen aan specifieke programma's. In 2011 liepen begeleidingstrajecten voor overdragers, voor overnemers en gericht naar familiale opvolging en goed bestuur.

Stakeholdermanagement

Als stimulerende regisseur vertaalt het Agentschap Ondernemen de verwachtingen van het beleid in diensten en zoekt het agentschap partners om deze uit te voeren. In 2010 startten negen proefprojecten om verschillende aanpakken uit te testen op vlak van bewustmaking, informatieverstrekking en begeleiding. In het kader van deze projecten werden een 70-tal activiteiten en initiatieven ontplooid. Hieraan namen in totaal bijna 7.000 personen deel. Detail hiervan is opgenomen in het kader.

De organisaties achter deze proefprojecten werden samen gebracht in het stakeholdersplatform opvolging en overname. In 2011 vergaderde het platform vier keer over volgende doelen:

- ▶ afstemming over de aangeboden diensten aan de verschillende doelgroepen;
- ▶ evolueren naar een gezamenlijk kwaliteitsniveau;
- ▶ samenwerking in het veld.

Tabel 28: projecten opvolging en overname

De proefprojecten op een rij: doel en bereik
<p>Projectnaam: BEBEO (Begeleiding van bedrijfsoverdracht bij kmo's en zelfstandige ondernemers in Oost-Vlaanderen)</p> <p>Projectuitvoerder: Economische Raad voor Oost-Vlaanderen vzw</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: Vormings- en begeleidingsprogramma rond bedrijfsopvolging en -overdracht. Het programma bestaat uit 8 vormingsavonden met daaraan gekoppeld een individuele begeleiding.</p> <p>Bereik: In maart 2011 startte een programma voor 15 kmo's. Een volgende editie is gepland in het voorjaar van 2012.</p>
<p>Projectnaam: Bedrijfsoverdracht, ook uw zaak</p> <p>Projectuitvoerder: Integraal vzw</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: Adviesmarkten, colloquia voor cijferberoepen, informatieavonden publicatie handboek "Uw eindloopbaan in beweging" en hulpinstrumenten.</p> <p>Bereik: 592 deelnemers 6 seminaries cijferberoepen, 1041 deelnemers aan 21 reeksen van 3 informatieavonden, ca. 1200 verdeelde boeken, eerste adviesmarkt vindt plaats in april 2012, ca 250 ondernemers vulden de online overnamescan in.</p>

<p>Projectnaam: inGroeien in een ontwerpomgeving</p> <p>Projectuitvoerder: NAV, de Vlaamse architectenorganisatie</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: colloquium, infoavonden voor overdragers, infoavonden voor startende architecten, opleidingsreeks rond 5 managementtopics voor overnemers, eerstelijnsadvies</p> <p>Bereik: 170 deelnemers aan colloquium, 3 infosessies voor 312 overdragers, 3 infosessies voor 293 startende architecten, 28 eerstelijnsadviesvragen, gepland in voorjaar 2012: 3 keer 5 opleidingssessies met gemiddeld 25 deelnemers.</p>
<p>Projectnaam: Overnamecoach</p> <p>Projectuitvoerder: Unizo</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: provinciale infosessies "Goed voorbereid een bedrijf of zaak overnemen of overlaten", 1 beurs "Ondernemers op een kruispunt".</p> <p>Bereik: 252 deelnemers aan 5 infosessies, 426 bezoekers aan de beurs.</p>
<p>Projectnaam: Pecunia</p> <p>Projectuitvoerder: Voka Oost-Vlaanderen</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: seminars en begeleidingsprogramma voor bedrijfsoverdracht.</p> <p>Bereik: 2 seminars met telkens 35 deelnemers, begeleiding: 1 groep van 10 overdragers.</p>
<p>Projectnaam: Professionalisering van het familiebedrijf</p> <p>Projectuitvoerder: VKW-Limburg</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: online scan goed bestuur op basis van Code Buysse II, boek met getuigenissen, begeleiding in kleine groepen bij invoering actieve raad van bestuur en opstellen familiecharter</p> <p>Bereik: 2 groepen van telkens 6 bedrijven</p>
<p>Projectnaam: De KMO-Adviesraad</p> <p>Projectuitvoerder: Unizo</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: begeleiding bij de invoering een adviesraad bestaande uit externe adviseurs en andere ondernemers</p>
<p>Projectnaam: Succesvol overdragen</p> <p>Projectuitvoerder: Antwerp Management School</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: organisatie van seminars en lezingen op basis van authentiek onderzochte cases bedrijfsoverdracht.</p> <p>Bereik: tot nog toe 3 seminars met in totaal 106 deelnemers</p>
<p>Projectnaam: Vlaamse KMO in Actie</p> <p>Projectuitvoerder: Voka Oost-Vlaanderen</p> <p>Dienstverlening m.b.t. opvolging en overname: ontwikkeling van tools voor goed bestuur, infosessies, workshops, kleine lerende netwerken rond strategie en deugdelijk bestuur</p> <p>Bereik: 4 lerende netwerken met telkens 4 bedrijven, 36 deelnemers aan workshops (3 groepen van 12 deelnemers aan een reeks van 3 sessies), 175 deelnemers aan sensibiliseringsevenement, 65 deelnemers aan infosessie "abc van goed bestuur".</p>

5.4. Kleinhandelsbeleid

De Vlaamse Regering keurde op 23 juli 2010 de startnota 'winkelen in Vlaanderen' goed. Met die startnota werd de visie op de detailhandel en kernversterking uit het regeerakkoord verfijnd. Er werden beleidsinitiatieven aangekondigd om het evenwicht tussen periferie en kern te herstellen. Daarnaast voorzag de startnota ook maatregelen om de sector van de detailhandel en de lokale besturen die een detailhandelsbeleid willen voeren, te versterken.

De opdrachten die werden gegeven in de startnota werden uitgevoerd of op zijn minst werden de voorbereidende werkzaamheden, nodig voor de uitvoering, opgestart:

- ▶ In Kortrijk kon de ViA-studiedag over de toekomst van winkelen in Vlaanderen op massale belangstelling rekenen
- ▶ De EFRO-oproep "Gemeentelijke gevelrenovatie en renovatie leegstaande handelspanden" leidde tot projecten in 42 steden en gemeenten.
- ▶ Het project Commerciële Innovatie wordt nu ook in 4 andere provincies uitgetest. In de periode 2010-2011 werden 125 handelaars in steden en gemeenten als Temse, Denderleeuw, Mol, Brasschaat, Genk, Leuven en Grimbergen individueel ondersteund worden bij hun innovatie-inspanningen.
- ▶ In de marge van het stakeholdersplatform werd ook overleg opgestart tussen VVP, VVSG en de Vlaamse overheid. Als resultaat werd een interbestuurlijk akkoord afgesloten met daarin een duidelijke regierol voor de gemeenten op het vlak van een geïntegreerd kleinhandelsbeleid en de ondersteuning die de andere overheden zullen bieden om die regierol ten volle te kunnen opnemen.
- ▶ Binnen het project 'Ondernemersvriendelijke gemeente' (OVG) werd in februari 2011 een oproep gelanceerd met als prioriteit het kernversterkend winkelbeleid. 9 projecten werden goedgekeurd.
- ▶ Er werd een studieopdracht voorbereid voor de opmaak van een leidraad commercieel strategische plannen voor de gemeenten. Deze opdracht is momenteel lopende en wordt afgerond eind april 2012.
- ▶ Om Retail design toegankelijker te maken voor handelaars, worden 2 pistes bewandeld. Enerzijds zijn klein- en groothandel als branche niet langer uitgesloten voor het EFRO-project 'Strategisch Ondernemen' (2011-2013). Daarnaast worden ook de mogelijkheden van de kmo-portefeuille op dit terrein gepromoot. In het najaar 2011 vond een eerste infosessie plaats rond dit thema op de beurs Ondernemen.
- ▶ De omzendbrief die een afwegingskader moet aanbieden aan de lokale besturen voor het beoordelen van grootschalige vestigingen en voor het voeren van een aanbodbeleid werd afgewerkt.
- ▶ Om de haalbaarheid van een Kenniscentrum detailhandel te onderzoeken, werd een aanbesteding gedaan voor een consultancy-opdracht door het Agentschap Ondernemen. De opdracht zit nu in de laatste fase waarin het concept scherp gesteld wordt.
- ▶ Er werd een brochure gepubliceerd met de steunmaatregelen die het meest relevant zijn voor de sector detailhandel. Deze brochure wordt regelmatig geactualiseerd.
- ▶ Het functiewijzigingsbesluit werd aangepast en goedgekeurd door de Vlaamse Regering waardoor omvorming van bedrijfsruimtes op bedrijventerreinen naar detailhandel onmogelijk wordt gemaakt.
- ▶ Na het studiewerk dat verricht werd ten behoeve van de voorbereiding van de regionalisering van de wet op de handelsvestigingen, wordt nu een concreet voorstel uitgewerkt voor het inzetten van instrumenten ter versterking van de kernen en tegen de verdere uitwaaiing van baanwinkels.

5.5. Eco-efficiëntiescan

Om bedrijven gericht te kunnen oriënteren heeft het Agentschap Ondernemen in 2010, in nauw overleg met o.a. OVAM en de middenveldorganisaties, een vereenvoudigde eco-efficiëntiescan ontwikkeld die samen met het bedrijf kan worden afgenomen binnen een beperkt tijdsbestek. De scan heeft tot doel bedrijven wegwijs te maken in eco-efficiëntie in de ruime zin, concrete kansgebieden en opportuniteiten in beeld te brengen en hen te oriënteren naar de relevante subsidie-instrumenten van de Vlaamse Overheid.

Na de pilootfase eind 2010 werd de eco-efficiëntiescan in 2011 verder uitgerold. De scan werd opgenomen in het 'vaste' instrumentarium van het Agentschap Ondernemen en wordt van daaruit blijvend aangeboden aan geïnteresseerde bedrijven. Daarbij werd een koppeling doorgevoerd tussen de afname van een scan van het Agentschap door een bedrijf met een bonus op het gebruik van de ecologiepremie.

In het kader van haar regie-opdracht stemt het Agentschap haar werking voortdurend af met OVAM en met bedrijfsorganisaties die ook actief zijn op dit vlak. De scan wordt ook aan hen ter beschikking gesteld en wordt zodoende o.a. ingezet in een EFRO-Cleantechproject.

Eco-efficiëntie blijft echter voor veel bedrijven een complex en abstract begrip, wat zich uit in een beperkt aantal spontane aanvragen voor een scanafname. Daarom is in 2011 veel aandacht besteed aan continue sensibilisering en aan het bekendmaken van de mogelijkheden en voordelen van eco-efficiëntie –en de scan – via advertenties, publicaties en infosessies.

Zo werd in het voorjaar samen met de OVAM een gezamenlijke advertentiecampaagne opgezet in tijdschriften en op websites om bedrijven bewust te blijven maken van de voordelen van een eco-efficiënte bedrijfsvoering. Daarbij werd zowel de online zelfscan van de OVAM als de begeleide eerstelijns-scan van het Agentschap Ondernemen onder de aandacht gebracht.

Daarnaast werd een infosessie-reeks 'profit@environment' opgestart waarbij periodiek een bepaald aspect van eco-efficiëntie uitvoerig toegelicht wordt, gekoppeld aan de ruimere overkoepelende visie van eco-efficiëntie en duurzaam ondernemen. In 2011 werd als eerste thema gekozen voor 'duurzame mobiliteit'. Op de vier provinciale sessies waren meer dan 100 deelnemers aanwezig.

In het kader van het duurzaam materialenbeheer en het sluiten van materiaalkringlopen werd eind 2011 samen met de OVAM een roadshow georganiseerd, waarbij de OVAM het materialendecreet als nieuw wettelijk kader verduidelijkte en het Agentschap Ondernemen de steunmogelijkheden en tools voor een duurzaam materiaalgebruik toelichtte. Met meer dan 400 deelnemers waren deze sessies zowel inhoudelijk als organisatorisch succesvol.

Ook in 2012 zal het Agentschap Ondernemen de bedrijven verder informeren en sensibiliseren omtrent eco-efficiëntie in de ruime zin. De eco-efficiëntiescan wordt daarbij als onderdeel van het instrumentarium blijvend aangeboden aan geïnteresseerde bedrijven.

5.6. Brownfieldconvenanten

In de beleidsbrief economie 2011 werd opgenomen dat de Vlaamse Regering verder wil inzetten op de herontwikkeling van brownfields en verlaten bedrijventerreinen via het afsluiten van brownfieldconvenanten.

Het Agentschap Ondernemen (AO) heeft de voorbije jaren deze opdracht materieel en inhoudelijk ondersteund. In het ondernemingsplan 2011 van het Agentschap Ondernemen werd deze algemene opdracht overgenomen, alsook een aantal specifieke doelstellingen voor 2011:

- ▶ de totstandkoming van een 20-tal brownfieldconvenanten;
- ▶ een ontwerp van Visienota;
- ▶ een voortgangsrapport aan de Vlaamse Regering over de uitvoering van de lopende Brownfield-projecten.

Oprvolging

Ook in 2011 heeft het Agentschap Ondernemen als procesbegeleider de onderhandelingen tussen projectindieners (actoren) en betrokken overheden (regisseurs) georganiseerd en gefaciliteerd met het oog op de totstandkoming van Brownfieldconvenanten.

De onderhandelingen hebben in 2011 uiteindelijk geleid tot 16 ontwerpconvenanten (2 projecten uit de 1ste oproep en 14 projecten uit de 2de oproep), waarvoor een inspraakvergadering werd gehouden. Voor 10 projecten werd op de valreep van 2011 ook een definitieve convenant afgesloten. Voor de 6 resterende projecten zal begin 2012 naar een definitieve convenant worden gegaan.

Nieuwe convenanten betekent ook nieuwe stuurgroepen. Hiervoor werd binnen de Brownfieldcel in 2011 afgesproken dat het Agentschap Ondernemen het voorzitterschap niet meer op zich neemt. Dit zowel voor de reeds bestaande stuurgroepen als voor de nieuwe op te richten stuurgroepen. Het voorzitterschap zal worden overgenomen door de onderhandelaars. Met betrekking tot de Agentschap Ondernemen secretariatsrol binnen de stuurgroepen werd onderzocht of het Agentschap Ondernemen dit zelf nog kan opnemen of dit geheel of gedeeltelijk zal outsourcen. In het voorjaar van 2012 zal hierover de definitieve beslissing vallen.

Als ondersteunende dienst voor de Brownfieldcel begeleidt het Agentschap Ondernemen haar bij haar uitvoerende en inhoudelijke opdrachten bij de totstandkoming van deze Brownfieldconvenanten.

Zo werden ook in 2011 op vraag van deze cel door het Agentschap Ondernemen een aantal taken op zich genomen:

- ▶ evaluatie van het tot heden gevoerde Brownfieldbeleid,
- ▶ opmaak van nota's voor de Vlaamse Regering m.b.t. o.a. goedkeuring ontwerpconvenanten en de opstart van de publieke procedure, alsook de goedkeuring van de definitieve convenanten, e.a.,
- ▶ opmaak van de visienota m.b.t. een nieuw Brownfieldbeleid in Vlaanderen,
- ▶ op basis van deze visienota werd een decreetswijziging opgemaakt waardoor volgende zaken decretaal werden verankerd:
  - ▶ een stopprocedure voor ontvankelijk en gegrond verklaarde projectaanvragen, waar na een redelijke termijn blijkt dat geen perspectief bestaat op het kunnen afsluiten van een Brownfieldconvenant,
  - ▶ een engagement van de Vlaamse Regering tot minimaal één oproep per jaar,
  - ▶ een decretale verankering van de werking van de Brownfieldcel en de onderhandelaars,
  - ▶ de omzetting naar een permanent wettelijk kader voor het Vlaamse Brownfieldbeleid.

Deze decreetswijziging werd op 21 december 2011 door het Vlaams Parlement goedgekeurd en op 23 december 2011 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

De opmaak van het jaarlijkse voortgangsrapport (onder de vorm van een mededeling) aan de Vlaamse Regering, werd uitgesteld tot voorjaar 2012 omdat binnen de Brownfieldcel werd beslist een andere opvolgingsfrequentie en een ander rapporteringsformat te gaan gebruiken. Dit format dient begin 2012 nog verder te worden gevalideerd.

5.7. Zelfstandige Kinderopvang

Bij het sensibiliseren, informeren en oriënteren van initiatieven in de zelfstandige kinderopvang concentreert het Agentschap Ondernemen zich op de bedrijfseconomische aspecten. Dit gebeurt via de organisatie van infosessies, individuele begeleiding en het ter beschikking stellen van sectorspecifieke informatie voor de doelgroep. Daarnaast werden in 2011, inzonderheid in het kader van het "Ontwerp decreet over Kinderopvang van Baby's en Peuters" (VR 18/11/11) een aantal beleidsinsteken gegeven.

Voor 2011 gaf dit de volgende resultaten:

- ▶ de organisatie van 13 eigen infosessies voor starters en gevestigden in de provinciale zetels (212 deelnemers). In de interactieve infosessies wordt vooral aandacht besteed aan het werken met een ondernemingsplan en een kasplan. Via evaluatie wordt aan kwaliteitsbewaking gedaan;
- ▶ de organisatie van 16 infosessies in samenwerking met of op vraag van derden (467 deelnemers). In concreto betreft het 7 Startersmarkten van Kind en Gezin, 4 sessies voor scholen met finaliteit kinderzorg, 1 sessie voor Syntra, 2 sessies voor initiatieven Lokaal overleg kinderopvang. Op 1 en 2 oktober 2011 werd deelgenomen aan de Vakbeurs Kinderopvang te Antwerpen, waar tevens 2 infosessies georganiseerd werden;
- ▶ individuele dienstverlening: 294 in totaal (103 eerstelijnsadviezen, 167 begeleidingen bij het ondernemingsplan, 24 andere);
- ▶ sectorspecifieke informatie: ter beschikking van upgedate en gebruiksvriendelijke softwaretools (opmaak ondernemingsplan en kasplan) te downloaden via de eigen website en de websites van PMV/KidsInvest en VoorZet; redactioneel werk over de sector voor andere stakeholders;
- ▶ ter beschikking stellen van twee nieuwe sectorspecifieke brochures (digitaal en in hardcopy): "Mijn eigen zaak - kinderopvang" en Leidraad overnemen in de zelfstandige kinderopvang";
- ▶ investeringsfonds KidsInvest: promotie en 28 begeleidingen;
- ▶ initiatieven in moeilijkheden: 28 begeleidingen in het kader van het "Actieplan zelfstandige kinderopvang: voor een intensere ondersteuning" van 29 maart 2011.

In 2011 werd in het kader van afstemming en kennisdeling veel aandacht besteed aan het gestructureerd overleg met Kind en Gezin en PMV/KidsInvest. Dit overleg wordt bilateraal en in tripartite georganiseerd. In het kader van de implementatie van het "Actieplan zelfstandige kinderopvang" maakt het Agentschap Ondernemen deel uit van de hiervoor voorziene backoffice, welke in principe maandelijks samenkomt.

5.8. Preventief Bedrijfsbeleid

5.8.1 Meldingen voor PBB-begeleiding

In 2011 meldden zich 14 bedrijven vrijwillig aan. De financiële screening van deze bedrijven leverde volgend resultaat op:

- ▶ Code rood: 2
- ▶ Code groen: 1
- ▶ Code oranje (huidige bandbreedte PBB): 11

In het geval van code rood werd doorverwezen naar WCO. Het bedrijf met code groen kreeg van een accountmanager van het Agentschap Ondernemen een eerstelijnsadvies en doorverwijzingsmogelijkheden zowel over het toepasselijke overheidsinstrumentarium als voor meer gespecialiseerde bedrijfsbegeleiding. Voor de bedrijven die ressorteerden tot de PBB-doelgroep (code oranje) werd een ondernemingsscan opgemaakt die resulteerde in het formuleren van drie prioritaire aandachtspunten en/of een globaal advies, met doorverwijzing naar de KMO-portefeuille, het doorstartplan en EFRO. Twee bedrijven met code oranje kozen voor volledige PBB-trajectdoorloop door een EFRO-projectpromotor.

In 2011 werd er vanuit werknemersorganisaties melding gemaakt van twee ondernemingen.

Wat betreft het consulteren van de website PBB tussen 1 januari 2011 en 31 december 2011 werden er (oude website en nieuwe website samen) 1.735 unieke pageviews genoteerd.

Van de 84 unieke bezoekers op de nieuwe site (december 2011) kwamen er 32 via google, 15 via www.kijknaaruwonderneming.be, 14 gebruikten de directe link, 7 kwamen via www.tussenstap.be en de rest kwam via diverse kanalen. Van deze 84 bezoekers doorliep er geen enkele de zelfscreening.

De pagina op de nieuwe website over het doorstartplan kreeg in december 2011 60 unieke bezoekers.

5.8.2 Acties preventief bedrijfsbeleid

Preventief Bedrijfsbeleid (PBB) richt zich tot bedrijven die dreigen in moeilijkheden te geraken. Tot op vandaag wordt de code oranje gehanteerd bij het bepalen of de onderneming gebruik kan maken van het stappenplan PBB. Als filter voor de triage geldt dat het eigen vermogen groter of gelijk is aan de helft van het bedrijfskapitaal en kleiner dan het volledige bedrijfskapitaal.

Op 3 mei 2011 heeft de Vlaamse overheid een staatssteun aanmelding doorgestuurd naar de State Aid greffe. Het was de bedoeling de categorie "code oranje" uit te breiden met de bedrijven die vallen onder code "rood" (EV < 50% van het bedrijfskapitaal, doch nog steeds positief). Deze steun kan evenwel niet onvoorwaardelijk gebeuren; er dienen immers een aantal randvoorwaarden ter omkadering van de steunverlening te worden ingevuld.

Midden juni 2011 heeft de juridische dienst van de EU geoordeeld dat ondernemingen in moeilijkheden moeten uitgesloten blijven van alle steunvormen, tenzij deze die onder de Richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun vallen.

Verdere informatie- en sensibiliseringsmomenten werden gehouden bij de reeds erkende dienstverleners PBB, teneinde hen aan te zetten om vanuit hun eigen werkkring zelf bedrijven te detecteren en te benaderen met betrekking tot het vierstappenplan PBB.

Op gerichte wijze werd samenwerking en betrokkenheid nagestreefd van specifieke tussengroepen (kredietinstellingen, erkende dienstverleners, accountants en revisoren in direct contact met bedrijven, bedrijfsorganisaties,..) teneinde een gepersonaliseerde sensibilisering te voeren met betrekking tot de continuïteitsproblematiek.

Volgende acties werden opgezet:

Organisatie van een infosessie PBB in de rechtbank van Dendermonde.

Op 11/04/2011 werd een infosessie rond PBB georganiseerd in de rechtbank van koophandel in Dendermonde. Deze organisatie gebeurde in het kader van de opleiding van externe adviseurs PBB. Naast een voorstelling en rondleiding in de rechtbank van koophandel door Guido De Croock, voorzitter van de rechtbank werd eveneens een toelichting gegeven over de KMO-portefeuille, PBB en Strategisch Ondernemen. Op het programma stond eveneens een praktijkgetuigenis m.b.t. een doorstartplan.

Organisatie van een studiedag rond het definiëren van de indicatoren met betrekking tot de continuïteit van een bedrijf

Op 24/11/2011 werd in een samenwerkingsverband tussen het Agentschap Ondernemen (werkgroep preventief bedrijfsbeleid) en Graydon een studiedag opgezet rond het definiëren van de indicatoren met betrekking tot de continuïteit van een bedrijf. Naast de klassieke definities was het de bedoeling op deze studiedag om op zoek te gaan naar een nieuwe definitie. Momenteel is er immers geen eenduidige omschrijving. Tevens was het interessant te weten hoe andere Europese landen het begrip "bedrijf in moeilijkheden" of "bedrijf dat dreigt in moeilijkheden te geraken" definiëren.

Bij de interne evaluatie van de georganiseerde studiedag door het Comité PBB werden volgende bedenkingen weerhouden:

- ▶ De studiedag genoot heel wat belangstelling en was inhoudelijk ook succesvol.
- ▶ Er bestaan voldoende indicatoren die wijzen op mogelijke discontinuïteit, doch er is duidelijk een gebrek aan onderlinge coördinatie tussen de verschillende verantwoordelijke instanties.
- ▶ De starter begint vaak onvoldoende voorbereid (bv. geen gedegen financieel plan, gebrek aan inwinnen startersadvies...).
- ▶ Er is nood aan Preventief Bedrijfsbeleid en ondernemingen hebben behoefte aan advies en informatie.
- ▶ Het overheidsaanbod op dit vlak is te weinig gekend.
- ▶ De steun van de sociale partners en de verhouding Agentschap/sectorfederaties zijn belangrijk.
- ▶ Probleem blijft hoe ondernemers kunnen gesensibiliseerd worden met betrekking tot PBB.

De conclusies en aanbevelingen van de studiedag zullen begin 2012 aan de voogdijminister bezorgd worden.

Opzet van een methodiek van proactieve screening (decretaale opdracht PBB)

Teneinde te komen tot een afbakening van de sectoren die economisch gevoelig zijn en die een grote impact hebben op de tewerkstelling wordt door het Agentschap Ondernemen beslist een studieopdracht uit te schrijven onder de vorm van een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking. De uitgeschreven opdracht bestond uit twee luiken:

- 1) Screening van verschillende sectoren (in functie van economische gevoeligheid en impact op de tewerkstelling) teneinde te komen tot een rangschikking ten behoeve van PBB;
- 2) Ontwikkeling van een plan van aanpak inzake proactieve screening bij de geselecteerde sector(en).

De opdracht werd op 30 juni 2011 toegekend aan Prof. Johan Lambrecht van de HUB en startte op 1 augustus 2011 en zal onder definitieve vorm beschikbaar zijn begin 2012.

5.9. De implementatie van de Europese Dienstenrichtlijn (EDRL)

Sinds 28 december 2009 is het voor dienstverleners variërend van loodgieter tot een architectenbureau makkelijker en eenvoudiger om in de EU een nieuw bedrijf of een bijkantoor op te richten. Dankzij de dienstenrichtlijn is er nu per land een centraal contactpunt of 'één-loket' waar dienstverleners hun administratieve formaliteiten online kunnen afhandelen wanneer zij in andere EU-landen zaken willen doen. De dienstverlener kan er:

- ▶ alle informatie vinden over de vereiste vergunningen en erkenningen voor de dienst die hij wil aanbieden in een EU-land.
- ▶ online alle nodige formaliteiten afhandelen (zonder dat contact op te nemen met allerlei verschillende overheidsdiensten)

In Vlaanderen werd hiervoor een 3-ledige structuur uitgebouwd waarbij de Erkende Ondernemingsloketten (EOL's) de rol vervullen van aanspreekpunt voor de ondernemer inzake de aanvraag van Vlaamse erkenningen en vergunningen. De EOL's helpen de ondernemer bij het samenstellen van het aanvraagdossier en sturen dit dan naar de betrokken agentschappen of departementen. De middleoffice is in handen van het Agentschap Ondernemen die instaat voor de coördinatie van de informatievertrekking over Vlaamse erkenningen en vergunningen op de federale website <http://business.belgium.be>. Het Agentschap Ondernemen is hiervoor het aanspreekpunt bij de federale overheid. Daarnaast treedt het agentschap op als helpdesk voor de Erkende Ondernemingsloketten bij dossierafhandeling bij de bevoegde Vlaamse overheidsdiensten. Zij vervullen de backofficefunctie en beslissen over het al dan niet toekennen van een erkenning of vergunning.

Op 4 februari 2011 heeft de Vlaamse Regering met de goedkeuring van het Meerjarenprogramma 'Slagkrachtige overheid' haar akkoord gegeven om de verdere uitbouw van het Uniek Loket op te nemen in het Sleutelproject 1.1. "Naar een geïntegreerde benadering van ondernemers".

Het is de bedoeling dat de informatie over Vlaamse erkenningen en vergunningen opgelijst in het kader van de dienstenrichtlijn deel zal uitmaken van het groter geheel van informatieverstrekking aan de ondernemers. Zo krijgt de ondernemer een helder en duidelijk beeld van waar hij voor welke vergunningsaanvraag en/of dienstverlening terecht kan zonder kostbare tijd te verliezen met het zoeken naar het juiste aanspreekpunt.

5.10. Impulsloket Flanders care

Het Impulsloket Flanders care heeft als doel zorgaanbieders en ondernemers met innovatiepotentieel in de zorgsector, de weg naar elkaar en naar het bestaande instrumentarium van de Vlaamse Overheid te laten vinden. Door de kloof tussen beide gaat heel wat innovatiepotentieel in de zorgsector verloren en daarmee dus ook de kans op de creatie van nieuw ondernemerschap met uitzicht op economische meerwaarde.

Een basisopdracht van het Impulsloket is haar rol als makelaar. In 2011 had het Impulsloket 203 unieke contacten binnen de stakeholdersgroepen van Flanders' Care. 100 van hen waren ondernemers, 69 zorgactoren en 34 kennisinstellingen. Er wordt verwacht dat het aantal contacten in 2012 hoger zal liggen. Het cijfer van 2011 is eind februari 2012 immers al bijna bereikt. Deze contacten staan los van de infosessies en externe presentaties. Bij 37 contacten werd een bezoek afgelegd. Bij 67 contacten werd er doorverwezen. 10 werden intern binnen het Agentschap Ondernemen doorverwezen, 8 naar PMV, 5 naar FIT, 13 naar WVG en de onderliggende agentschappen, 11 naar het IWT, 14 naar de innovatiecentra, 10 naar de kabinetten van de bevoegde ministers en 5 tenslotte naar intermediaire organisaties.

Er werden in het totaal 2 projecten opgestart in 2011, de aanzet tot een project Innovatief Aanbesteden binnen de zorg en een project rond ondervoeding.

Op 23 februari werd een oproep demonstratieprojecten gelanceerd vanuit het Impulsloket. Deze demonstratieprojecten hebben als doel binnen de samenwerking van een zorgactor en een ondernemer innovatieve producten/diensten uit te testen in een real life omgeving zodat voldoende evidence gegenereerd wordt om met de visie van de toekomstige gebruiker een efficiënte dienst of een goed product op de markt te kunnen uitrollen. Er werd een budget van 800.000 euro voorzien.

In het kader van deze oproep organiseerde het Impulsloket 4 infosessies: één in het Ellipsgebouw in Brussel, één in Bioville in Diepenbeek, één bij Trefpunt Zorg in Brugge en één bij Agoria in Brussel. In het totaal werden 202 geregistreerde bezoekers geïnformeerd. Op 11 mei 2011 werden officieel 29 dossiers ingediend. 19 hiervan werden ontvankelijk verklaard en opgenomen in de juring. Op 25 augustus 2011 werd het Ministerieel Besluit voor toekenning van de 5 geselecteerde demonstratieprojecten ondertekend.

Op 5 december 2011 werden opnieuw 2 calls voor demonstratieprojecten opengesteld: call 2 voor samenwerkingsverbanden tussen minimum één ondernemer en één zorgactor (kennisinstelling is geen verplichte partner). Hiervoor is een budget van 1.000.000 euro voorzien. Call 3 is specifiek voor zorgactoren en sociaal ondernemerschap. Deze heeft een budget van 500.000 euro. Beide calls lopen af op 12 maart 2012.

Een ander instrument van het Impulsloket Flanders' Care is het Flanders' Care Invest fonds. Dit is een portefeuille met risicokapitaal van 20.000.000 euro bij PMV. Het Impulsloket kreeg in 2011 8 aanvragen binnen. 2 aanvragen kregen een positief advies. Tenslotte is er ook nog een Flanders' Care Label. Dit zal in de loop van 2012 operationeel worden.

5.11. KMO-IT

Met KMO-IT bundelt het Agentschap Ondernemen de inspanningen van de Vlaamse Overheid om KMO's te versterken en te laten groeien dankzij ICT. Begin 2011 waren er een 12-tal EFRO projecten operationeel, met focus op ICT als strategisch belangrijke economische factor. Deze projecten bieden advies en begeleiding aan kmo's, vanuit een thematische of sectorale invalshoek. Deze projecten worden geflankeerd door een KMO-IT platformwerking.

Overkoepelend informatieplatform

KMO-IT sensibiliseert en informeert de Vlaamse kmo's over de onafscheidelijke link tussen ICT en efficiënt zakendoen en tracht daarbij ook de afstand tussen ICT leverancier en KMO's te verkleinen.

Via de website www.kmo-it.be bereikte KMO-IT in 2011 meer dan 56.000 unieke bezoekers. Daarnaast werd maandelijks een nieuwsbrief verspreid naar meer dan 5.500 abonnees. Zowel de website als de nieuwsbrief behandelen courante ICT onderwerpen en bevatten informatie over de gesteunde EFRO projecten. Ook concrete getuigenissen van bedrijven over de begeleiding via KMO-IT en de gesteunde projecten krijgen hier een plaats.

In 2011 werden 23 seminaries georganiseerd waarop 979 aanwezigen werden geteld. KMO-IT nam ook deel aan 4 beurzen, gespreid over Vlaanderen.

In de loop van het jaar werden 4 overlegmomenten georganiseerd voor de gesteunde EFRO-projecten. Tijdens deze bijeenkomsten werd informatie tussen de projecten uitgewisseld om de projecten zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen en zo de coherentie van KMO-IT te stimuleren.

Eerstelijnsloket

KMO-IT fungeert als one-stop-shop waarbij ondernemers met al hun ICT-vragen terecht kunnen. Vragen die niet kunnen doorverwezen worden naar een gesteund EFRO-project worden door KMO-IT zelf verder opgevolgd. In 2011 werden 196 vragen behandeld. Daarvan konden 113 vragen geheel of gedeeltelijk doorverwezen worden naar een gesteund EFRO project.

In maart 2011 werd de online selfassessment tool van KMO-IT gelanceerd. Doel van deze tool is om ondernemers een inschatting te geven van de ICT-status van hun bedrijf. Via een 4-tal opvolgmails worden vervolgens tips en adviezen op maat van de ondernemer bezorgd. Reeds 403 ondernemers hebben in 2011 deze online tool ingevuld, 40% daarvan tekende ook in om de opvolgingsmails te ontvangen.

Na het aangereikte eerstelijnsadvies is meer diepgaand advies van een private expert doorgaans aangewezen. Voor het inwinnen van dit advies kan steun verkregen worden via de kmo-portefeuille of het project Strategisch Ondernemen. KMO-IT informeert de ondernemers ook over deze steunmaatregelen. In 2011 werkte KMO-IT trouwens mee aan de definiëring van toegelaten ICT-advies in de kmo-portefeuille.

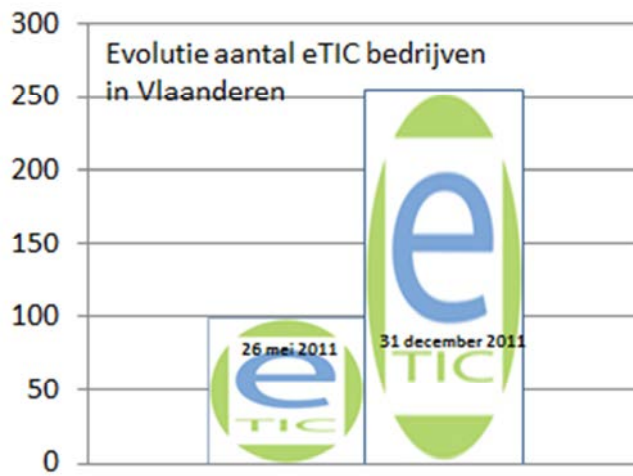
Sinds december 2011 verzorgt KMO-IT de praktische organisatie en communicatie over het e-procurement beleid van de Vlaamse Overheid.

eTIC

Op 26 mei 2011 werd het eTIC handvest officieel gelanceerd in Vlaanderen. Dit handvest is een deontologische code die ICT leveranciers vrijwillig kunnen ondertekenen en waarmee ze garanties bieden op een correcte en ethische dienstverlening aan kmo's. Het eTIC handvest bestaat reeds sinds 2004 in Wallonië en breidt zich de laatste jaren uit naar Luxemburg, Frankrijk en nu dus ook Vlaanderen.

Als gevolg van de introductie in Vlaanderen werd een Vlaams eTIC comité uitgebouwd en had reeds een eerste eTIC comité informatievergadering plaats.

Het aantal Vlaamse eTIC geregistreerde ICT leveranciers is sinds de officiële lancering in mei 2011 gestegen van 100 naar 255.

5.12. START

In het kader van Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling van de luchthavenregio heeft het Agentschap Ondernemen volgende taken opgenomen:

- ▶ opstellen van een actiegerichte bedrijventerreinenmonitor voor de luchthavenregio en de Vlaamse Rand om de effectieve realisatie van de bedrijventerreinen(her)ontwikkelingen te kunnen ondersteunen;
- ▶ opvolgen van specifieke ruimtelijk-economische dossiers in de luchthavenregio zoals de reconversiezone Vilvoorde-Machelen
- ▶ coördinatieopdracht van de ambtelijke kerngroep en Task Force START (elke 3 bijeenkomsten in 2011)
- ▶ vertegenwoordiging van het Agentschap Ondernemen in de Vlaamse Luchthavencommissie

Het Agentschap Ondernemen heeft in het kader van START een studieopdracht aanbesteed voor een haalbaarheidsonderzoek naar een zuidelijke ontsluiting van de luchthaven en een regionaal bedrijventerreinen in de luchthavenregio. De kosten van deze studie bedragen 47.395,70 euro (inclusief BTW). Deze resultaten hiervan zullen meegenomen worden in een kennisgevingsnota voor een planMER.

Ook stond het Agentschap Ondernemen in voor de inhoudelijke opvolging en administratieve afhandeling van een subsidie van 250.000 euro aan Voka Kamer van Koophandel Halle-Vilvoorde voor de verdere uitwerking van het project Brucargo Secured Gateway. Dit project beoogt de verdere versterking en verbetering van de logistieke zone van de luchthaven van Zaventem door in te zetten op de beveiliging van de keten van de zone en op de optimalisatie van de ketens die door de zone lopen.

5.13. Intellectuele eigendom

Het EFRO-project IE-scan (Intellectuele eigendom) werd verlengd van 1 december 2010 tot 30 november 2012. Doelstelling van het project is het informeren en sensibiliseren van kmo's betreffende het bestaan van intellectuele eigendom en het beheer ervan. Om dit te bereiken werd een specifieke tool ontwikkeld, de IE-scan. Via die gratis IE-scan wordt enerzijds in kaart gebracht hoe en in welke mate intellectuele eigendom in de onderneming een plaats krijgt en anderzijds een indicatie gegeven over mogelijke aandachts- en actiepunten in verband met intellectuele eigendom. Na het doorlopen van de scan ontvangt elke kmo het IE-scanrapport van zijn onderneming, met daarin algemene informatie maar ook specifieke aanbevelingen en actiepunten voor zijn bedrijf. Tot eind december 2011 werden reeds 163 IE-scans afgenomen.

Het project biedt bovendien de gelegenheid aan kmo's om gesubsidieerd advies in te winnen indien uit de scan bleek dat dit aangewezen was. Voor dit advies kon een beroep gedaan worden op verschillende IE-deskundigen die voor dit project aangesteld werden via een aanbestedingsprocedure.

Voor volgende domeinen kon een expert ingeschakeld worden:

- ▶ Niet-geregistreerde rechten;
- ▶ Merken, modellen, domeinnamen;
- ▶ Octrooien;
- ▶ IE-clausules in contracten en advies omtrent inbreuken;
- ▶ Fiscaal/financieel advies m.b.t. intellectuele eigendom

Tot eind december 2011 werden reeds 102 gesubsidieerde adviestrajecten geïnitieerd.

Naast het individueel advies, werden ook 22 infosessies georganiseerd over intellectuele eigendom in het kader van dit EFRO project. Thema's die hierbij aan bod kwamen, zijn: "bescherming van software", "optreden tegen namaak/inbreuk", "Wegwijs in octrooidatabanken", "IE in contracten met leveranciers en klanten".

5.14. Het Nieuw Industrieel Beleid

Op 27 mei 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het Witboek Nieuw Industrieel Beleid en gelastte de betrokken ministers de maatregelen ter implementatie van dit witboek aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Begin juni 2011 werd het Agentschap Ondernemen aangeduid als trekker van de pijler 'Nieuwe Fabriek voor de Toekomst (FvT)' als onderdeel van het Nieuw Industrieel Beleid (NIB). Met de Nieuwe Fabriek voor de Toekomst wil het NIB een productiviteits- en concurrentie-offensief inzetten, via tal van transformatietrajecten, uiteraard in een optimale samenhang, synergie en onderlinge complementariteit, en stuk voor stuk met eigen duidelijke doelstellingen. Als basiskader voor de oproepen geldt het Witboek 'Een Nieuw Industrieel Beleid voor Vlaanderen'. De 'conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen' vormt een tweede referentiedocument. Het witboek wijst uitdrukkelijk op de noodzaak van een transitie van het industriële groeimodel naar een duurzamer groeimodel onder druk van globale maatschappelijke uitdagingen.

De omschakeling naar de Nieuwe Fabriek voor de Toekomst wordt als één van de pijlers van dit transitiegebeuren naar voor geschoven, waarbij op hoofdlijnen 4 strategische doelstellingen worden nagestreefd:

- ▶ samenwerking in de waardeketens
- ▶ open innovatie
- ▶ slimme specialisatie
- ▶ generatie van lead plants

Het invullen van deze strategische keuzes loopt over een set van operationele doelstellingen, met enerzijds vertrekkend vanuit een economische invalshoek:

- ▶ het realiseren van transformatietrajecten
  - ▶ economische en technologische visievorming en marktverkenning
  - ▶ roadmapping op maat
  - ▶ aanpassen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe businessmodellen
- ▶ het creëren en aantrekken van nieuwe bedrijven
  - ▶ oprichten van 'new technologies based firms'
  - ▶ genereren van spin-offs én spin-outs
  - ▶ aantrekken van buitenlandse bedrijven en lead companies

en anderzijds technologisch/kennis gedreven:

- ▶ het inzetten van Key Enabling Technologies (KET/sleuteltechnologieën)
  - ▶ ICT als rode draad doorheen het transformatieproces
  - ▶ cleantech in functie van vergroening van de economie
  - ▶ punctuele expertise
- ▶ het aanbieden van open productie concepten
  - ▶ infrastructurele voorzieningen zoals testfaciliteiten, living labs, upgrading faciliteiten voor gebruik door derden,...
  - ▶ beheersmodellen en -structuren voor deze common pool resources

Via oproepen tot het indienen van projectvoorstellen zorgt het Agentschap voor een operationele invulling van de doelstellingen.

5.15. Rationeel Energie Gebruik (REG) in kmo's

Het EFRO-project 'REG in kmo's' biedt bedrijven de mogelijkheid om een gratis eerstelijns energiescan te laten afnemen en een thematisch vervolgtraject door een privaat energiestudiebureau te laten subsidiëren. Het project ging in uitvoering op 1 november 2008 en liep tot eind oktober 2010. Het werd verlengd tot november 2012. De subsidie voor de thematische studies werd eind 2010 naar 1/2e van het factuurbedrag gebracht om geleidelijk tot een overeenstemming te komen met de mogelijkheden die de kmo-portefeuille biedt.

In 2011 werden opnieuw ca. 120 eerstelijnsenergiescans en 40 nieuwbouwadviezen uitgevoerd in bedrijven verspreid over het Vlaamse grondgebied. Ongeveer 15 werden gevolgd door een gespecialiseerd thematisch advies.

Zowel het project 'REG in kmo's' als de subsidiemogelijkheden om studies te laten uitvoeren of te investeren in energiezuinige technologie werden op 29 infosessies, verspreid over Vlaanderen, toegelicht. Gemiddeld waren op deze sessies een 40-tal bedrijven aanwezig. Tien sessies werden georganiseerd door het Agentschap zelf. Voor de overige lag het initiatief bij anderen, zoals bijvoorbeeld Cogen-Vlaanderen, enkele POM's, Energik, Essenscia, OVED...

5.16. FINMIX

FINMIX is een project voor elke (kandidaat-)ondernemer gevestigd in het Vlaamse Gewest die op zoek is naar de optimale financieringsmix voor zijn risicovol project.

FINMIX biedt ondernemers de mogelijkheid om hun project voor te stellen aan een panel van financieringsexperten, dat het ondernemingsplan beoordeelt en advies geeft over de meest aangewezen financieringsmix.

In de combinatie van verschillende financieringskanalen moet risicokapitaal steeds aanwezig zijn. FINMIX is een project van Agentschap Ondernemen in samenwerking met BAN Vlaanderen, BVA, Febelfin, Kefik, Participatiefonds, PMV, Unizo en Voka.

Om tot de optimale financiering te komen, doorloopt de ondernemer verschillende stappen.

Eerst screent Agentschap Ondernemen het ondernemingsplan en gaat na of er nood is aan een combinatie van verschillende financieringskanalen.

Vervolgens krijgt de ondernemer de kans zijn financieringsbehoefte voor te leggen aan een panel van experts. In dit panel zetelen vertegenwoordigers van de banken, overheids- en private risicokapitaalverschaffers, de Innovatiecentra en de ondernemersorganisaties Unizo en Voka.

Na afloop van de panelsessie krijgt de ondernemer een evaluatieverslag waarin het advies van het expertenpanel wordt samengevat.

Aan de hand van een terugkoppelingsgesprek(ken) met de accountmanager van Agentschap Ondernemen worden de verdere stappen besproken. Elk ondernemingsplan wordt confidentieel behandeld gedurende het hele traject. Bovendien is deze dienstverlening gratis.

FINMIX werd officieel gelanceerd op de Beurs Ondernemen (27/10/2011). Tot en met 31 december waren er 19 contactnames van ondernemers (starters en groeiers) die terdege interesse toonden voor FINMIX. In 2011 waren er nog geen aanmeldingen.

5.17. Strategisch ondernemen

Strategisch Ondernemen is een bedrijfsgericht project met Europese en Vlaamse subsidies. De hoofdbedoeling van het project is 'bedrijven helpen doorgroeien en internationaliseren'.

Het project biedt Vlaamse KMO's de kans om zich tegen een betaalbare prijs strategisch te versterken en verder te professionaliseren in een aantal bedrijfsdomeinen (e-marketing, (export)marketing, design, ICT-scan, kennismanagement, certificeerbare kwaliteit-, veiligheid- en milieumanagementsystemen). De bedrijven kunnen hierbij kiezen tussen de strategische begeleiding door een professioneel adviesbureau of de aanwerving van een ervaren kennismanager, waarbij ze telkens kunnen genieten van financieel voordelige voorwaarden. De financiële tussenkomst bedraagt 50% van de kosten van het adviesbureau met een maximum van € 10.000 of 50% van de personeelskosten van de nieuw aangeworven kennismanager met een maximum van € 20.000. Dit project wordt gepositioneerd als een onderdeel van de KMO-portefeuille.

Strategisch Ondernemen 2009-2011

Dit project had een budget van € 5,3 miljoen en de uitvoeringstermijn liep van 17/06/2009 tot 16/06/2011. In concreto bood Strategisch Ondernemen 2009-2011 aan 200 KMO's de mogelijkheid zich te laten begeleiden door een extern professioneel adviesbureau en aan 50 KMO's om via een aanwerving de ontbrekende kennis op te bouwen.

In februari 2011 vond de laatste Toetsingscommissie plaats, waarop 10 dossiers werden goedgekeurd. Dit bracht het totaal aantal goedgekeurde dossiers op 221.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze dossiers per thema:

Tabel 29: dossiers strategisch ondernemen 2009-2011

Aantal goedgekeurde dossiers		
Periode 17/06/2009 - 16/06/2011		
	Thema	Aantal
Adviesdossiers		
	Design	8
	E-Marketing	30
	Exportmarketing	15
	Strategisch Marketingplan	19
	ICT-scan	6
	Kwaliteit-, veiligheid-, en milieumanagementsystemen	71
Aanwervingen		
	Kennismanager internationaal ondernemen	50
	Kennismanager	22
Totaal		211

Het luik adviesbureaus werd vooral gekozen voor de managementsystemen, E-marketing en (export)marketing. Het luik aanwervingen werd door de KMO's vooral ingezet op het vlak van export.

Alle betalingen konden in 2011 afgerond worden. In totaal werden 178 dossiers uitbetaald. De redenen waarom niet alle goedgekeurde dossiers startten of uitbetaald werden zijn divers (voor 5 bedrijven werd beslist om de steun niet uit te betalen omdat het project niet conform goedkeuring werd uitgevoerd, 3 faillissementen, 14 bedrijven vonden geen geschikte kandidaat, projecten werden niet opgestart wegens geen opvolging vanuit het bedrijf, wijziging prioriteiten).

De tevredenheid bij de bedrijven zelf werd eind 2011 eveneens geëvalueerd via een enquête. Deze enquête peilde naar 4 parameters, nl. tevredenheid over informatieverstrekking, meerwaarde begeleiding door de projectcoördinatoren, klantvriendelijkheid aanvraagprocedure en de uitbetalingsprocedure. Steekproefsgewijs werden 60 bedrijven aangeschreven. Uit de antwoorden van 43 respondenten werd geconcludeerd dat elk van de bevraagde parameters gemiddeld een tevredenheidsscore van 4 kreeg (en dit op een schaal van 0 tot 5).

Strategisch Ondernemen 2011-2013

Op 17 juni 2011 is het vervolgproject Strategisch Ondernemen 2011-2013 gestart. Dit project heeft een budget van € 4.789.373,20 en de uitvoeringstermijn loopt tot en met 16/06/20123.

Ter afronding van Strategisch Ondernemen 2009-2011 en tegelijkertijd als opstap naar het vervolgproject Strategisch Ondernemen 2011-2013, vond op 20 juni 2011 te Mechelen het communicatie-event "Meer strategie voor uw bedrijf" plaats. Hierop waren 109 deelnemers aanwezig. Dit event focuste op hoe de Vlaamse Overheid de ondernemer kan helpen om zijn bedrijf strategisch te versterken en op die manier zijn concurrentiepositie te verbeteren. Het betrof een gezamenlijk initiatief van het project Strategisch Ondernemen en de KMO-portefeuille. Het project werd verder gepromoot via diverse communicatiekanalen (website Agentschap Ondernemen, mailings naar bedrijven, presentaties tijdens infosessies, deelname aan netwerkevents).

Vanuit de ervaringen met het vorige project werden in dit verlengingsproject een aantal wijzigingen doorgevoerd:

- ▶ De thema's waarvoor KMO's ondersteuning kunnen krijgen werden verder afgestemd op de beleidsprioriteiten van de Vlaamse regering. Het topic design werd verder uitgebreid: waar in het verleden vooral concreet productdesign ondersteund werd, is de scope thans uitgebreid naar het stimuleren van designmanagement, waardoor design meer als een strategische tool wordt gepromoot. Bijkomend werden 3 nieuwe topics toegevoegd: MVO Prestatieladder, ISO 50001 en coaching in het kader van bedrijfsoverdracht.
- ▶ Het gewicht adviesdossiers versus aanwervingen werd bijgesteld: het aantal aanwervingen werd verhoudingsgewijs opgetrokken (2009-2011 verhouding adviezen/aanwervingen 200/50, huidig project 110/65).

De resultaten van het project zijn goed en de uitvoering van het project verloopt volgens schema. Sinds de opstart van het project tot einde 2011 werden 88 bedrijven gescreend door de projectcoördinatoren. Er vonden 4 Toetsingscommissies plaats, waarop 70 dossiers goedgekeurd werden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de goedgekeurde dossiers per thema.

Tabel 30: dossiers strategisch ondernemen 2011-2013

Aantal goedgekeurde dossiers per 31/12/2011		
	Thema	Aantal
Adviesdossiers		
	Design	4
	E-Marketing	2
	Export	7
	Marketing	6
	ICT-scan	2
	Bedrijfsoverdracht	2
	MVO-Prestatieladder	1
	Milieu-, energie- en kwaliteitmanagementsystemen	18
Aanwervingen		
	Kennismanager internationaal ondernemen	19
	Kennismanager	9
	Totaal	70

6. Dienstverlening aan bedrijven

Naast het uitgebreide pakket aan dienstverlening dat het Agentschap Ondernemen aanbiedt aan ondernemers en kandidaat-ondernemers via verschillende partners, projecten, beleidsopdrachten en bijzondere opdrachten, stimuleert het Agentschap Ondernemen het ondernemerschap in Vlaanderen eveneens in het kader van haar reguliere dienstverlening.

Het Agentschap sensibiliseert, informeert en beantwoordt individuele vragen van ondernemers over volgende thema's die aansluiten bij overheidsinstrumenten:

- ▶ Bedrijf & Proces
- ▶ Financiering
- ▶ Strategie & Ontwikkeling
- ▶ Vergunning & Regelgeving
- ▶ Vestiging & Internationalisering

Hierna vindt men een beknopt overzicht en een aantal kerncijfers met betrekking tot de dienstverlening die het Agentschap in dit kader in 2011 aangeboden heeft. Een uitgebreide beschrijving van de dienstverlening van het Agentschap vindt men terug op www.agentschapondernemen.be.

6.1. Sensibiliseren en informeren

Om ondernemers en prestarters te informeren en sensibiliseren voor de verschillende aspecten van ondernemerschap en de overheidsinstrumenten die hierop betrekking hebben, organiseerde het Agentschap Ondernemen in 2011 onder andere collectieve infosessies, contactdagen en workshops. Daarnaast werden een aantal publicaties opgemaakt en verspreid over diverse aspecten met betrekking tot ondernemen in Vlaanderen.

Hieronder vindt men een beknopt overzicht van de publicaties en informatiesessies die het Agentschap Ondernemen in 2011 organiseerde.

Informatiesessies en publicaties

a) Publicaties

Hieronder vindt men de cijfers van de downloads van publicaties van de website voor de periode 01/01/2011 tot 31/12/2011. Op 1 december 2011 lanceerde het Agentschap Ondernemen haar nieuwe website. Dit verklaart ook de hogere cijfers vanaf december 2011.

Downloads per maand

Tabel 31: downloads per maand

Maand	Aantal downloads
Januari	1337
Februari	1636
Maart	1408
April	1120
Mei	1488
Juni	988
Juli	1002
Augustus	1192
September	1766
Oktober	2130
November	1759
December	3033
Totaal	18.859

Overzicht publicaties

Tabel 32: overzicht publicaties

Titel Brochure
Algemeen
Folder Ondernemen - Innoveren - Internationaliseren (AO - IWT - FIT)
Ondernemen
Mijn eigen zaak: starten met kennis van zaken
Mijn eigen zaak - Bijlagen Vlaams-Brabant
Folder Startkompas
Mijn eigen zaak - Kinderopvang

Startkompas zelfstandig kinderopvang
Leidraad voor het opstellen van een ondernemingsplan
Werken met KMO-adviseurs
Strategisch Ondernemen (folder)
Groeiondernemingen in Vlaanderen: Negen projecten die uw Gazellesprong succesvol ondersteunen
Opvolging en overname in Vlaanderen: Zes projecten die uw continuïteit succesvol ondersteunen
Je bent jong en je wil ... ondernemen!
Uw bedrijf heeft kansen en wil ... groeien
Al gedacht aan opvolging
Milieu en energie
Bedrijf en milieu
Milieuchecklist
Milieukalender
Handleiding milieuvergunningsaanvraag
Eco-efficiënt ondernemen de moeite waard
Schakel over op slim energiegebruik. De energiescan geeft veerkracht aan uw bedrijf
Milieuvriendelijk ondernemen brengt geld op! www.ecologiepremie.be
Handleiding CO ² -neutraliteit
eco-efficiëntie scan (folder)
Ruimtelijke ordening
Bedrijf en stedenbouwkundige vergunning
Zonevreemde bedrijven
Ruimte om te ondernemen. Leidraad bij het zoeken naar bedrijfsruimte
Financiering en subsidies
Hoe kan de overheid uw financiering gemakkelijk maken?
Risicokapitaal: overzicht van de risicokapitaalverschaffers in Vlaanderen
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U heeft startersplannen
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U investeert - KMO's
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U investeert - grote ondernemingen
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U denkt innovatief
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U heeft internationale ambities
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U werkt energie- en milieubewust
Subsidieleidraad voor het bedrijfsleven: U werft aan of zoekt steun voor opleiding
De ecologiepremie (folder)
Werken voor de deur? Rentetoelage Hinder Openbaren Werken
FINMIX (folder)
Intellectuele eigendom
Een handige wegwijzer in intellectuele eigendomsrechten (groene folder)
Hoe beschermt u wat uw bedrijf uniek maakt? Ontdek het via de IE-scan (blauwe folder)
Leidraad intellectuele eigendom (gele folder)
IE gescand: Evaluatie van een pilootoefening (roze folder)
Diversen
E-procurement
VON (folder)
Flyer retaildesign
Steunmaatregelen materialengebruik

Nieuwsbrief

- ▶ Aantal edities 2011: **7**
- ▶ Aantal abonnees: **65.000**

b) Informatiesessies

Tabel 33: informatiesessies

	Aantal infosessies	Aantal aanwezigen
Eerste semester	68	2474
Tweede semester	54	1483
Totaal 2011	122	3957

6.2. Individuele informatieverstrekking, vraagarticulatie en accountmanagement

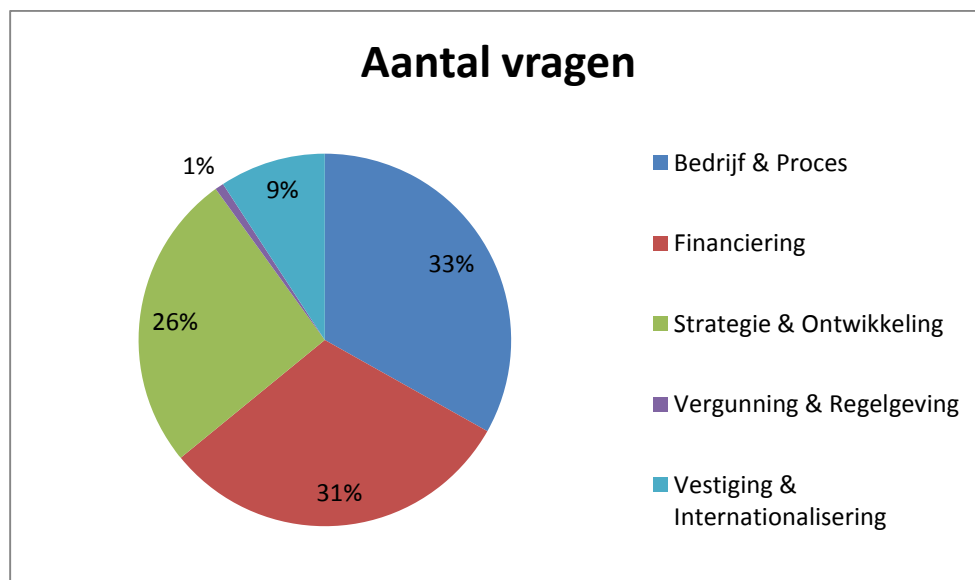
Naast het organiseren van informatiesessies en de verspreiding van brochures, heeft het Agentschap Ondernemen in 2011 ondernemers en kandidaat-ondernemers in Vlaanderen ook bijgestaan met het beantwoorden van individuele vragen en hen wegwijs gemaakt in de ondersteuning die de overheid kan bieden bij verschillende aspecten van ondernemen in Vlaanderen.

Deze dienstverlening heeft dan betrekking op het beantwoorden van eenvoudige vragen (informatieverstrekking), het interpreteren van de noden en vragen van ondernemers en hen oriënteren naar de gepaste steunmaatregelen (vraagarticulatie) en het beantwoorden van complexere vragen van ondernemingen met betrekking tot overheidsmaatregelen en het wegwijs maken van bedrijven in overheidsregelgeving, steunmaatregelen en verplichtingen.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de vragen die door het Agentschap Ondernemen beantwoord werden in het kader van de reguliere dienstverlening.

Tabel 34: Totaal aantal vragen dienstverlening themaplatformen

Themaplatform	Aantal vragen
Bedrijf & Proces	1812
Financiering	1693
Strategie & Ontwikkeling	1419
Vergunning & Regelgeving	42
Vestiging & Internationalisering	503
Totaal	5469

Een vergelijking met 2010 toont dat het aantal beantwoorde vragen in 2011 afgenomen is met 1139 of 17 procent. Zoals blijkt uit onderstaande tabel is de afname van vragen het grootst in de domeinen 'strategie en ontwikkeling' en 'financiering'. Deze afname valt grotendeels te verklaren door de heroriëntering van de dienstverlening van het Agentschap Ondernemen van actor naar regisseur, alsook doordat de bekendmaking van het Agentschap als Kenniscentrum voor Overheidsmaatregelen nog moet starten.

Tabel 35: vergelijking 2010 - 2011

Themaplatform	2011	2010	Vershil
Bedrijf & Proces	1812	1809	3
Financiering	1693	2089	-396
Strategie & Ontwikkeling	1419	1981	-562
Vergunning & Regelgeving	42	Nvt	Nvt
Vestiging & Internationalisering	503	729	-226
Totaal	5469	6608	-1139

Tabel 36: Type vragen per themaplatform

Themaplatform	Totaal aantal vragen
Bedrijf & Proces	1812
1. Informatieverstrekking	505
2. Vraagarticulatie	1242
3. Accountmanagement	65
Financiering	1693
1. Informatieverstrekking	940
2. Vraagarticulatie	668
3. Accountmanagement	85
Strategie & Ontwikkeling	1419
1. Informatieverstrekking	749
2. Vraagarticulatie	570
3. Accountmanagement	100
Vergunning & Regelgeving	42
1. Informatieverstrekking	33
2. Vraagarticulatie	4
3. Accountmanagement	5
Vestiging & Internationalisering	503
1. Informatieverstrekking	119
2. Vraagarticulatie	328
3. Accountmanagement	56

Tools

Het agentschap Ondernemen heeft volgende instrumenten ontwikkeld ter ondersteuning van ondernemers bij diverse aspecten van de bedrijfsvoering.

Tabel 37: overzicht tools

Tools
Tender Alert Service
IE-scan
REG-scan
Energie nieuwbouwadvies
Milieuchecklist
Eco-efficiëntie scan
Ondernemingsscan
Dynamische Bedrijfsoriëntatie (DBO)
Werken met KMO-adviseurs
Met goesting blijven werken en leren - kritische condities voor een leeftijdsbewust en duurzaam personeelsbeleid - Zelfbevragsingsinstrument
Startkompas
Leidraad voor het opstellen van een ondernemingsplan
KMO-ICT-Test
Ideeënsan
Designmeter
Subsidiedatabank

6.3. Kenniscentrum overheidsmaatregelen : een geïntegreerde benadering van ondernemers

De verschillende beleidsniveaus nemen voortdurend initiatieven om ondernemers te informeren, adviseren en ondersteunen. Bedrijven komen in contact met de overheid via een gefragmenteerd landschap. Hierdoor ontstaan onduidelijkheid, administratieve lasten, onnodige kosten en tijdverlies.

Het project 'geïntegreerde benadering van ondernemers' heeft tot doel de informatie van de Vlaamse overheid richting ondernemers te stroomlijnen en de ondernemer een helder en duidelijk beeld te geven van waar hij voor welke vergunningsaanvraag en/of dienstverlening terecht kan zodat hij geen kostbare tijd meer moet verliezen met het zoeken naar het juiste aanspreekpunt. Daarnaast wil dit project er ook voor zorgen dat er eenduidige informatie- en communicatiestromen richting ondernemingen ontstaan.

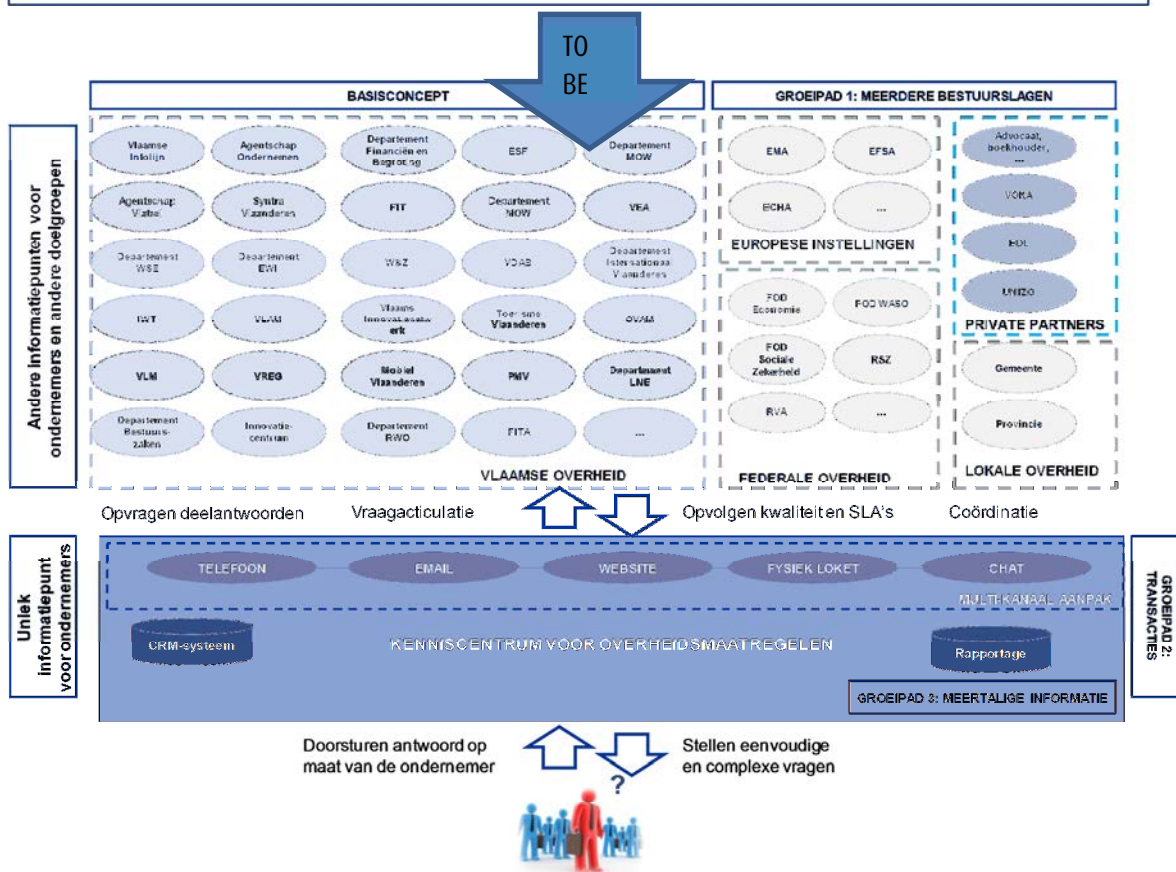
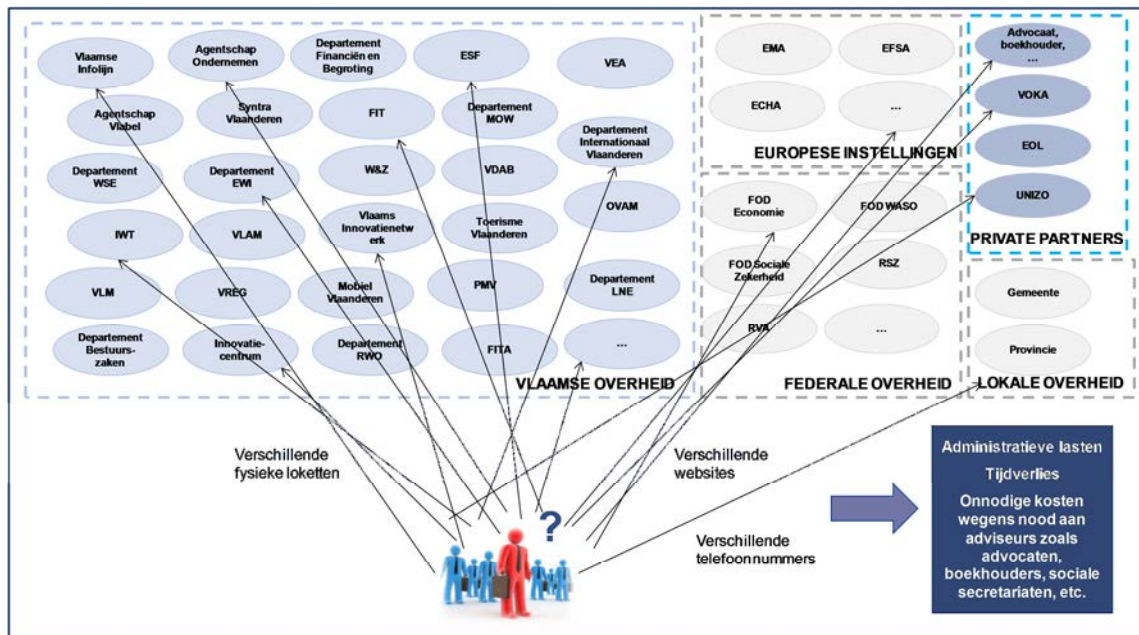
Het Agentschap Ondernemer heeft als trekker van het sleutelproject 1.1. 'Naar een geïntegreerde benadering van ondernemers' in het voorjaar van 2011 een studieopdracht uitgeschreven om een strategie te ontwikkelen voor een efficiënte en geïntegreerde benadering van de ondernemer vanuit de Vlaamse overheid. De scope van de opdracht werd afgebakend tot de informatieverstrekking over overheidsmaatregelen van de Vlaamse overheid richting ondernemer. De opdracht werd toegekend aan Deloitte Consulting en is begin september 2011 opgestart.

Om alle belanghebbenden te betrekken bij het uittekenen van de strategie van de Vlaamse overheid met betrekking tot informatieverstrekking over overheidsmaatregelen aan ondernemers werd vanaf de start van het sleutelproject een overlegstructuur (ambtelijke stuurgroep met vertegenwoordigers van Vlaamse agentschappen en departementen en het beleid, klankbordgroep met vertegenwoordigers uit de betrokken beleidsdomeinen, raadgevend comité Agentschap Ondernemen met vertegenwoordigers uit het middenveld) in het leven geroepen.

Daarnaast werden individuele gesprekken gevoerd met betrokken leidend ambtenaren, intermediairen en vertegenwoordigers van het beleid voor het toelichten van het project en het aftoetsen van scenario's voor toekomstige strategie. Als staving voor de strategie werd een inventaris opgemaakt van bestaande informatiekkanalen en werd een vragenlijst uitgevoerd bij 212 ondernemers, gevolgd door een kwalitatieve workshop. Er werd tevens een internationale benchmarking uitgevoerd.

Op basis van een nauwe samenwerking met alle stakeholders werd eind 2011 consensus bereikt over volgende bouwstenen voor een geïntegreerde informatieverstrekking:

- ▶ Uitbouw van een portaalsite voor geïntegreerde informatieverstrekking over overheidsmaatregelen op maat van de ondernemer.
- ▶ Uitbouw van een kenniscentrum voor overheidsmaatregelen voor het beantwoorden van vragen van ondernemers.
- ▶ Het Agentschap Ondernemen treedt op als coördinator (cfr. 'regisseursrol') binnen een netwerkmodel.

In het voorjaar van 2012 zal aan de Vlaamse Regering een nota worden voorgelegd met de blauwdruk van de gedragen consensus over de strategie voor geïntegreerde informatieverstrekking over overheidsmaatregelen van de Vlaamse overheid richting ondernemers. Een concreet voorstel tot implementatie van geïntegreerde informatieverstrekking met de bijhorende budgettaire implicaties zullen voor het zomerreces aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

6.4. Sectoraal accountmanagement

Sectoraal accountmanagement werd eind 2010 door het Agentschap Ondernemen opgestart als experiment voor de sector logistiek, de sociale economie sector, onderwijs, de toeristische sector en de creatieve sectoren. Het uitgangspunt was dat door het maken van de vertaalslag van generieke steunmaatregelen naar concrete maatregelen voor deze sectoren en door het ter beschikking stellen van aan de sector aangepaste tools de stap naar ondernemerschap werd gefaciliteerd en de professionalisering betrokken sectoren werd gestimuleerd. Bij aanvang lag de nadruk dan ook bij dienstverlening aan en ondersteuning van de bedrijven actief in deze sectoren.

Zo werd in het najaar in elke provincie een leer- en infodag 'Op stap naar ondernemerschap' voor leerkrachten georganiseerd, waar naast het oefenen met een ondernemingsplan een overzicht van ondernemingsinitiatieven voor leerkrachten en leerlingen werd gegeven.

Uit regelmatige contacten en afstemming met verantwoordelijken voor de respectievelijke beleidsdomeinen binnen de Vlaamse Overheid werd een behoefte aan samenwerking ervaren tussen het Agentschap Ondernemen en deze beleidsdomeinen. Het Agentschap Ondernemen kan hier input leveren vanuit bedrijfseconomisch oogpunt. Zo werd voor de sector onderwijs aan het "actieplan ondernemend onderwijs" meegewerkt en wordt daar samen met de andere beleidsdomeinen verder opvolging aan gegeven.

Voor het luik sector accountmanagement sociale economie werden de beleidsontwikkelingen op vlak van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen van nabij gevolgd en wordt onderzocht hoe de respectievelijke ondersteuningsinstrumenten beter op elkaar kunnen afgestemd worden.

Sector accountmanagement logistiek spitste zich toe op het toetsen van provinciale initiatieven aan de doelstellingen van de Vlaamse Regering en het actief aanwezig zijn in de structuren van Flanders Logistics. Tevens kregen buitenlandse investeringsdossiers met logistieke aspecten specifieke aandacht

Vanuit sector accountmanagement culturele en creatieve sectoren werd deelgenomen aan het Overleg Creatieve Industrieën dat onder impuls en begeleiding van Flanders DC een visienota met aanbeveling voor de betrokken sectoren en beleidsdomeinen opmaakte en voorstelde op de ViA Ronde tafel Creatieve Industrieën mei 2011.

In nauwe samenwerking met Toerisme Vlaanderen en sectorfederaties werden voor de ondernemers en ondernemingen in de sector informatiesessies georganiseerd en werden domein overschrijdende contacten gelegd. Tevens werd actief meegewerkt aan de ronde tafel "Toerisme en Innovatie".

Binnen Agentschap Ondernemen wordt onderzocht of het sectoraal accountmanagement kan uitgebreid of omgevormd worden tot een samenwerking met alle beleidsdomeinen binnen de Vlaamse Overheid. In de toekomst zal hier ook ruimte gemaakt worden voor beleidsvoorbereidende en beleidsondersteunende activiteiten.

7. Design Vlaanderen

Voor de promotie van Vlaams Design werkt het Agentschap Ondernemen onder de naam 'Design Vlaanderen'. Hieronder wordt een kort overzicht gegeven van de activiteiten van Design Vlaanderen in 2011.

7.1. Bedrijfsgerichte acties

In het kader van de bevordering van de competitiviteit en de export van de bedrijven organiseerde Design Vlaanderen in 2011 workshops en infosessies, werd advies en begeleiding geboden aan bedrijven en werden publicaties verspreid.

Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste workshops en publicaties:

Tabel 38: bedrijfsgerichte acties Design Vlaanderen

Workshop	Aantal deelnemers
Workshop 'Service Design' in samenwerking met VVSG: Geel 24/02/2011	16
Workshop 'Service Design' in samenwerking met VVSG: Gent 22/03/2011	16
Workshop 'Service Design' in samenwerking met VVSG: Brussel 01/04/2011	15
Internationale workshop Ecolizer 2.0 in samenwerking met OVAM op 25/02/2011	30
Workshop Designmanagement UNIZO Antwerpen 01/03/2011 – Ondernemerscoach starters	9
Workshop Designmanagement UNIZO Antwerpen 03/05/2011 – Ondernemerscoach retail	8
Workshop Designmanagement Ondernemerscentrum Kortrijk (Commerciële Innovatie) te Ieper 05/05/2011	18
Workshop Designmanagement UNIZO Gent 09/05/2011 Ondernemerscoach retail	10
Workshop Designmanagement UNIZO Gent Creatieve sector 30/05/2011	10
Workshop Designmanagement Ondernemerscentrum Kortrijk (Commerciële Innovatie) – Oostende 12/09/2011	24
Workshop Service design – Cultuurnet Vlaanderen te Kortrijk 17 -18/11/2011	15
Publicaties	Aantal exemplaren
Service design, een sterke strategie voor het lokale bestuur	1.000

7.2. Promotie Vlaams Design

In het kader van de bevordering van de bekendheid van design bij een groot publiek en inzonderheid bij de Vlaamse kmo's werden tentoonstellingen georganiseerd en nam Design Vlaanderen in 2011 deel aan beurzen. Hieronder een overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2011:

Tentoonstellingen

Tabel 39: Tentoonstellingen

Tentoonstelling	Bezoekersaantal
Prijsbeesten	701
Humin	542
De Nieuwe Oogst 2010	732
Design Directors	941
Design Brasil (Europalia)	976
Henry van de Velde Awards & Labels 2010 (De Loketten, Vlaams Parlement)	2.572
"Je suis dada", Madrid (Fundación Carlos de Amberes)	2.100
Belgium is Design. Design for Mankind"	22.087

Beursdeelnames

- ▶ Belgium is Design, Pinacotheca, Milaan, 10.000 bezoekers
- ▶ Eunique, Karlsruhe ;
- ▶ Een delegatie van FIT en Design Vlaanderen bezocht de Business Design Week in Hong Kong met het oog op een Belgische deelname in 2013.

Publicaties

Tabel 40: publicaties

Publicaties	Exemplaren
Henry van de Velde Awards & Labels 2010	6000
Kwintessens ism met FFI	4 keer per jaar op 1.700 exemplaren
Ossenbloedrood	wekelijks e-zine naar ca. 1000 adressen
Les Belges	3.000 plannetjes 800 USB-sticks
Belgium is Design. Design for Mankind (samenwerking met Stichting Kunstboek)	2.000

Events

Tabel 41: events Design Vlaanderen

Henry van de Velde Awards & Labels 2011: de uitreiking (800 aanwezigen)
Lente- en Herfstselecties 2011

Adviezen

Design Vlaanderen verleende 106 adviezen in 2011.

Projecten

SEEproject Interreg IVC

Design Vlaanderen is een actieve partner in het driejarige Europese project SEE (Sharing Experience Europe-Policy, Innovation & Design). Het project ziet design en 'design thinking' als een belangrijk managementinstrument voor bedrijven en organisaties in brede zin. SEE wil beleidsmakers en -uitvoerders sensibiliseren voor deze materie en komen tot meer gerichte 'design policies'. Het project groepeerde 11 Europese partners en wordt gecoördineerd door Design Wales.

Design Vlaanderen organiseerde de 'Final Conference' op 29 maart 2011 in het Vlaams Parlement.

Programma en sprekers:

- ▶ Design as part of innovation policy in a global context
Gavin Cawood / Operations Director, Design Wales
- ▶ Making design policy happen in Denmark: the journey since 1997
Anders Byriel / CEO of Kvadrat, Chairman, Danish Design Council
- ▶ Innovate and integrate: Design support for companies in New Zealand
Judith Thompson / Director, Better by Design
- ▶ Design policy in practice: innovative strategies for local authorities in Flanders
Patrick Janssens / Mayor of Antwerp
Jan Van Alsenoy / Association of Flemish Cities and Municipalities
- ▶ Design as a Government capability
Bryan Boyer / Strategic Design Lead, SITRA - the Finnish Innovation Fund
- ▶ EU Design and Innovation Initiative: What's next for design in Europe?
Peter Dröll / European Commission DG Enterprise and Industry

Tijdens de conferentie werden 11 kortfilms getoond over de het designbeleid van de 11 SEE partners en werd de Engelstalige Service Design Toolkit gratis aan de deelnemers gegeven.

Deelnemers: 200 deelnemers vanuit 25 landen, zowel Europa als andere werelddelen.

Organza-project

Design Vlaanderen hoopt via het Organza-project een waardevolle bijdrage te kunnen leveren aan het vormen van een coherent beeld over de economische rol die de creatieve industrieën spelen in Vlaanderen. Het project laat toe een doordachte, duidelijke visie op de plaats van creativiteit in de Vlaamse bedrijfswereld te formuleren en zo bij te dragen tot economische groei.

DESIGN DAYS in 2012

Design Vlaanderen is partner in het initiatief "Design Days" georganiseerd door ERRIN (European Regional Research and Innovation Network).

BEDA

Design Vlaanderen is lid van de Raad van Bestuur van BEDA en woonde de verschillende Boardmeetings bij. Tijdens deze vergaderingen wordt beleidsvoorbereidend werk verricht voor de Europese Commissie in de context van design. Als gevolg daarvan werd de "European Design Leadership Board" opgericht en werd het programma EDII (European Design Innovation Initiative) opgestart ter waarde van 3 miljoen euro.

7.3. Designplatform als beleidsvoorbereidend initiatief

Wettelijk kader

- ▶ Ministeriële besluiten voor FFI, Designregio Kortrijk en Designregio Limburg de dato 16 december 2011.

Bugettaire allocatie

- ▶ oproep: resp. 150.000 euro voor FFI en 350.000 euro zowel voor Designregio Kortrijk als voor Designregio Limburg

Toelichting

Tijdens de Vlaamse 'Design Summit' op 29.3.2011 namen 5 designorganisaties in Vlaanderen het engagement op om hun krachten te bundelen om design te ontwikkelen en in te zetten als een hefboom voor de ontwikkeling van Vlaanderen.

Op Vlaams niveau waren dit:

- ▶ Design Vlaanderen ingebed in het Agentschap Ondernemen
- ▶ Flanders InShape
- ▶ Flanders Fashion Institute, ingebed in Flanders DC

Op regionaal niveau waren dit:

- ▶ Designregio Kortrijk
- ▶ Designhub Limburg

In uitvoering van deze intentieverklaring werd intensief gewerkt aan een beleidsnota voor dit nieuwe platform.

Op 20 mei 2011 werd een eerste conceptnota toegelicht aan vertegenwoordigers van de ministers bevoegd voor economie, innovatie en cultuur.

De beleidsnota 'Design Platform Vlaanderen' van november 2011 was daar de verdere concretisering van. Het document geeft een omstandig overzicht van de aanleiding en context, de 5 partnerorganisaties, de visie en missie, de doelgroepen, de strategische doelstellingen, het bedrijfsmodel, de activiteitenportfolio en het werkprogramma voor 2012. De tijdshorizon reikt tot 2020, het jaar waarin men ambieert om Vlaanderen 'World Capital of Design' te laten zijn. Het beleidsplan ligt ook volkomen in lijn met 'Vlaanderen in Actie'.

In uitvoering van de beleidsnota werkte de afdeling eind 2011 gedetailleerder fiches uit over de activiteiten en hun financiering.

Op basis hiervan besliste de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid op 16.12.2011 om voor het werkingsjaar 2012 aan de hierna volgende organisaties de volgende subsidie toe te kennen:

- ▶ de Provincie Limburg: 350.000,00 euro voor het project 'Design Hub Limburg';
- ▶ de Designregio Kortrijk vzw: 350.000,00 euro voor het project 'Regionale Hub Designregio Kortrijk';
- ▶ Flanders DC: 150.000,00 euro voor zijn business unit Flanders Fashion Institute.

FFI wordt 100% gefinancierd door het Hermesfonds voor één bijkomend personeelslid op niveau A met werkmiddelen. De beide regio's Limburg en Kortrijk stellen voor hun subsidiëring hier een gelijkwaardige inbreng tegenover.

8. Overzicht van de uitbetalingen op het Hermesfonds

Tabel 42: Overzicht van de uitbetalingen op het Hermesfonds

ESR-omschrijving	Betaald
Werkingsuitg.- Eur.Uitg.- Beheers Vergoed. Derden	2.252.209,00
Overheids.Opdr. - Beleidsgebied. Ond. met POM's	605.548,01
Beheersvergoeding PMV - WinWin Lening	186.031,80
Convenant Flanders DC, FFI en Ond. Plan. Wedstrijd	450.000,00
KMO - IT	777.758,80
Bevordering Ondernemerschap - Mediaoproep	863.505,79
Ondersteuning van Ondernemingsplan Wedstrijden	391.500,00
Middelen financ. opdr. samenw. overeenk. met POM's	40.481,76
Bevordering Ondernemerschap - Onderwijs	496.342,66
Subsidies Design Vlaanderen	95.657,44
Project Ondernemingsvriendelijke Gemeente	634.619,46
Business Angels Networks (BAN's)	277.200,00
EFRO Vlaamse Cofinanciering	16.024.610,00
KMO - Portefeuille	31.175.223,05
Subsidie aan Vlaams Kenniscentrum Water (VLAKWA)	425.000,00
Peterschapsprojecten	1.393.709,20
Initiatieven Bevordering Ondernemerschap	3.577.643,77
Overdrachten aan IWT Vlaamse Excellentiepolen	510.800,75
Overdrachten aan VOI's - Generaties	5.455.834,00
Storting aan FIT ter uitvoering van EFRO-project	25.331,05
Investeringssteun - Wet 1970 en Decreet 1993	35.084,42
Investeringssteun wet 1978	10.300,00
Investeringssteun (GP) KMO - Decr. Econ. Onderst.Beleid	9.440.820,44
Ecologiesteun - Decreet Econom. Onderst.Beleid	73.573.608,61
Investeringssteun - strategisch a/ Onderneming - Decr.	33.103.870,66
Rentetoelage als gevolg van Hinder Openbare Werken	1.798.784,95
Prj. Gebiedsg.Partners - Vl.Econom.Ruimtebeleid	3.212.630,02
Aanleg bedrijv. terreinen + industr. Sites	10.665.193,11
Ak. Onroerend.Goed. - Ruimtelijk Ec.Beleid	36.062,47
Totaal	197.535.361,22

DEEL II: Interne Werking van het Agentschap Ondernemen

1. Adequate inspecties uitvoeren door de afdeling Inspectie Economie

1.1. Inleiding

In 2011 leverde de afdeling Inspectie Economie (AIE) 1140 inspectieverslagen af met een gemiddelde behandelingsduur (over alle dossiertypes heen) van 75 dagen. In 2010 bedroeg het aantal behandelde dossiers 1604 stuks met een gemiddelde behandelingsduur van 77 dagen. Dit betekent een daling met 29%.

Deze vermindering is enerzijds een gevolg van de drastische vermindering van het aantal aanvragen tot controle van elektronische dossiersoorten (groeipremie, ecologie online en ecologie call) en anderzijds aan een geleidelijke toename van het arbeidsintensieve karakter van andere dossiertypes (KMOP, ad hoc, call ondernemerschap en EFRO). Het 'soortelijk' gewicht van bijvoorbeeld een EFRO-controle (met veel personeelskosten en co-promotoren) of een KMOP-controle weegt veel zwaarder door dan de controle van bovenvermelde elektronische dossiersoorten. Ook de instroom van controleaanvragen neemt geleidelijk af. De stock daalde met méér dan 1/3 (van 634 naar 408 stuks).

De controles worden in de eerste plaats uitgevoerd in opdracht van zusterentiteiten binnen het Agentschap Ondernemen (de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid, maar ook de afdeling Europa Economie en de Dienst Ruimtelijke Economie).

Daarnaast bestaan ook samenwerkingsprotocollen met FIT (Flanders Investment and Trade) en met het Vlaams Energieagentschap (VEA). Hoewel voor de dossiers 'uitrustingsgoederen' de samenwerkingsovereenkomst al op 01.01.2009 afliep worden nog steeds controles verricht, weliswaar in mindere mate (14 in 2011 versus 23 in 2010). Een andere samenwerkingsovereenkomst heeft betrekking op de controle van KMOP-dossiers voor de pijler internationaal ondernemen (voor rekening van FIT).

De controles voor het VEA hebben betrekking op de toekenning van werkingssubsidies. Omgekeerd werd voor de beoordeling van technisch complexe ecologieprojecten in 2011 nog een beroep gedaan op de kennis en expertise van het VEA. Het is echter de bedoeling dat de VEA-ingenieurs hun activiteit betreffende adviesverlening afbouwen en doorverwijzen naar de accountmanagers 'energie & milieu'. Dit zal het voorwerp uitmaken van verder overleg met het oog op de afbakening van de bevoegdheden en de praktische invulling.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gecontroleerde dossiers in 2011.

Tabel 43: gecontroleerde dossiers 2011

Dossiertype	Opdrachtgever	Aantal
Ad hoc	AEO, AEE, DRE en VEA	34
Call ondernemerschap	AEO	11
Centraal- en Oost-Europa	AEE	9
EFRO	AEE	40
Interreg ⁴	AEE	46
Peterschapsprojecten	AEO	34
Uitrustingsgoederen	FIT	14
BEA/KMOP advies	AEO	60
BEA/KMOP opleiding	AEO	29
KMOP internationaal ondernemen	FIT	4
Ecologie online	AEO	141
Ecologie call	AEO	399
Ecologie	AEO	3
Groei premie	AEO	265
Rente Hinder Openbare Werken (RTHOW)	AEO	9
Opleidingssteun	AEO	3
Strategische investerings- en opleidingssteun (SIOS)	AEO	9
Streekcharterprojecten	DRE	4
ERSV	DRE	5
Bedrijventerreinen en -gebouwen	DRE	8
KO-dossiers (kleine ondernemingen)	AEO	6
MGO-dossiers (middelgrote en grote ondernemingen)	AEO	1
Mercurius	AEO	4
DVL Design	AEO	1
Eco Plus	AEO	1
Totaal		1.140

⁴ De meeste controles gebeuren met twee personen. In totaal werden 25 verschillende projecten gecontroleerd.

1.2. Controles in opdracht van AEO

Iets minder dan 90% van de controles gebeurt in opdracht van AEO. Het grootste gedeelte daarvan heeft betrekking op de elektronische dossiertypes (groeipremie, ecologie online en ecologie call). In 2011 vertegenwoordigden deze dossiers 80% van het totale aantal controles. Hierbij is een duidelijke verschuiving merkbaar van de groeipremie en ecologie online (twee uitdovende dossiersoorten) naar de ecologie call alhoewel het aantal controles van deze laatste dossiersoort ook stelselmatig vermindert.

Inspectie behandelde in 2011 in totaal 93 KMOP-dossiers. De nadruk lag nog steeds op de controle van de adviesverleners omdat het oneigenlijke gebruik het grootst is voor die pijler. De vaststellingen hebben trouwens mede aanleiding gegeven tot een bijsturing van de maatregel in de loop van 2011.

Het grootste gedeelte van de KMOP-controles gebeurden op verzoek van de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid en zijn een gevolg van externe klachten of eigen vaststellingen naar aanleiding van de aanvraag tot verlenging van de erkenning als dienstverlener.

De controles gebeuren bijna meestal maar niet uitsluitend bij de dienstverleners. Meestal moeten alle projecten worden gecontroleerd, wat zeer arbeidsintensief is. De vaststellingen leiden bovendien in veel gevallen tot hoorzittingen.

Inspectie ontving 222 vragen tot visum voor dossiers RTHOW tijdens het jaar 2011. Waar het initieel de bedoeling was om enkel de dossiers te controleren waarin er een verhoging van het kaskrediet was, heeft Inspectie tijdens het laatste kwartaal (gelet op de toename van het aantal dossiers en gelet op de stijgende subsidiebedragen) op eigen initiatief een aantal controles (op stukken) uitgevoerd voor projecten met een relatief omvangrijk steunbedrag.

In 2012 zullen de dossiers die aan een controle onderworpen moeten worden, geselecteerd worden op basis van een risicoanalyse. Die risicoanalyse wordt in samenspraak met AEO uitgewerkt.

1.3 Controle Europese dossiers

In 2011 kwam de behandeling van de EFRO-dossiers uit de nieuwe programmaperiode stilaan op kruissnelheid.

Met het oog op het opentrekken van de dossierbehandeling naar een groter aantal inspecteurs werd in 2011 met peters en meters gewerkt die voor minimum drie dossiers instonden voor de begeleiding en de kennisoverdracht naar de inspecteurs die dergelijke dossiers in het verleden niet of nauwelijks hadden behandeld. Het is de betrachting dat de inspecteurs in de loop van 2012 in staat zijn om autonoom EFRO-projecten te controleren. Hiertoe zijn nog een aantal acties voorzien.

In 2011 werden in Vlaanderen 22 steekproefcontroles in het kader van Art 62 §1 b van EU-verordening 1083/2006 (zogenaamde tweedelijnscontroles) uitgevoerd in 6 verschillende INTERREG-programma's. 17 controles werden volledig door de Afdeling Inspectie Economie (AIE) uitgevoerd, 4 in samenwerking met Ernst & Young en 1 in samenwerking met de Auditdienst Economische Zaken (Nederland). Alle controlerapporten werden tijdig opgeleverd. In het najaar werden voor het programma Grensregio Vlaanderen-Nederland door AIE nog 3 bijkomende controles uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de steekproefcontroles.

1.4. OLA-werking

De afdeling Inspectie Economie werkte voor het vijfde jaar met OLA-engagementen⁵.

In 2011 zijn de engagementen in vergelijking met 2010 niet gewijzigd. Met ingang van 01.01.2011 werden wel twee nieuwe dossiertypes toegevoegd in het licht van een meer gedetailleerde rapportering. De eerste categorie behelst de SIOS-dossiers die onder toepassing van het BVR van 22.02.2008 vallen en de tweede categorie wordt gevormd door de dossiers ingediend in het kader van de call ondernemerschap, waarvan de controles vooralsnog uitsluitend onder toepassing van het BVR van 07.10.2005 vallen. Tot eind 2010 werden deze dossiers opgenomen onder de rubrieken 'Ad hoc'.

De doorlooptijd wordt enkel opgeschort indien op schriftelijke informatie moet worden gewacht en voor onverwachte en dringende (kabinets)opdrachten.

De OLA-werking is van toepassing op nagenoeg alle niet uitdovende dossiersoorten met uitzondering van INTERREG-dossiers.

Tabel 43: doorlooptijd dossiers 2011

Dossiertype	Aantal behandelde dossiers	Doorlooptijd exclusief wachten op info	OLA-engagement
Ad hoc	34	105	120
Call ondernemerschap	11	153	120
EFRO	40	133	120
BEA/KMOP advies	60	131	90
BEA/KMOP opleiding	29	238	90
KMOP internationaal advies	4	99	90
Groei premie	265	53	90
Ecologie online	141	61	90
Ecologie call	399	45	90
Peterschapsprojecten	34	95	120
Rente hinder openbare werken	9	24	30
Ad hoc opleidingssteun	3	40	120
SIOS	9	47	120
Bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen	8	71	120

Het OLA-engagement werd voor drie dossiertypes niet gehaald:

- ▶ KMOP (alle pijlers);
- ▶ EFRO;
- ▶ call ondernemerschap.

Deze evolutie vergt de nodige aandacht omdat net deze dossiersoorten in de toekomst de belangrijkste bestaansredenen van de afdeling Inspectie Economie zullen vormen. Deze ontwikkelingen gaan gepaard met de overgang van hoofdzakelijk elektronische dossiersoorten (met uitzondering van KMOP) met relatief weinig verslaggeving naar meer arbeidsintensievere controles met een zeer uitgebreide verslaggeving (vnl. vereist door Europa).

⁵ OLA: Operational Level Agreement (= intene Service Level Agreement)

1.5. Integriteit

De afdeling Inspectie Economie vervult binnen het Agentschap Ondernemen een trekkersrol voor een organisatiebreed integriteitstraject. Hierover kunt u meer lezen onder punt 6 van Deel II van dit jaarverslag.

2. Personeel

Meer doen met minder.

Het beleid van de Vlaamse overheid is erop gericht om de komende jaren meer te doen met minder. Zo staat het ook duidelijk geformuleerd in het meerjarenprogramma "Slagkrachtige overheid". Dit meerjarenprogramma is trouwens een belangrijk onderdeel van "Vlaanderen in Actie", het toekomstproject van de Vlaamse Regering voor Vlaanderen.

In 2011 heeft de Vlaamse Regering ook duidelijk de doelstelling geformuleerd om het aantal ambtenaren met 5% te verminderen tegen het einde van de huidige legislatuur.⁶

2011 werd gekenmerkt door een hoge uitstroom ten gevolge van pensioneringen bij het Agentschap Ondernemen. Deze uitstroom werd ten volle aangegrepen om te kunnen komen tot een rationalisatie van het personeelsbestand.

Deze geconcentreerde ingreep was des te belangrijker omdat we de komende jaren ook minder uitstroom verwachten dan in 2011. Op 1 jaar tijd zijn we er al dusdanig in geslaagd om het aantal personeelsleden met 12 eenheden te verminderen tot 278 eenheden.

Ondanks de zeer grote ingreep om het aantal personeelsleden te verminderen, blijven we nog 8 eenheden verwijderd van de doelstelling die de Vlaamse Regering opgelegd heeft.

We gaan er van uit dat we deze doelstelling alsnog kunnen bereiken zonder naakte ontslagen door te voeren.

Regularisatie van contractuele functies

Conform de personeelsregelgeving worden permanente functies door statutaire ambtenaren uitgeoefend worden. Een contractuele tewerkstelling is slechts mogelijk in uitzonderlijke gevallen.

Niettemin werkten in 2009 bij het Agentschap Ondernemen heel wat contractuele personeelsleden voor permanente beleidsopdrachten. Deze situatie hadden we in hoofdzaak overgeërfd bij de migratie van het voormalige VLAO-personeel naar het Agentschap Ondernemen.

Daarom werd vanaf 2009 voorzien in een programma om stelselmatig de contractuele tewerkstelling op permanente taken te regulariseren naar een statutaire tewerkstelling. Hiermee willen we tegemoet komen aan de tewerkstellingsprincipes zoals die voorzien zijn in het personeelsstatuut van de Vlaamse overheid.

De omschakeling naar statutaire arbeidsplaatsen heeft er in hoofdzaak toe bijgedragen dat het aantal contractueel tewerk gestelde personeelsleden met **bijna 50 %** gedaald is in 2 jaar tijd.

Meer diversiteit

Tijdens de zomerperiode heeft een jobstudente de instroom van sollicitanten nader geanalyseerd. Uit de studie kwam naar voor dat de instroom van sollicitanten uit de kansengroepen de voorbije jaren sterk is toegenomen. 2011 is te beschouwen als een scharnierjaar t.a.v. de voorbije jaren. Deze instroom kan toegeschreven worden aan het specifieke diversiteitsbeleid binnen het Agentschap Ondernemen.

---

⁶ In het voorjaar van 2012 werd deze doelstelling bijgesteld naar 6%

De verhoogde instroom weerspiegelt zich eveneens in de personeelscijfers. Na een stagnatie in 2009 en 2010, hebben we in 2011 een **verdubbeling** kunnen waarnemen in het aantal tewerkgestelde personen met een arbeidshandicap en het aantal tewerkgestelde personen van allochtone afkomst.

In onderstaande tabel wordt de evolutie weergegeven tijdens de huidige legislatuur.

Tabel 44: evolutie diversiteit

Doelgroep	2009	2010	2011
Alloctonen	0,3%	0,7 %	1,4 %
Personen met een arbeidshandicap	0,3%	0,3 %	1,08 %

In het kader van de beheersovereenkomst heeft het Agentschap Ondernemen als streefdoel gesteld om zowel de vertegenwoordiging van alloctonen als de vertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap naar 2,5 % van het personeelsbestand te brengen in 2014. Dit streefdoel blijft haalbaar, maar zeer ambitieus.

Investeren in vorming, training en opleiding (VTO)

De dienstenportfolio van het Agentschap Ondernemen ondergaat momenteel een transitie. Hierdoor is het aantal opleidingsinitiatieven sterk toegenomen.

De migratie naar een nieuwe Windows en Office-omgeving, hebben we organisatie breed ondersteund met een gepaste training. Ook het up-to-date houden van de technische competenties voor de GIS-werking vergde de nodige investeringen in 2011.

De ontwikkeling van nieuwe activiteiten, gebeurt steeds meer op projectmatige basis. Daarom hebben we in 2011 ook afdoende geïnvesteerd in opleidingen rond projectmatig werken.

3. Communicatie

3.1. Campagnes van het Agentschap Ondernemen

De vernieuwde ecologiepremie

Om de vernieuwde ecologiepremie onder de aandacht te brengen, werd een publireportage in de media gepubliceerd. In milieudirect, de ecologiespecial bij Gazet van Antwerpen en Belang van Limburg, Business & KMO en ecotips werden de wijzigingen toegelicht.

Aanvullend werd in maart 2011 een infosessie georganiseerd in elke Vlaamse provincie.

Gesteunde projecten in de kijker!

Het Agentschap Ondernemen heeft 5 filmpjes laten maken in samenwerking met productiehuis Picstory. Er werden 5 gesteunde projecten geselecteerd onder het motto 'Agentschap Ondernemen steunt partners'.

Brugproject LOKEL (KATHO)

Er is een steeds grotere behoefte aan volwassenen maar vooral ook jongeren die durven ondernemen. Verschillende initiatieven, zoals bijvoorbeeld Vlajo en Stichting Onderwijs van Unizo, slaan de brug tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Het doel: meer welvaart en welzijn creëren in Vlaanderen. Het KATHO, de Katholieke Hogeschool van Zuid-West-Vlaanderen, sloot zich graag aan bij deze missie. Met de steun van Agentschap Ondernemen.

Meer weten? www.lokel.be

VLARIP-project van Essenscia

Duurzaam ondernemen wint ziederogen aan belang. Bedrijven worden gestimuleerd om mens en milieu beter te beschermen. Essenscia, de koepelorganisatie van de chemie- en life sciencessector, ondersteunt de Vlaamse industrie bij het integreren van de nieuwe, strenge eisen voor de producenten, de importeurs en de gebruikers van chemicaliën. Agentschap Ondernemen steunt dit belangrijke initiatief.

Meer weten? vlarip@essenscia.be

BAN Vlaanderen

Agentschap Ondernemen wil de economische groei in Vlaanderen stimuleren door de ontwikkeling en de promotie van ondernemerschap. Het Business Angels Network BAN Vlaanderen is hiervoor een gedroomde partner. Het brengt ondernemers en investeerders samen.

Meer weten? www.ban.be

Bedrijventerrein Ter Mote (VENECO)

Agentschap Ondernemen wil ruimte creëren voor bedrijven. Daarom subsidiëren we de aanleg en heraanleg van bedrijventerreinen. Op voorwaarde dat er op een doordachte en duurzame manier te werk wordt gegaan - zowel bij de aanleg, als later bij het onderhoud. Op basis van deze afspraken gingen we onder andere al in zee met projectontwikkelaar Veneco.

Meer weten? www.veneco.be

BEBEO

De bevolking vergrijsst en steeds minder kinderen zijn geneigd om in de voetsporen van hun ouders te treden. Hierdoor moet maar liefst één derde van de ondernemingen in de Europese Unie de komende jaren op zoek gaan naar een nieuwe eigenaar. In Vlaanderen gaat het elk jaar om maar liefst 13.500 bedrijven. Daarom staat Agentschap Ondernemen achter het project BEBEO dat focust op de sensibilisering en begeleiding van Oost-Vlaamse kmo's die een overnemer zoeken

Meer weten? www.bebeco.be

De filmpjes werden in de loop van de maanden mei en juni uitgezonden op bijna alle Vlaamse regionale TV zenders.

Agentschap Ondernemen als kenniscentrum voor overheidsmaatregelen

Gelijklopend met de filmpjes over de partners werd ook een beperkte printcampagne gelanceerd over het Agentschap Ondernemen als *kenniscentrum voor overheidsmaatregelen*.

De campagne werd gevoerd in een beperkt aantal vakbladen en kranten zoals ZO Magazine, Smart Business Strategies, KMO-PME, Trends, De Tijd, De Vlaamse Ondernemer, Manager Magazines en VOKA. De campagne liep in 2 golven (mei 2011 en september 2011).

Ondernemen wordt nog leuker als u op de nodige steun kunt rekenen

Meer weten over subsidies en regelgeving?

Wilt u profiteren van de lenen voorkeursle, de ecologische of andere overheidssubsidiën voor uw onderneming? Wilt u vragen over de regelgeving rond milieuzorg, energie, of zoekt u een geschikte locatie? Wilt u meer rechtstreeks subsidietoelagen bemiddelen? Bel ons gratis 0800 20 555 voor een helder antwoord of een afspraak met een van onze medewerkers in uw buurt.

www.agentschapondernemen.be

Agentschap Ondernemen

Met ondersteuning van ondernemers samen met onze partners

Activiteiten | Nieuws | Gest | Leven | Rugge | Staat

Al gedacht aan opvolging?

Rond overname en opvolging werd een beleid uitgestippeld. Dit ging gepaard met een sensibiliseringscampagne en een call to action. In samenwerking met communicatiebureau Fé werd een mediaplan uitgeschreven.

De aftrap werd gegeven in september 2011 met een persconferentie van minister-president Kris Peeters en een brief naar een groot aantal 55+-ers. Er werd een gratis infopakket ter beschikking gesteld.

De bladen Dag Allemaal en Libelle schreven een publireportage met testimonials om het topic ook onder de aandacht van de partners en kinderen van de bedrijfsleiders te brengen. De bedrijfsleiders / overlaters werden aangespoord zich voldoende te informeren via een printadvertentie. Deze verscheen in een aantal vakbladen zoals ZO Magazine, De Vlaamse Ondernemer, Vokatribune en De Zelfstandige. Maar ook in de kranten Het Laatste Nieuws, De Standaard, De Gazet van Antwerpen, het Belang van Limburg en De Morgen.

Voor de bekendmaking van de *week van de bedrijfsoverdracht*, georganiseerd in samenwerking met onze partners, werd een radiospot opgenomen. De week van de bedrijfsoverdracht liep van 24 tot en met 28 oktober 2011 en lokte veel bezoekers. De radiospot werd uitgezonden op Radio 1, Radio 2 en Q Music. Online werd op diverse sites bannering voorzien. Er werd een aparte url voorzien www.weekvandebedrijfsoverdracht.be waarop de initiatieven van alle partners vermeld werden.

**Kom naar
de Week van de
Bedrijfsoverdracht**

WEEK
vande
BEDRIJFS
OVERDRACHT

Slim energiegebruik

Het project REG in kmo's was aanwezig in de media eind 2011. Zo werd in verschillende relevante vakbladen en speciale krantenedities (De Groene Morgen, Industrie Technisch & Management, Vraag & Aanbod, De Standaard – dossier Business en KMO –, Ecotips en Milieudirect en De Standaard online) in de loop van november 2011 een aangepaste advertentie of publireportage ingelast.

DIK

Vakkundig isoleren werkt hartverwarmend voor uw energiefactuur

IS HET NIEUWE

DUN

Slim energiegebruik biedt alleen maar voordelen: u bespaart op uw energiefactuur en houdt zo extra middelen over voor groei

Onder impuls van minister-president Kris Peeters geeft het Agentschap Ondernemen Vlaamse kmo's een extra groene stimulans. Het agentschap biedt onder meer een oriënterende energiescan aan en geeft een overzicht van de premies voor energiezuinige technologie.

Meer weten of een energiescan aanvragen?
Agentschap Ondernemen maakt kmo's energiewijs
Alle info vindt u op www.rationeelenergiegebruik.be

Agentschap Ondernemen

Vlaanderen In Actie Fact 2020

EFRO

3.2. Nieuwsbrief en website

Nieuwsbrief

Het Agentschap Ondernemen stuurt om de 6 weken een digitale nieuwsbrief naar zo'n 68.000 abonnees. Alle belangrijke topics en recente wijzigingen kwamen hierin aan bod. Elke nieuwsbrief kondigt geplande evenementen aan.

Tabel 45: nieuwsbrieven Agentschap Ondernemen

Maanden	Aantal artikels
Juli	10
September	10
November	7
December	12
Totaal	27

Website

Naast informatiesessies en nieuwsbrieven is de website een belangrijke bron van informatie.

Op 1 december 2011 werd de nieuwe website van het Agentschap Ondernemen gelanceerd. Dit resulteerde in een piek van het aantal bezoeken aan onze site.

De nieuwe site heeft een thematische navigatie, een krachtige zoekmodule en een vernieuwde subsidiedatabank.

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het websitebezoek vanaf de lancering van de nieuwe website december 2011:

- ▶ 29.721 unieke bezoekers
- ▶ 106.551 unieke paginaweergaves

Meest bezocht: kmo-portefeuille, homepage en subsidiedatabank.

3.3. Deelname aan beurzen

Het Agentschap Ondernemen was onder andere aanwezig op de beurs ondernemen Brussel (maart 2011 Tours & Taxi) en Gent (oktober 2011 Flanders Expo).

De beursstand van het Agentschap Ondernemen werd in Gent aanzienlijk uitgebreid door ook het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk (VON) een plaats te geven. Gesubsidieerde projecten kregen de mogelijkheid om hun project voor te stellen op de beurs. Een succes!

We nemen ook deel aan andere relevante beurzen zoals de vakbeurs kinderopvang in Antwerpen (1 & 2 oktober 2011), de Vlaamse Startersdag georganiseerd door UNIZO in elke Vlaamse provincie, ...

Het Agentschap Ondernemen organiseert zelf tal van infosessies in alle Vlaamse provincies om bedrijven voldoende te informeren.

4. Informatiseringsprojecten

4.1. Netwerkimtegratie van het ex-VLAO netwerk in de het netwerk van de Vlaamse Overheid

Vrijdagavond 25 februari werd de integratie van het ex-VLAO netwerk in de het netwerk van de Vlaamse Overheid gestart en op maandag 28 februari afgerond. Met uitzondering van de GIS server, databaseserver, telefonie en audiovisuele apparatuur worden alle diensten volledig afgenomen van het outsourcingcontract. Tegelijk met de integratie van de netwerken werd ook een intensief upgradeprogramma gestart, alle computers werden opgewaardeerd naar het nieuwe windows 7 besturingssysteem en de office 2010.

Aansluitend op de integratie en upgradebeweging van ex-VLAO werd het upgradeproject in ex-AE aangevat. Op maandag 7 maart werkten alle personeelsleden op een identieke configuratie en hetzelfde netwerk en op de nieuw gerealiseerde fileserver. In maart en april werden verschillende organisatiebrede opleidingen voorzien die het optimale gebruik van de nieuwe software ondersteunden.

Voorafgaandelijk aan de netwerkimtegratie ondersteunde het Agentschap Ondernemen ook de ICT matige afsplitsing van een aantal andere organisaties die diensten afnamen van het ex-VLAO netwerk en de dienst ICT. Het Agentschap Ondernemen bood ondersteuning bij het schrijven van de lastenboeken en adviseerde in de analyse van de kandidaten en de uiteindelijke toewijzing. Bij de afsplitsing werd de verhuis mede door AA gefaciliteerd en ook na de afsplitsing van deze organisaties werd nog enkele maanden nazorg en advies door de dienst ICT verleend. Omwille van praktische redenen en samenwerkingsverbanden blijven deze organisaties wel nog gebruik maken van de VoIP en videoconferentie infrastructuur.

4.2. De Ondernemingsfoto

De uitbouw van de geïntegreerde ondernemingsfoto door o.m. de uitbreiding van de dossiergegevens met deze van de niet-digitale steunmaatregelen via MIS teneinde te komen tot een virtuele klanteninformatiefiche die de gegevens van de advies - en steunfunctie ontsluit naar de interne medewerker en de externe klant.

Op 18 juli 2011 werd de ondernemingsfoto met succes gelanceerd. Met de geïntegreerde ondernemingsfoto wordt tegemoet gekomen aan de nood tot centralisatie van informatie zowel vanuit klantenperspectief als voor het personeel van het Agentschap Ondernemen. Met de ondernemingsfoto wordt alle beschikbare informatie van een onderneming getoond zodat in één oogopslag de onderneming en de medewerker van het Agentschap Ondernemen zicht heeft op de ondernemings- en dossiergegevens van zowel digitale als niet-digitale maatregelen.

Ondernemingsfoto voor ondernemingen:

Agentschap Ondernemen Vlaamse overheid

Welkom, Caroline Swyngedouw (Testonderneming_A) [Onderneming afmelden](#) | [Volledig afmelden](#)

U bent hier: [Agentschap Ondernemen](#) > [steunmaatregelen](#) > [ondernemingsfoto](#)

Mijn ondernemingsfoto

"Hieronder vindt u via "Mijn dossiers" een overzicht van de lopende dossiers van uw onderneming per steunmaatregel. Indien u alle dossiers wenst te zien, klik dan op "Toon alle dossiers". Klik een dossier aan voor meer details of om acties uit te voeren (dit laatste enkel bij de digitale steunmaatregelen). Wenst u een nieuwe aanvraag in te dienen bij de digitale steunmaatregelen kmo-portefeuille of ecologiepremie klik dan op de naam van de steunmaatregel."

Om uw ondernemingsgegevens te raadplegen waarover wij beschikken, klik dan "Mijn ondernemingsgegevens" aan. Wenst u bepaalde wijzigbare gegevens te wijzigen ga dan naar "Mijn profiel" in de blauwe bovenbalk en klik vervolgens "De ondernemingsgegevens wijzigen" aan.

Mijn dossiers

Mijn ondernemingsgegevens

kmo-portefeuille

[Toon de lopende dossiers](#) [Toon alle dossiers](#)

Dossiernummer	Startdatum	Status
2011KMO083168	13/12/2011	Bevestigd

Ecologiepremie Plus

[Toon de lopende dossiers](#) [Toon alle dossiers](#)

Geen lopende dossiers gevonden

Ecologiepremie via Call

[Toon de lopende dossiers](#) [Toon alle dossiers](#)

Geen lopende dossiers gevonden

Toegang tot:

- kmo-portefeuille
- Ecologiepremie
- Groeipremie

EFRD
European Regional Development Fund

SUBSIDIE DATABANK

enterprise europe netwerk
Alleen voor de onderneming Etenes handbereik

In de loop van 2012 zal worden onderzocht hoe gegevens van andere entiteiten (FIT, IWT, ...) in de foto kunnen opgenomen worden. Daarbij zal tevens aansluiting worden gezocht met het project van het geïntegreerd loket dat in agentschapsoverschrijdende context zal worden ontwikkeld.

4.3. Verhuis VAC Leuven

De verhuis naar het VAC werd zo gepland dat deze samen viel met de netwerkintegratie. Zodoende kon de downtime wegens de ICT integratie voor de verhuis aangewend worden. Er werd overeengekomen dat FIT bij elke verhuisbeweging gebruik zal maken van de telefonie die in het VAC voorhanden is. Aangezien FIT ook verhuisde naar het VAC Leuven werden deze personeelsleden als eerste afgekoppeld van de Agentschap Ondernemen telefooncentrale.

4.4. Verhuis VAC Brugge

De verhuis van het Agentschap Ondernemen West-Vlaanderen van de Jan Breydellaan naar het VAC Brugge werd in 2011 voorbereid.

4.5. Uitbouw CRM systeem

Na de netwerkintegratie werd het voorbereidend analysetrack opgestart voor de vernieuwing van het 12 jaar oude CRM systeem. In oktober 2011 werd door het directiecomité de strategische nota en het plan van aanpak voor de uitbouw van een nieuw CRM goedgekeurd waarna de functionele analyse voor het contactcenter en kenniscentrum werd opgestart. De voorafgaandelijk analyses en gekozen opties werden in december in 2 demossies afgetoetst aan 45 personeelsleden.

4.6. EXACT - Implementatie audit debiteurenbeheer

Om tegemoet te komen aan de aanbevelingen van de interne controle naar aanleiding van de thema-audit op het debiteurenbeheer binnen het Hermesfonds werd in 2011 de mainframetoepassing Iris-2 als vehikel voor de financiële verrichtingen op het Hermesfonds vervangen door de boekhoudtoepassing "Exact". Exact bevat alle vereiste functionaliteiten om de normale boekingen op het Hermesfonds aan te sturen en op te volgen.

In 2012 zal worden onderzocht of bijkomende elementen kunnen worden ingebouwd teneinde de opvolging van de financiële transacties verder te automatiseren:

- ▶ de bouw van webservices tussen Exact en de brontoepassingen
- ▶ integratie met de VKBO-databank voor genormaliseerd gebruik van de ondernemingsgegevens in het Hermesfonds.
- ▶ Integratie met de faillissementendatabank (aangeleverd door Corve) om te voorkomen dat ondernemingen in staat van faillissement

De uitzuiveringsoperatie van de terugvorderingen die organisatiebreed werd uitgevoerd, zorgde ervoor dat de terugvorderingen correct werden gesteld en in Exact werden opgenomen (en niet langer in een aparte access-toepassing). Van de gelegenheid werd gebruik gemaakt om de administratieve regels m.b.t. de terugvorderingen opnieuw scherp te stellen.

4.7. DMS

Het in 2010 opgestarte DMS-project werd tijdens de eerste helft van 2011 verder uitgewerkt onder meer door de inscanning van documenten omtrent de groeipremie met het oog op de opbouw van een digitaal archief. Echter, midden 2011 werd m.b.t. de kennisborging een plan opgesteld om zicht te krijgen op de toepasbaarheid van de gehanteerde "kennis"-systemen. Een tijdelijke werkgroep kreeg de opdracht een visie te ontwikkelen betreffende de optimale toepassing van de beschikbare software en IT-architectuur in functie van kennisdeling, kennisborging en archivering van documenten. Tevens werd een projectvoorstel ingediend om te komen tot een scopeafbakening van de O-schijf, DMS, Sharepoint en eventueel andere aanverwante tools. Het resultaat van dit alles is dat de verdere uitrol van het digitaal archief via DMS werd bevroren in afwachting van een uitspraak te gronde over het toekomstige kennissysteem (mogelijks het nieuwe XRM, ondertussen bekend onder de roepnaam KRIS).

5. Interne controle

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering om bij alle agentschappen het niveau van organisatiebeheersing te kennen, heeft IAVA (de dienst Interne Audit van de Vlaamse Administratie) een controle uitgevoerd naar de beheersbaarheid binnen het Agentschap Ondernemingen.

Uit de controle bleek dat het agentschap op 6 van de tien onderzochte thema's met name doelstellingen en risicomanagement, belanghebbendenmanagement, monitoring, human resources management, communicatie en facilitymanagement de beheersbaarheid op het niveau door de Vlaamse Regering vooropgestelde niveau stond, met name het maturiteitsniveau 3. Voor vier andere thema's met name organisatiecultuur, integriteit, financiën en ICT haalde het agentschap de vooropgestelde doelstelling niet en formuleerde IAVA aanbevelingen.

Deze aanbevelingen werden opgenomen in een actieplan dat door het agentschap aan de Vlaamse regering werd voorgelegd. Dit actieplan is in de loop de tweede helft van het jaar 2011 in uitvoering gesteld. De bedoeling was op het eind van het jaar 2011 voor alle thema's een maturiteit score 3 te benaderen. De uitvoering van het actieplan wordt thans geëvalueerd.

6. Integriteitsbeleid

Door het directiecomité werd reeds in 2010 beslist om een integriteitstraject te doorlopen dat werk moest maken van een structureel, stimulerend en proactief integriteitsbeleid. In de loop van 2011 werden daarvoor de nodige **fundamenten** gelegd. Op **4 juli 2011** keurde het directiecomité immers het “beleidsplan integriteit” goed, valideerde ze het waardencharter van het Agentschap Ondernemen én richtte ze een “commissie integriteit” op.

Het **beleidsplan integriteit** heeft verder tot doel het integriteitstraject te laten aansluiten bij het groter geheel dat door de Vlaamse overheid (Vlaams regeerakkoord, beleidsnota Bestuurszaken) werd uitgezet en houdt rekening met bestaande processen en instrumenten, de bestaande en gewenste cultuur en de bestaande en gewenste visie (visietraject).

Het **waardencharter van het Agentschap Ondernemen** vormt de basistekst die het integriteitsdenken binnen het Agentschap Ondernemen verder zal ondersteunen. De waarden die het Agentschap Ondernemen wil uitdragen worden erin geëxpliceerd. De thematische benadering rond de vier centrale waarden van de Vlaamse overheid (klantvriendelijkheid, betrouwbaarheid, samenwerken, voortdurend verbeteren), de twee specifieke waarden voor het Agentschap Ondernemen (neutraliteit en vertrouwelijkheid⁷) en de “overkoepelende visie” (missie, taakstelling van het Agentschap en de resultaten van het visietraject) werden daarin verwerkt.

Gezien de veelheid van factoren waarmee bij het behandelen van integriteitsthema’s en kwesties rekening moet worden gehouden (bestaande regelgeving, richtlijnen, ethiek, specificiteit van het werkveld, ...), besloot het directiecomité om de **commissie integriteit** op te richten.

Via **diverse infosessies** begin 2011 werden personeelsleden geïnformeerd en bewust gemaakt van het belang van een correct en integer gedrag, met als doelstelling dat gedrag ook te stroomlijnen met die waarden en normen waar het Agentschap Ondernemen voorstaat.

In het kader van het **thema “nevenactiviteiten en belangenvermenging”** werd eind 2011 aan elk personeelslid afzonderlijk **een sensibiliseringsmail** gestuurd. De commissie integriteit bracht tevens een **advies** uit rond dit thema. Gezien het belang ervan werd bijkomend een **toelichtingsdocument** opgesteld. Het is de bedoeling om in het voorjaar van 2012 dit thema extra in de kijker te plaatsen via een reeks **sensibiliseringssessies**.

Ook werd **een integriteitsgids** opgesteld met een overzicht van de bestaande instrumenten om het integriteitsbeleid verder gestalte te geven.”

---

7 cf. artikel 4, §6 van het oprichtingsbesluit: “Naast de vier basiswaarden van de Vlaamse overheid, namelijk: samenwerken, voortdurend verbeteren, klantgerichtheid en betrouwbaarheid, zijn neutraliteit of ongebondenheid en vertrouwelijkheid essentiële kenmerken bij de uitoefening van alle voormelde taken”. bron: <http://212.123.19.141/ALLESNL/wet/preview.vwp?sid=0&WetID=-1&ArtID=1062700&PreviewMode=1>

7. Financiën en Facility

Met een benuttingspercentage van gemiddeld 98 % slaagde het Agentschap Ondernemen erin de werkingskosten optimaal aan te wenden. De resterende 2 % kon niet aangewend worden omwille van de specifieke eindejaarinstructies naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Rekendecreet.

De besparingen volgens de kaasschaafmethode konden binnen de beschikbare kredieten opgevangen worden. Hiermee zit het Agentschap Ondernemen wat de werkingskosten betreft wel aan haar limieten. De budgetinkrimpingen werden opgevangen door te besparen op uitgaven die niet rechtstreeks verbonden zijn met de dienstverlening. Verdere saneringen zullen onvermijdelijk snijden in het vlees.

In 2011 werd ingezet op het tijdig betalen van facturen. Door het stroomlijnen van de financiële processen en het sensibiliseren van betrokken medewerkers werd 92 % van de facturen binnen de vooropgestelde termijn betaald. De resterende 8 % van de facturen werd met een kleine vertraging betaald. Streefdoel voor 2012 is het tijdig betalen van 95 % van alle facturen.

Op facilitair vlak valt de verhuis van de provinciale dienst Vlaams-Brabant naar het Leuvense Vlaams Administratief Centrum Dirk Bouts op. In Brugge werd de verhuis naar het VAC Jacob van Maerlant voorbereid. De voorziene verhuisdatum is februari 2012.

Colofon

Verantwoordelijk Uitgever:

Bernard De Potter

Administrateur-generaal van het Agentschap Ondernemen

Depotnummer:

D/2012/3241/125

